

3-12.634

พ.ศ. 110

3 3

การสร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น
กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์

22 ต.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

กุมภาพันธ์ 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

8-01104

11 11 11

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รศ.กรรณิการ์ พวงเกษม)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รศ.กรรณิการ์ พวงเกษม)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.สุนทร จันทรตรี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๒4 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก
รองศาสตราจารย์ กรรณิการีย์ พวงเกษม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์
ในการให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งยังให้กำลังใจ
อย่างดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบ
ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุนทร จันทรรตรี ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และได้ให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย
ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ คณะครู โรงเรียนคลองสาม
โรงเรียนวัดแสนสุข และโรงเรียนคลองสองต้นนุ่น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ที่ได้อำนวยความสะดวก
ตลอดจนให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์ปรียาวรรณ ปานธรรม พี่ ๆ นิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ
เอกการประถมศึกษาที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมาในการทำปริญญานิพนธ์

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ที่ส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่
ผู้วิจัยมาโดยตลอด คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณของบิดา-มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความเมตตาอบรมสั่งสอน
ตลอดจนวางรากฐานการศึกษาทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในงานวิจัยครั้งนี้

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการศึกษากันคว่ำ	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ	6
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก	29
	กรอบความคิดในการวิจัย	35
	สมมติฐานการวิจัย	36
3	วิธีดำเนินการวิจัย	37
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
	การสร้างและการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกคัดลายมือ	44
	วิธีดำเนินการทดลอง	47
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
ความมุ่งหมายของการวิจัย	59
สมมติฐานของการวิจัย	59
วิธีดำเนินการวิจัย	59
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	74
ภาคผนวก ข. แสดงคะแนนของนักเรียนรายบุคคลที่ได้จากแบบทดสอบคุณภาพ ลายมือ จำนวน 2 ฉบับ	76
ภาคผนวก ค. ตัวอักษรแบบตัวมน แบบทดสอบคุณภาพลายมือ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบฝึกคัดลายมือ	80
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างลายมือของนักเรียนที่มีข้อบกพร่องด้านคุณภาพลายมือ และคุณภาพลายมือที่ได้รับการพัฒนาหลังจากการให้แบบฝึกคัดลายมือ	147
ประวัติย่อของผู้วิจัย	178

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ	38
2	ตารางบันทึกคะแนนคุณภาพลายมือจากแบบทดสอบคุณภาพลายมือประเภทร้อยกรอง	39
3	ตารางบันทึกคะแนนคุณภาพลายมือจากแบบทดสอบคุณภาพลายมือประเภทร้อยแก้ว	40
4	การจัดคาบเวลาในการทดสอบสอน	48
5	แสดงค่าในการตรวจแบบทดสอบคุณภาพลายมือของผู้ให้คะแนนจำนวน 2 คน ...	53
6	แสดงผลการเปรียบเทียบคุณภาพลายมือของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วย แบบฝึกคัดลายมือ	54
7	แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกคัดลายมือตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย เท่ากับ 80/80	55
8	จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในระยะแรกและระยะหลังของการฝึก	56
9	จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในระยะแรกและระยะหลังของการฝึก	57
10	แสดงคะแนนของนักเรียนรายบุคคลที่ได้จากแบบทดสอบคุณภาพลายมือจำนวน 2 ฉบับ	77

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่สำคัญอย่างยิ่งของคนไทยในการติดต่อสื่อสาร เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม สื่อความหมาย แสดงความรู้สึกนึกคิดให้เข้าใจตรงกันระหว่างคนไทยด้วยกัน และเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ภาษาไทยประกอบด้วยทักษะทั้งสี่ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คนไทยใช้ทักษะเหล่านี้ในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นคนไทยทุกคนควรจะพยายามเรียนรู้และฝึกฝนทักษะดังกล่าวให้ถูกต้อง ในทักษะทั้ง 4 นี้การเขียนนับว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญ ดังที่ สนิท ตั้งทวี (2529 : 118) กล่าวว่าไว้ว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกด้านสติปัญญา ความรู้ ความคิด และความรู้สึกของมนุษย์ และเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับสื่อสารตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคตให้สืบเนื่องต่อกัน

ดังนั้นการเขียนให้ผู้อื่นอ่านออกง่าย และเข้าใจนั้น ลายมือนับว่าเป็นสิ่งสำคัญเพราะถ้าลายมือของผู้เขียนไม่ชัดเจน เช่น เขียนหวัด ห้วนอด เล่นทาง มีรอยขีด ลบ จี๊ด ฆ่า ทากให้สกปรก ไม่สามารถสื่อความหมายได้ คือผู้อ่านไม่สามารถอ่านออก ผู้อ่านจึงไม่เข้าใจข้อความที่เขียนนั้น เพราะฉะนั้นการเขียนควรจะ เขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ชัดเจน ถูกต้อง และสะอาด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ที่ครูจะต้องเริ่มฝึกลายมือให้เขียนได้ถูกต้องสวยงาม และการวางท่าทางการเขียนที่ถูกต้อง เช่น การนั่ง การจับดินสอ การเคลื่อนไหวของมือ เป็นต้น ดังนั้นการคัดลายมือจึงมีความสำคัญมาก ดังที่ บันลือ พลกษะวัน (2533 : 19) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกคัดลายมือช่วยให้นักเรียนเป็นคนมีวินัยในตนเอง มีความสุขุมในการทำงาน รวมทั้งฝึกความมีสมาธิให้ยาวนาน เกิดความประณีตในการทำงาน และสร้างนิสัยรักความเป็นระเบียบเรียบร้อย ฝึกการสังเกต ฝึกความตั้งใจแน่วแน่ (เปลื้อง ณ นคร. 2519 : 60)

ความสำคัญของการคัดลายมือนี้นักกล่าวอ้างกัน สอดคล้องกับความคิดของนักการศึกษา เบิร์นส์ และ โลว (Burns and Lowe. 1967 : 335) ที่ว่าในปัจจุบันนี้แม้ว่าจะมีเครื่องพิมพ์ดีด เครื่องถ่ายสำเนา และเครื่องอื่น ๆ ช่วย แต่การเขียนด้วยลายมือก็ยังคงมีความสำคัญอยู่เสมอ ไม่ว่าในธุรกิจ ในวิชาชีพ และชีวิตส่วนตัว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสอนให้นักเรียนมีความสามารถเขียนหนังสือได้อย่างดี

ดังนั้นการเขียนด้วยลายมือที่ดีจะต้องได้รับการฝึกฝน จึงจะเกิดทักษะ ดังความเห็นของ สมพร มั่นตะสูตร (2526 : 146) ที่ว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาดูฝึกฝนมากกว่าทักษะอื่น ๆ จึงจะเกิดผลทั้งการคัดลายมือ และการคัดลอกข้อความ

ในการสอนคัดลายมือนั้น กรมวิชาการได้กำหนดไว้ในหลักสูตรภาษาไทย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยมีรายละเอียดตามระดับชั้น การสอนคัดลายมือในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 เน้นการคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด มุ่งวัดความถูกต้องแม่นยำในการเขียนตัวอักษร ความสามารถในการวางท่าทางการเขียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 290)

การคัดลายมือของนักเรียนในปัจจุบัน ปรากฏว่านักเรียนมีข้อบกพร่องมากคือ เขียนตัวอักษรอ่านยาก เขียนโย้หน้า โย้หลัง สกปรก ซึ่งปัญหาและข้อบกพร่องเหล่านี้ได้มีผู้ทำวิจัยไว้ พอสรุปปัญหาและข้อบกพร่องของลายมือได้ดังนี้ ดังเช่นผลการวิจัยของ จักรพรรดิ จิตมณี (2527 : 114) พบว่า นักเรียนเขียนรูปพยัญชนะบกพร่อง เขียนหัวบอด คัดลอกข้อความผิด

เขียนไม่ได้มีบรรทัด เขียนรหัสน้ำ รหัหลัง เขียนสระ วรรณยุกต์บัพพรวง เป็นต้น และจากผล การวิจัยของ สมมาตร มีศรี (2530 : 56) พบว่า ขาดความเป็นระเบียบ หัวบอด การ วางสระ วรรณยุกต์ไม่ถูกที่ เว้นวรรคตอนผิด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาและข้อบกพร่องใน การคัดลายมือของ กรรณิการ์ พวงเกษม (2531 : 2) ที่ว่า การเขียนตัวอักษร สระ วรรณยุกต์ไม่เรียบร้อย ไม่ถูกต้องตามลักษณะพยัญชนะไทย กล่าวคือ การเขียนตัวอักษรเอนหลัง เขียนตัวอักษรรหัสน้ำ เขียนกด เขียนเบามากไป ทำให้บางส่วนของตัวอักษรหายไป เขียนเกร็ง การเว้นช่องไฟไม่เหมาะสม การเว้นวรรคไม่ถูกต้อง เขียนตัวอักษรกลับ เช่น ถ เขียนเป็น ภ เขียนผิดลักษณะตัวอักษร พ เขียนเป็น ฟ และเขียนย่ำหัวตัวอักษร เช่น บ ปัญหาและข้อบกพร่อง ของการคัดลายมือเหล่านี้ นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งในการสื่อความหมาย ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ซึ่งจะมีผลเสียในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น ในด้านการเรียนการสอน การทำงาน ดังนั้นครูทุกคนจะต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาและการฝึกคัดลายมือให้แก่ นักเรียน

จากการที่นักเรียนมีปัญหาและข้อบกพร่องของลายมือนี้อย่างมาแล้วข้างต้น การสร้าง แบบฝึกเป็นวิธีที่สามารถช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งจากผลการวิจัยของ รัตนา คุณาธรรม (2535 : บทคัดย่อ) และ สมมาตร มีศรี (2530 : 56) ผลปรากฏออกมาเช่นเดียวกัน คือ แบบฝึกคัดลายมือที่สร้างขึ้นช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านคัดลายมือสูงขึ้น สอดคล้องกับความ เห็นของ กรรณิการ์ สุกรเวทย์ศิริ (2533 : 54) ที่กล่าวว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิด การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแบบฝึกสามารถฝึกทักษะทางภาษาได้ทุก ๆ ด้าน นอก จากนี้แบบฝึกยังช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาได้อย่างกว้างขวาง สำหรับแบบฝึกคัดลายมือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จะเป็นแบบฝึกที่สร้างโดยอาศัยหลักจิตวิทยาเป็นต้นว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึงการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ โดยจัดกิจกรรมแบบฝึกเข้า ความสนใจ สนุกสนาน จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะเพิ่มขึ้น

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นเวลา 2 ปี และชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเวลา 1 ปี ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีปัญหาและข้อบกพร่องด้านลายมือ หลายอย่างที่ควรแก้ไข เช่น เขียนหัวบอด เขียนรหัสน้ำ เขียนกด ตัวอักษรไม่อยู่ในระดับ

เดียวกัน วางวรรณยุกต์ สระไม่ถูกที่ สกปรก เป็นต้น ผู้วิจัยจึงมีความคาดหวังว่า หากนักเรียนได้รับการฝึกจากแบบฝึกคัดลายมือนักเรียนจะพัฒนาลายมือดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทดลองสร้างแบบฝึกคัดลายมือในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพลายมือของนักเรียนทางด้านทักษะ ความสวยงาม ความเป็นระเบียบ ความสะอาด และการคัดลอกข้อความให้ถูกต้องซึ่งจะเป็นการวางรากฐานที่ดีในการเขียนด้วยลายมือ และนำไปสู่ลายมือที่ดีในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

สร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แบบฝึกคัดลายมือที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. ได้รูปแบบการสร้างแบบฝึกคัดลายมือ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มทดลอง
การวิจัยครั้งนี้กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น กรุงเทพมหานคร ที่ลายมือยังไม่ได้คุณภาพ
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ แบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ คุณภาพลายมือซึ่งวัดได้โดยอาศัยแบบทดสอบคุณภาพลายมือ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ทว่าการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ใช้เวลาทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ที่ 1 และ 2 สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันอังคาร และ วันพุธ สัปดาห์ที่ 3 ใช้เวลา 4 วันคือ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 3 คาบ รวม 30 คาบ คาบละ 20 นาที รวมทั้งหมด 10 แบบฝึก

4. ตัวอักษร ใช้ตัวอักษรแบบตัวมน (ดังปรากฏในภาคผนวก)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณภาพลายมือ หมายถึง ลายมือของนักเรียนแต่ละคนที่เขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์เป็นคำ ประโยค และข้อความตามความสามารถเฉพาะตัวซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบคุณภาพลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และประเมินได้ด้วยเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ

2. การคัดลายมือ หมายถึง การเขียนลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ในลักษณะที่เป็นคำหรือข้อความให้ถูกต้องตรงตามแบบที่กำหนดให้

3. แบบทดสอบคุณภาพลายมือ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อตัดสินคุณภาพลายมือของนักเรียน มี 2 ฉบับคือ แบบทดสอบคุณภาพลายมือประเภทร้อยกรอง และแบบทดสอบคุณภาพลายมือประเภทร้อยแก้ว ซึ่งแบบทดสอบนี้ได้ผ่านกระบวนการหาความเชื่อมั่นโดยผู้วิจัย

4. แบบฝึกคัดลายมือ หมายถึง แบบฝึกที่สร้างขึ้นจากข้อมูลในเรื่องข้อบกพร่องของลายมือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ข้อบกพร่องดังกล่าวรวบรวมได้จากแบบฝึกคัดลายมือของนักเรียน จากคะแนนการทดสอบคัดลายมือ จากผลงานการเขียนด้วยลายมือในการทำแบบฝึกหัดกลุ่มประสบการณ์อื่น รวมทั้งการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาลายมือของนักเรียน แบบฝึกคัดลายมือที่สร้างขึ้นมีจำนวนทั้งหมด 10 แบบฝึก ในการใช้แบบฝึกคัดลายมือนี้จะต้องใช้ควบคู่กับแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก
3. กรอบความคิดในการวิจัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ

1.1 ความหมายและความสำคัญของการคัดลายมือ

ราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 178) ได้กำหนดความหมายของคำว่า "คัด" ไว้ว่า พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ระบุว่า ลอกข้อความหรือลวดลายออกมาจากต้นฉบับ เช่น เอาหนังสือนี้ไปคัด, ลอกข้อความออกมาเขียนด้วยตัวบรรจง เช่น คัดลายมือ. นอกจากนี้ เบื้อง ณ นคร (2528 : 51) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การคัดลายมือหรือลิขณศิลป์ คือวิชาเขียนตัวหนังสือให้เรียบร้อย ชัดเจน และสวยงาม

✕ การคัดลายมือเป็นกิจกรรมการฝึกเขียนอย่างหนึ่ง ที่จำต้องฝึกให้เด็กคัดหรือบรรจงเขียนให้ได้สวยงามตั้งแต่ต้น ๆ เลย์ทีเดียว การคัดลายมือให้ถูกต้องตามแบบอักษรไทยจึงถือเป็นเรื่องสำคัญมากที่ครูไม่ควรละเลยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเขียนได้สวยงามเป็นระเบียบ อีกทั้งยังสามารถปลูกฝังให้เด็กมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ที่มีตัวอักษรเป็นของเราเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 30) นอกจากนี้การคัดลายมือเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ความคิด การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ลายมือที่หวัดไม่ชัดเจน ไม่มีผู้ใดสามารถอ่านให้เข้าใจได้ การเขียนนั้นก็ไม่มีคุณค่า (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 1) ✕

1.2 จุดมุ่งหมายของการคัดลายมือ

บันลือ พฤษะวัน (2533 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการสอนคัดลายมือไว้ว่า

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการคัด ที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ เช่น การเขียนหัวเรื่อง การจำหน้าของจดหมาย หรืออื่น ๆ
2. เพื่อให้รู้จักสังเกต และวิเคราะห์ตัวอักษรที่คัดได้ดี คัดได้สวย และรู้สึกมีความภาคภูมิใจที่สามารถช่วยตัวเอง หากบกพร่องก็แก้ไขด้วยตนเองได้ดี โดยดูแบบอย่างและเลียนแบบได้
3. เพื่อฝึกให้เกิดความคล่องแคล่วจากการคัดไปสู่การเขียน ที่สามารถใช้ในการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ และใช้สื่อความคิด ความต้องการของตนในระดับต่อไป
4. ฝึกความมีสมาธิให้ยาวนาน และใช้ความประณีตในการทำงาน เป็นการเสริมสร้างนิสัยการบรรจงในการเขียน
5. ฝึกให้เป็นคนมีวินัยในตนเอง อดทนทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีความสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงานให้เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย

รองรัตน์ อิศรภักดี (2516 : 92) ได้กำหนดความมุ่งหมายในการคัดลายมือไว้ว่า

1. เพื่อฝึกทักษะในการเขียนหนังสือ เพราะการเขียนเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวันของเด็ก
 2. เพื่อฝึกเด็กให้เขียนได้สวยงามถูกต้องวิธี และรวดเร็วตามควรแก่วัยของเด็ก
 3. ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักความประณีต ความสะอาดและทำงานเป็นระเบียบ
- จะเห็นได้ว่ามีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการคัดลายมือไว้หลายด้าน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าเพื่อให้เด็กเรียนคัดลายมือได้ถูกต้องตามแบบ จนสามารถใช้ประโยชน์โดยการเขียนแสดงความคิดเห็น ความต้องการและฝึกให้เด็กเรียนเป็นคนมีระเบียบ ประณีต สะอาด สวยงาม เป็นสำคัญ

1.3 ประเภทของการคัดลายมือ

เปลื้อง ณ นคร (2519 : 60 - 61) ได้แบ่งประเภทของการคัดลายมือไว้ดังนี้คือ

1. เขียนตัวบรรจง เดิมมักเขียนตัวอักษรเต็มบรรทัด (ขนาดตัวหนังสือสูง 8 มม.

หรือ 1 ซม. เป็นอย่างมาก) จะเริ่มฝึกตั้งแต่เด็กเรียนเริ่มเรียนหนังสือ ในการเขียนตัวบรรจง เส้นตัวอักษรต้องตรง เรียบ การวางสระ วรรณยุกต์ ช่องไฟถูกต้อง การที่จะทำได้อย่างนี้ต้องฝึกกันอยู่หลายปี เมื่อเขียนได้ลักษณะดังนี้แล้ว ก็ต้องหัดในเรื่องความเร็วอีกด้วย คือได้ตัวบรรจงและเขียนได้เร็ว การเขียนตัวบรรจงนั้น ต่อมาก็ไม่ค่อยได้ใช้ แต่การฝึกเขียนดังนี้ จะเป็นพื้นฐานในการเขียนตัวอักษร ซึ่งใช้ในราชการ เช่น การเขียนใบประกาศนียบัตร และใบสัญญาบัตร เป็นต้น

2. เขียนหัวัดแกมบรรจง เมื่อเขียนตัวบรรจงได้ดีแล้วก็ย่อขนาดตัวให้เล็กลงเป็นครึ่งบรรทัด หรือเล็กกว่าครึ่งบรรทัดเล็กน้อย เรียกว่า หัวัดแกมบรรจง เป็นการเขียนตามความถนัดต้องการความเร็ว แต่ยังคงเขียนให้เป็นตัว คือตัวอักษรต้องชัดเจน การเขียนหัวัดแกมบรรจงนี้ใช้ในการเขียนจดหมาย เขียนบันทึกต่าง ๆ ซึ่งจะให้ผู้อื่นอ่าน

3. เขียนหัวัด หากเขียนตัวบรรจงและหัวัดแกมบรรจงได้ดีแล้ว ตัวหัวัดก็จะพลอยดีไปด้วย การเขียนหัวัดนี้ก็คือ การเขียนอย่างรวดเร็ว ไม่ต้องใช้ความประณีต หรือความชัดเจนอะไรนัก และการเขียนตัวหัวัดนั้น ต้องเป็นการเขียนเพื่ออ่านเอง ไม่จำเป็นต้องให้คนอื่นอ่าน ในทางการสมาคม หากเราเขียนจดหมายเป็นหัวัดถึงผู้ใด ผู้รับจดหมายจะถือว่า เราผู้เขียนไม่ยกย่องนับถือเขา การเขียนตัวหัวัดนี้ แม้จะเขียนถึงเพื่อนสนิทก็ไม่ควรทำ ตัวหัวัดจะใช้นานทีเดียวคือ เขียนสำหรับตัวเองอ่าน

จากการแบ่งประเภทของการคัดลายมือ ครูควรเริ่มฝึกนักเรียนให้เขียนตัวบรรจงก่อน เมื่อเขียนได้จึงฝึกเขียนแบบตัวหัวัดแกมบรรจง ตามลำดับ

1.4 ปัญหาและข้อบกพร่องในการคัดลายมือ

อัมพร สุขเกษม (2511 : 156) ได้อ้างถึง ฟรีแมน (Freeman) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้การคัดลายมือของเด็กที่หัดเขียนไม่ผิดปกติ มีดังนี้

1. ตัวอักษรเอน เพราะ

- แขนแนบตัวเกินไป
- หัวแม่มือเกร็งเกินไป

- จับเครื่องเขียนห่างปลายเกินไป

- วางกระดาษไม่ถูกต้อง

2. เขียนกดเกินไป เพราะ

- หัวแม่มือเกร็งเกินไป

- เคลื่อนไหวมือช้า

- จับเครื่องเขียนแน่นเกินไป

- ทำนั่งไม่ถูก

3. อักษรผิดธรรมดา เพราะ

- เคลื่อนไหวไม่สะดวก

- เคลื่อนไหวช้าไป

- จับเครื่องเขียนแน่นเกินไป

- นั่งไม่ถูก

4. ช่องไฟห่างเกินไป เพราะ

- จับเครื่องเขียนไปทางขวามือเร็วเกินไป

- มือเคลื่อนตามแนวนอนมาก

5. เขียนช้า เพราะ

- จังหวะการเขียนไม่ดี

- ทำทางไม่ถูกต้อง

- จับเครื่องเขียนไม่ถูกต้อง

- ขาดการฝึกฝนบ่อย ๆ

- กดไม่เสมอกัน หน้าข้างเบาข้าง

6. ตัวอักษรเล็กเกินไป เพราะการเคลื่อนไหวมือและแขนไม่คงที่ คือนิ้วมือเคลื่อนไหวแนวตั้งมาก

7. ตัวอักษรใหญ่เกินไป เพราะการเคลื่อนไหวของมือและแขนไม่คงที่ นิ้วมือเคลื่อนไหวแนวนอนมาก

8. ตัวเอนผิดปกติหรือไม่ตรงบรรทัด เพราะวางหน้ากระดาษไม่ถูกต้อง

ประสิทธิ์ ภาพย์กลอน (2518 : 34 - 35) ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องของการคัดลายมือไว้ดังนี้

1. เขียนตัวอักษรไม่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะเขียนหนังสือห้วนบอดบ้าง หยักส่วนใดส่วนหนึ่งของตัวอักษรผิดไปบ้าง เขียนอักษรผิดขนาดบ้าง เขียนลายมือดัดกันบ้าง จึงทำให้ตัวอักษรบางตัวคล้ายกัน ไม่ทราบว่าผู้เขียนมีเจตนาเขียนเป็นตัวอะไรแน่ ตัวอย่างเช่น

ค	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ค หรือ ด
ก	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ท หรือ ฑ
ช	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ช หรือ ฌ หรือ ฐ
ก	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ก ตัว ฅ หรือตัว ฌ
อ	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ว หรือ อ
บ	ไม่ทราบว่าเป็นตัว จ หรือ บ
พ	ไม่ทราบว่าเป็นตัว พ หรือ ผ
ฟ	ไม่ทราบว่าเป็นตัว พ หรือ ผ
ผ	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ย หรือ ผ
~	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ~ หรือ ~
ญ	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ญ หรือ ฎ
ณ	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ณ หรือคำว่า าน
นร	ไม่ทราบว่าเป็นตัว นร หรือ นา
ฤ	ไม่ทราบว่าเป็นตัว ฤ หรือ ฎ เป็นต้น

2. วางเครื่องหมายและสระผิดที่ เช่น ไม้หันอากาศ (~) ไม้เตี๊ยะ (~)

ทัณฑฆาต (๕) สระ ๕ ๕ ๕ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

ปิด (ปิด) ้น (นี้) ปลก (ปลูก) ๓ร (รัก) อาทิตย (อาทิตย์) เป็นต้น

เครื่องหมายและสระที่อยู่ข้างบนหรือข้างล่างตัวพยัญชนะ ต้องเขียนให้อยู่แนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะ

3. เขียนตัวหนังสือเล่นทาง ทักที่เข้าใจเข้าใจได้มากเหมือนกัน เช่น

- N ไม่ทราบว่าเป็นตัว ง หรือ ญ
 W ไม่ทราบว่าเป็นตัว ห หรือ พ หรือ ตัว ผ
 C ไม่ทราบว่าเป็นตัว ว หรือ อ หรือ ฎ หรือ อุ
 V ไม่ทราบว่าเป็นตัว ช หรือ ษ
 Y ไม่ทราบว่าเป็นตัว ฐ หรือ ษ เป็นต้น

4. เขียนลายมือไม่สม่ำเสมอ ยืมาข้างหน้าบ้าง ยืมาข้างหลังบ้าง ทักให้อ่าน
 เข้าใจยาก

5. เขียนลายมือตัวเล็กเกินไป อ่านแล้วปวดสายตา

6. เขียนจุด ลบ จิตสมาธิบกพร่อง นอกจากดูไม่งามตาแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการทํางานไม่เรียบร้อยอีกด้วย

7. เขียนด้วยหมึกสีจาง ทักให้อ่านไม่ชัด ควรใช้หมึกสีเข้ม สีที่นิยมกันว่าสุภาพคือ
 สีน้ำเงินเข้ม

8. เขียนผิดลักษณะตัวอักษรไทย เช่น เขียนรูปตัวอักษรผิดแบบอักษรไทยบ้าง หรือ
 เขียนติดกันเป็นพิศแบบภาษาอังกฤษ เช่น

๐ ๐ ๐ แทนสระ ะ

๐ ๐ ๐ แทนสระ ะ

๐ ๐ ๐ แทนสระ ะ

๐ ๐ ๐ แทนสระ ะ

๐ ๐ ๐ แทนคำว่า สวัสดี

๐ ๐ ๐ แทนคำว่า ทนทนอันสะดวก เหล่านี้เป็นต้น

ฮิลเดรธ (Hildreth. 1956 : 514 - 557) ได้ศึกษาสาเหตุต่าง ๆ ที่ทักให้การ
 เขียนมีคุณภาพต่ำว่ามีสาเหตุ 2 ประการคือ

1. ข้อบกพร่องในตัวผู้เขียน หมายถึงความไม่สมประกอบทางสมองและทางกาย ได้แก่

- 1.1 ความไม่ถนัดทางภาษาและการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อบางส่วนไม่ดีพอ
- 1.2 ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์
- 1.3 ความยากลำบากในการสร้างความประทับใจหรือการจดจำสิ่งที่ได้พบเห็น (ไม่สามารถจดจำตัวอักษรได้)
- 1.4 ความถนัดมือซ้ายหรือถนัดทั้งสองมือ
- 1.5 ความผิดปกติของสายตา
- 1.6 ความพิการทางกาย เช่น อากาศเกร็ง เป็นง่อย
2. ข้อบกพร่องทางวิธีสอน หมายถึงใช้วิธีสอนไม่ถูกต้อง เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เหมาะสม สิ่งแวดล้อมไม่ดี ได้แก่
 - 2.1 การสอนที่เริ่มเร็วเกินไป เด็กยังไม่พร้อมที่จะเรียน
 - 2.2 ขาดการนิเทศที่ถูกต้อง
 - 2.3 ขาดการฝึกฝนเป็นรายตัว ฝึกเหมือนกันทั้งหมด โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และใช้วิธีบังคับเด็กมากเกินไป
 - 2.4 ฝึกเขียนด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้อง
 - 2.5 ใช้วัสดุที่ไม่เหมาะสม เช่น โต๊ะ ม้านั่ง สมุด ดินสอ
 - 2.6 เปลี่ยนแปลงการเขียนจากแนวหนึ่งไปยังแนวใหม่เสมอ
 - 2.7 ละเลยการฝึกหัดในขั้นสูง ๆ ขึ้นไป

จากปัญหาและข้อบกพร่องในการคัดลายมือของนักเรียนนั้นพอสรุปได้ว่าเกิดจากสาเหตุ

2 ประการ คือ ตัวผู้เขียนเองและวิธีการสอน

- ตัวผู้เขียนเอง เช่น เขียนตัวอักษรไม่ชัดเจน เขียนกดเกินไป และความผิดปกติของสายตา
- วิธีการสอน เช่น การสอนฝึกเขียนด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้อง ขาดการฝึกฝน และใช้วัสดุไม่เหมาะสม เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมมาตร มีศรี (2530 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าข้อบกพร่องในการคัดลายมือของนักเรียน ได้แก่ ความเป็นระเบียบของตัวหนังสือ หัวของตัวหนังสือบอด

การวางสระ วรรณยุกต์ เป็นต้น และงานวิจัยของ ปรียา บุญวสิน (2522 : บทคัดย่อ) ได้แสดงถึงความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับอิทธิพลของท่าจับดินสอที่มีต่อการเขียนของเด็กพบสาเหตุที่เด็กจับดินสอไม่ถูกต้อง เกิดจากเด็กไม่ได้รับการฝึกฝนที่ดี ครูผู้สอนไม่ได้เน้นอย่างจริงจัง รวมทั้งทางบ้านไม่ได้สนใจที่จะแก้ไขให้ถูกต้อง

1.5 คุณภาพลายมือและเกณฑ์การประเมิน

การคัดลายมือให้มีคุณภาพดีต้องอาศัยองค์ประกอบและพิจารณาถึงลักษณะการเขียนหลายประการตามที่ เป็ลลิ่ง ณ นคร (2528 : 64) กล่าวถึงลักษณะลายมือที่ดีจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ถูกต้องตามแบบ คือ ช่องไฟดี หัวไม่บอด ไม่ตกหล่น สะกดการันต์ถูกต้อง
2. สะอาด เป็นระเบียบ ตัวหนังสือชัด วางแบบได้ถูกต้อง เช่น แบบจดหมาย แบบภาพยกสอน การย่อหน้า และระดับริมกระดาดเสมอกัน
3. สวยงาม
4. รวดเร็ว ในการสอนทำได้โดยกำหนดเวลาให้เขียน

นอกจากนี้ พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2521) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้คุณภาพของลายมือดี สรุปได้ว่า จะต้องมีการฝึกฝนทั้งทำนั้งเขียน การจับดินสอหรือปากกา การวางกระดาดที่ใช้เขียนและต้องพิจารณาถึงความถูกต้องเกี่ยวกับลักษณะของตัวอักษร ขนาดของตัวอักษรถูกต้องสม่ำเสมอ หัวไม่บอด เขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้อง มีความสะอาดเรียบร้อยและสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ทำให้การคัดลายมือมีคุณภาพดีของ วีระ ตันตระกูล อุบล เหล่าวาริ และ บุญทรง สังข์ทอง (2525) ที่มีความเห็นว่าครูควรมีวิธีการฝึกที่ถูกต้อง เช่น ฝึกสืลลายมือ ฝึกความพร้อม ฝึกทำนั้งเขียน และลายมือของครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนตลอดเวลา มีแบบตัวอักษรดี ใช้แบบฝึกที่เขียนง่าย นอกจากนี้ยังต้องมีการฝึกบ่อย ๆ โดยฝึกครั้งละน้อยแต่บ่อยครั้ง

จากความเห็นข้างต้นนี้จะเห็นว่า คุณภาพลายมือที่ดีจะต้องเป็นระเบียบเรียบร้อย เขียนได้ชัดเจน ถูกต้อง และสะอาด นอกจากนี้ลายมือของครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนอีกด้วย

ในการสอนคัดลายมือครูผู้สอนจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาลายมือของนักเรียนว่า มีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง

อัมพร สุขเกษม (2511 : 158) ได้กล่าวถึงการวัดผลการคัดลายมือไว้ดังนี้

1. รายการที่ต้องวัด

1.1 ทักษะและความสามารถในการเขียนให้ถูกต้อง รวดเร็ว

1.2 ความเป็นระเบียบถูกต้อง สะอาด

1.3 การรู้จักวางช่องไฟ วรรคตอน

2. วิธีวัด

2.1 ตรวจแบบฝึกหัดที่ครูให้

2.2 ทดสอบให้คัด

การให้คะแนนจัดเป็นคะแนนระหว่างปี 5 คะแนน และสอบปลายปี 10 คะแนน ส่วน เกณฑ์วินิจฉัย ถ้าผิดหรือตกไม่มีตัว ตัวละ 1 คะแนน ถ้าสกรปรก ตกมีตัว ชิดฆ่า ผิดวรรคตอน 3 แห่ง ต่อ 1 คะแนน

เปลื้อง ณ นคร (2528 : 64) ได้กล่าวถึงการวัดผลหรือการตรวจลายมือว่า การตรวจลายมือต้องชี้ให้นักเรียนเห็นความบกพร่องที่เกิดจากลักษณะและแบบของลายมือ เช่น หัว บอด วางสระ วรรณยุกต์ผิดที่ ช่องไฟไม่สม่ำเสมอ ฯลฯ จะให้เป็นคะแนนหรือว่าดี พอใช้ ใช้ ไม่ได้ เท่านั้นไม่พอ เพราะนักเรียนจะไม่เข้าใจว่าตนเขียนผิดตรงไหน ครูอาจเขียนทับลงไปว่า ช่องไฟไม่สม่ำเสมอ เล่นหาง หางสั้น ฯลฯ และใช้ดินสอแดงหรือหมึกแดงวงไว้ให้เห็น

การวัดผลโดยการให้คะแนนนับเป็นวิธีหนึ่งที่ยอมรับโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังที่กรม วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526 : 86 - 87) ได้ตั้งไว้คือ

- ความสวยงาม 30 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ ตัวหนังสือได้ระดับเดียวกัน และเป็นแบบ เดียวกัน ตัวอักษรเอนไปข้างหลังเล็กน้อย หรือตัวตรง หัวไม่บอด วางสระ วรรณยุกต์ ถูกต้อง ฯลฯ

- ความสะอาด 20 เปอร์เซ็นต์

- ความเป็นระเบียบ 30 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ การวางรูปแบบของข้อความ เช่น รูปแบบคำประพันธ์ การย่อหน้า วรรคตอน ตลอดจนการเขียนไม้ยมกฯ ฯลฯ

- การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน 20 เปอร์เซ็นต์

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1965 : 44 - 45) กล่าวถึงเกณฑ์การวัดผลการคัดลายมือไว้ว่า ต้องประกอบด้วยความงาม 5 อย่างด้วยกันคือ

1. รูปร่างตัวอักษร
2. ความเอนที่มีระเบียบ
3. เขียนอ่านได้ง่าย
4. คุณภาพของเส้น
5. ช่องว่างระหว่างตัว

จากเกณฑ์การพิจารณาการคัดลายมือโดยสรุปควรมีดัชนีชี้วัด 4 ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ความสะอาด คือ ไม่มีรอย ลบ ชูต จิด ฆ่า
2. ความสวยงาม เขียนตัวหนังสือเป็นแบบเดียวกัน เช่น แบบตัวมน หรือแบบตัวเหลี่ยม
3. ความถูกต้อง เช่น การลอกข้อความ
4. ความเป็นระเบียบ โดยเขียนมีการเว้นช่องไฟ ย่อหน้า เป็นต้น ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาหาได้หลายลักษณะโดยการให้เป็นระดับคะแนนหรือระบบเปอร์เซ็นต์ แต่การวัดผลทุกครั้งจะต้องให้นักเรียนได้ทราบข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข เพื่อนักเรียนจะได้มีการพัฒนาลายมือของตนเองให้ดีขึ้น

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ ผู้วิจัยยึดเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือจาก กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526 : 86) เป็นหลัก เพราะเกณฑ์จากกรมวิชาการเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลทั่วประเทศ แต่เนื่องจากเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือของกรมวิชาการ ที่เสนอในลักษณะข้อความที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น เมื่อครูณาเกณฑ์มาตรวจให้คะแนนจะเป็นสิ่งที่ยากในการตรวจ เพราะไม่มีเกณฑ์การให้คะแนนที่

แน่นอน จากงานวิจัยของ สมมาตร มีศรี เรื่อง "การศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร หลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก" ซึ่งนำเกณฑ์จากกรมวิชาการมาปรับแจกแจงเป็นรูปตาราง แสดงเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ และมีรายละเอียดในการให้คะแนนคุณภาพลายมือเพื่อให้เหมาะสมกับข้อความที่ใช้เป็นแบบทดสอบคัดลายมือ (2530 : 35 - 37) ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ

รายการ	คะแนนเต็ม 100	คะแนนที่ได้
1. ความสวยงาม	30	
- ตัวหนังสือระดับเดียวกัน	6	
- ตัวหนังสือเป็นระเบียบแบบเดียวกัน	6	
- หัวไม่บด	6	
- การวางสระ	6	
- การวางวรรณยุกต์	6	
2. ความสะอาด	20	
3. ความเป็นระเบียบ	30	
- การวางรูปแบบ	7	
- การย่อหน้า	7	
- การเว้นวรรคตอน	9	
- การเขียนไม่ลืกล้ำ	7	
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน	20	
รวมคะแนน	100	

จากตาราง 1 หลักเกณฑ์ตามข้อตกลง ในการให้คะแนนคุณภาพลายมือ มีรายละเอียดดังนี้

1. ความสวยงาม คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็น 5 ข้อ ข้อละ 6 คะแนน
 - 1.1 ถ้าตัวหนังสือไม่อยู่ในระดับเดียวกัน ทุก 5 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าตัวหนังสือไม่มีความเป็นระเบียบแบบเดียวกัน ทุก 5 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.3 ถ้าเขียนหัวบอด ทุก 5 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.4 ถ้าวางสระผิดตำแหน่งทุก 5 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.5 ถ้าวางวรรณยุกต์ผิดตำแหน่ง ทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
2. ความสะอาด คะแนนเต็ม 20 คะแนน ถ้ามีการลบ ทุก 3 ตำแหน่ง หัก 2 คะแนน
3. ความเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็น 4 ข้อย่อย ข้อ 1, 2 และ 4 ข้อละ 7 คะแนน ข้อ 3 ให้ 9 คะแนน
 - 3.1 ถ้าวางรูปแบบผิด หัก 3 คะแนน
 - 3.2 ถ้าย่อหน้าผิด หัก 3 คะแนน
 - 3.3 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
 - 3.4 ถ้าเขียนฉีกคำ ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน คะแนนเต็ม 20 คะแนน
 - 4.1 ถ้าคัดลอกข้อความผิด ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 4.2 ถ้าคัดลอกไม่ครบถ้วนตกหล่น ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน

เนื่องจากการให้คะแนนของกรมวิชาการที่เสนอไว้ในลักษณะของข้อความนั้นไม่สะดวก ในการตรวจให้คะแนน ดังนั้นจึงควรจัดเป็นรูปตารางตามแบบการวิจัยของ สมมาตร มีศรี โดย จัดแบ่งคะแนนให้แต่ละรายการ รวมทั้งมีรายละเอียดของการให้คะแนน เพื่อการตรวจผลงาน การคัดลายมือจะได้มีเกณฑ์ที่แน่นอนชัดเจน ผู้วิจัยได้ปรับ แก้ไข และเพิ่มเติมตารางเกณฑ์การ ให้คะแนนคุณภาพลายมือ รายละเอียดการให้คะแนนคุณภาพลายมือเพื่อให้เหมาะสมชัดเจน เป็น รูปธรรมมากขึ้น และเพิ่มความสะดวกในการตรวจให้คะแนน (ดังปรากฏในตาราง 1 หน้า 38 , 41) อีกทั้งผู้วิจัยได้สร้างตารางบันทึกคะแนนคุณภาพลายมือขึ้น เพื่อสะดวกใน การกรอกคะแนนเวลาตรวจให้คะแนนจากแบบทดสอบคุณภาพลายมื่อดังกล่าว (ดังปรากฏในตาราง 2, 3 หน้า 39 - 40)

1.6 การสอนคัดลายมือ

การสอนคัดลายมือครูผู้สอนต้องศึกษาวิธีการสอน สังเกตและเอาใจใส่ ในการฝึกคัดลายมือของนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องนี้ กรมวิชาการ (2523 : 14 - 16) ได้เสนอหลักการคัดลายมือไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไว้ว่า การสอนเขียนในระดับประถมศึกษา มีการฝึกให้คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และตัวเขียนหวัดแกมบรรจง สำหรับการคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัดนั้น ควรฝึกปฏิบัติดังนี้

1. เส้นแนวตั้งควรขนานกันทุกตัวอักษร แต่ไม่เอนมากเกินไป หรือโย้เยไปมา
2. หัวอักษรสัมผัสเส้นบรรทัดบนและล่าง ตัวอักษรเป็นระดับเดียวกัน
3. รูปแบบของตัวอักษรเป็นรูปแบบเดียวกัน คือ แบบกลมหรือแบบเหลี่ยม
4. ขนาดของตัวอักษร (ความกว้าง) แต่ละตัวเป็นมาตรฐานเดียวกัน
5. ระยะห่างของตัวอักษร (ช่องไฟ) เท่ากัน
6. เว้นวรรคเป็นขนาดแน่นอน เช่น วรรคขนาด 1 ตัวอักษรหรือ 2 ตัวอักษร

ปฏิบัติเหมือนกันทุกตอน

7. หัวตัวอักษรไม่บอด และมีขนาดเป็นมาตรฐานเดียวกัน
8. หางตัวอักษรยาวพองาม ไม่เส้นหาง และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2527 : 103 - 104) ได้เสนอแนะวิธีสอนคัดลายมือ ดังนี้

การสอนคัดลายมือ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ควรฝึกคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัดก่อน และในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 จึงฝึกคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และเขียนหวัดแกมบรรจงต่อไป และกิจกรรมที่ต้องเขียนควรให้เขียนตัวบรรจงทุกครั้ง ในการฝึกคัดลายมือให้สวยงาม เป็นระเบียบนั้นควรมีทีละอย่างและค่อย ๆ เพิ่มขึ้นทีละอย่าง สองอย่างดังต่อไปนี้

- นั่ง วางสมุด จีบดินสอ ด้วยท่าทางและวิธีที่ถูกต้อง
- เขียนสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ถูกต้องตามแบบการเขียนอักษรไทย เช่น เริ่ม

เขียนจากหัวตัวอักษร ฯลฯ

- วางสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ถูกที่

- เส้นตัวพยัญชนะจรตบรรทัดบนและล่าง
- เส้นตัวอักษรเรียบสม่ำเสมอ คือ ไม่หนักบ้างเบาบ้างในเส้นตั้งหรือนอน
- เส้นตัวอักษรตรงเรียบ และขนานกัน และในส่วนที่โค้งก็ได้จังหวะสวยงาม ไม่คด ๆ

พुरुષะ

- ขนาดตัวอักษรได้สัดส่วน
- ระยะระหว่างตัวอักษร (ช่องไฟ) เท่า ๆ กัน
- สะกดถูกต้อง ไม่ตกหรือเกิน
- เว้นวรรคตอนถูกต้อง
- สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย
- เขียนได้เร็ว สวยและถูกต้อง

ครูเป็นต้นแบบที่สำคัญที่จะฝึกนักเรียนให้เขียนได้สวยและถูกต้อง ครูควรเดินตรวจแก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนขณะกำลังคัด การคัดแต่ละครั้งไม่ควรใช้เวลาเกิน 10 นาที และไม่ควรมีเนื้อหาในการคัดมากเกินไป โดยมีเนื้อหาในการคัดไม่เกิน 10 บรรทัด เพราะจะทำให้เมื่อยและเบื่อ ได้ผลงานต่ำลง

อัมพร สุขเกษม (2511 : 466) ได้เสนอเกี่ยวกับการสอนคัดลายมือไว้ว่า

การเริ่มสอนคัดลายมือโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา จะต้องมียึดจากเส้นต่าง ๆ แล้วจึงสาธิตต่อเป็นตัวอักษร และสาธิตการเขียนตัวอักษรที่ต่างกันอย่างอื่น เมื่อนักเรียนคัดตัวอักษรได้สวยงาม จึงให้คัดเป็นคำ เป็นประโยค ครูต้องตรวจสอบคัดลายมือทุกครั้ง ตรวจด้วยการสาธิตและคอยกวาดขึ้นแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการคัดลายมือด้วย ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 และสูงขึ้นไป นอกจากคัดแบบตัวบรรจงเต็มบรรทัดแล้ว ต้องสอนให้คัดแบบตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และแบบหวัดแกมบรรจงด้วย

กุหลาบ มัลลิกะมาส (ประสิทธิ์ ภาพลักษณ์. 2518 : 36 - 37; อ้างอิงมาจาก กุหลาบ มัลลิกะมาส. ม.ป.ป.) ได้เสนอวิธีเขียนลายมือที่ดีไว้ ดังนี้คือ

วิธีเขียนลายมือ ควรพิจารณาความแตกต่างของตัวอักษรต่าง ๆ เช่น

ก ลากเส้นตรง ๆ ลงมาก่อน แล้วจึงลากขึ้นไปในเส้นเดียวกัน แล้วแยกเส้นไปเล็กน้อย หัวต้องแหลม หักเป็นมุมแล้วลากเส้นตรงลงมา

ข ขมวดหัวก่อน แล้วหยักที่คอหน่อยหนึ่ง ลากเส้นตรง ๆ ลงมา แล้วแยกนิดหน่อย แล้วลากขึ้นไป

ค เขียนหัวกลม ลากเส้นลงมา แล้วลากขึ้นไป ต้องค่อย ๆ แยก และให้ส่วนแหลมอยู่ตรงกับหัว

ง หางต้องขึ้นไปครึ่งหนึ่งของตัว

ช คอที่ยกกับมุมที่แยกไปเป็นหาง ต้องอยู่ตรงกัน

ฉ หัวกับเหลี่ยมที่ยื่นออกมา และขมวดตรงหยัก ต้องอยู่ในแนวเดียวกัน

ณ ให้มีความกว้างเป็นเท่าครึ่ง

น เมื่อขมวดแล้วต้องลากเส้นให้ตรงกับขมวดพอดี ไม่ให้เลยออกมานอกเส้น

ผ ส่วนครึ่งเรียกว่ากลีบบัว หางต้องไม่ยาวหรือสั้นเกินไป ต้องให้ได้ครึ่งหนึ่งของตัว

ย หัวเป็นรูปไข่เล็กน้อย

ฬ ลากเส้นหลังขึ้นไปเสมอกับหัวก่อน แล้วจึงค่อยขมวด

อ หางขึ้นไปพอดีกับเหลี่ยม

อิ หางไม่ได้อยู่ตรงกึ่งกลาง แต่อยู่ตรงกับหัว

อ เส้นที่ลากทั้งสองข้างต้องขนานกัน หัวที่ขมวดต้องไม่ยื่นออกมา

ย ขนาดเท่ากับตัว อ

า เขียนให้มีความกว้างเท่ากับพยัญชนะ

๑๑ เขียนยาวตรงแนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะให้มีขนาดเพียงครึ่งหนึ่ง

๑๒ ตั้งต้นที่มุมหลังของพยัญชนะ แล้วลากเส้นมาให้เท่ากับมุมหน้า

๑๓ เขียนบนแนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะ

๑๔ เขียนคล้ายเลข ๓ แต่เล็กกว่าครึ่งหนึ่ง

๑๕ ตัวเลขเขียนเพียงครึ่งหนึ่งของตัวอักษร

๔ ไม่ต้องให้หางยาวมากนัก

๘ หยักตอนบนให้ตรงกับหัว

ข้อที่ควรระวังคือ พยัญชนะที่มีตีน เช่น ณ ฐ ฎ ให้ใช้ความยาวลงมาประมาณ $1/2$ ของตัวพยัญชนะ สระที่อยู่ข้างบน และข้างล่างของพยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้เขียนความสูงของสระและวรรณยุกต์ประมาณ $1/2$ ของพยัญชนะ ส่วนสระที่มีความสูง เช่น ะ ิ ึ ให้สูงกว่าตัวพยัญชนะประมาณ $1/2$ ส่วน

ในการวางเครื่องหมาย ถ้าวางไม่ถูกต้องแล้วก็จะทำให้ความหมายของคำนั้นผิดไป ทั้งยังทำให้ขาดความสวยงามไปอีกด้วย เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในภาษาไทย เช่น

ไม้หันอากาศ (˘) ไม้ไต่กู่ (ˆ) ทศสมาด (˙) ให้เขียนข้างบนพยัญชนะสำหรับไม้หันอากาศ และไม้ไต่กู่ให้ ความกว้างเท่ากับความกว้างของพยัญชนะและความสูงเพียง $1/2$ ของตัวพยัญชนะ ส่วนทศสมาดนั้น ความกว้างและความสูงเพียง $1/2$ ของตัวพยัญชนะ การเขียนนั้นให้เขียนส่วนบนของหัวและหางเป็นแนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะ

ไม้ยมก (๑) เขียนหัวเหมือนเลข ๒ ไทย ให้หางยาวลงมาโดยมีขนาดความสูงเท่ากับตัวพยัญชนะ แต่วางระดับให้ต่ำลงมา $1/2$ ส่วนของตัวพยัญชนะ

ปลายน้อย (๑) เครื่องหมายคำถาม (?) เขียนให้มีความสูงและความกว้างเท่ากับพยัญชนะ

กรมวิชาการ (2523 : 13) ได้เสนอแนะไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่องการวางท่าทางการเขียน ว่า

การวางท่าทางการเขียนที่ถูกต้องจะทำให้เขียนได้สวย เขียนได้นานและไม่เสียสุขภาพ ครูควรเอาใจใส่ฝึกและคอยแนะนำแก้ไขตลอดเวลา คือ

1. จับดินสอให้ถูกต้อง คือ

1.1 ใช้นิ้วชี้กับหัวแม่มือจับดินสอให้ดินสอวางอยู่บนนิ้วกลางและนิ้วก้อยงออยู่ได้นิ้วกลาง

1.2 จับดินสอหลวม ๆ ปลายนิ้วห่างจากปลายดินสอประมาณ 1 นิ้ว

- 1.3 เวลาเขียนไม่เกร็งนิ้ว
2. ทำนั่ง
 - 2.1 นั่งหันหน้าเข้าหาโต๊ะ
 - 2.2 นั่งตัวตรงไม่งอหลัง หรือก้มหน้ามากเกินไป
 - 2.3 ฝ่าเท้าแตะพื้นหรือที่วางเท้า โต๊ะและเก้าอี้ควรได้ขนาดกะทัดรัดกับสัดส่วนของร่างกาย
3. การวางแขน
 - 3.1 แขนขวาหรือแขนที่เขียนวางเกือบแนบตัวกระดกให้ข้อศอกห่างตัวประมาณ

3 นิ้ว

- 3.2 ช่วงแขนตั้งแต่ข้อศอกลงไปควรวางอยู่บนโต๊ะ
- 3.3 แขนช่วงล่างเป็นมุมฉากกับขอบกระดานหรือสมุด
4. การวางสมุดหรือกระดาน
 - 4.1 การวางสมุดหรือกระดานต้องสัมพันธ์กับการนั่ง การจับดินสอ การวางมือ

ให้อยู่ในท่าสบาย

- 4.2 ควรวางกระดานให้อยู่ตรงหน้าพอดีตาและหน้ากระดานห่างกันประมาณ 15

นิ้ว

- 4.3 หัวกระดาน หรือสมุดควรวางเฉียงมาทางซ้ายทำมุมกับขอบล่างของโต๊ะ

ประมาณ 30 - 40 องศา

1.7 หลักในการจัดกิจกรรมการคัดลายมือ

อัมพร สุขเกษม (2511 : 155 - 156) ได้เสนอกิจกรรมที่ครูจัดเพื่อช่วยปรับปรุงการคัดลายมือดังนี้

1. หาดตัวอย่างแบบคัดลายมือที่มีลักษณะต่าง ๆ มาให้เด็กดูและเปรียบเทียบ เด็กจะเอาแบบอย่างที่ดี
2. ให้นักได้รู้ลักษณะต่าง ๆ ของตัวอักษร เช่น หัวเข้า หัวออก หัวอู๋ เป็นต้น ซึ่งลักษณะเหล่านี้ครูเป็นผู้ทราบดีกว่าเด็กอยู่แล้ว

3. ให้เด็กได้เปรียบเทียบลายมือของตนเองกับผู้อื่น ให้ลายมือ 3 แบบคือ เอนหน้า ตรง และเอนหลัง

4. ให้มีการประกวดลายมือเป็นครั้งคราว

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2527 : 536 – 537) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการคัดลายมือ ควรคำนึงถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมดังนี้

1. เมื่อเริ่มเขียน ควรฝึกความพร้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและตา โดยให้ขีดเขียนเส้นต่าง ๆ อย่างอิสระบนกระเปาะทราย บนดิน สนเข็ม ร้อยลูกปัดและอื่น ๆ

2. ก่อนให้เขียนพยัญชนะไทย ควรให้ฝึกเขียนเส้นตรง เส้นโค้ง เส้นคด และลีลาเส้นที่ประกอบเป็นตัวอักษรจนคุ้นเคยเสียก่อน เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการเขียนพยัญชนะไทย ให้แก่นักเรียน โดยให้ฝึกเขียนเส้นแนวตั้งที่สูงประมาณ 1 นิ้วก่อน แล้วฝึกให้เขียนเส้นที่สั้นลงมาตามลำดับจนเหลือประมาณ 1 เซนติเมตร ซึ่งเป็นช่วงที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. การฝึกเขียนเส้นต่าง ๆ ควรเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก นั่นคือ ควรฝึกเขียนเส้นลงก่อน แล้วจึงฝึกเขียนเส้นขึ้น เส้นนอน เส้นโค้ง และวงกลม ตามลำดับ ตามผลวิจัยของ พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2514 : 47) ดังนี้

4. ระยะแรกของการฝึกเขียน ควรใช้ดินสอที่มีสีอ่อน ๆ เขียนติดง่าย

5. ถ้าเด็กยังไม่พร้อมที่จะเขียนอักษรไทย ครูไม่ควรบังคับเป็นอันขาด ควรให้ฝึกเขียนเส้นนำที่ดีเสียก่อน เพราะถ้าเด็กเขียนเส้นต่าง ๆ ได้ดี จะทำให้เขียนพยัญชนะไทยดีไปด้วย

6. การฝึกเขียนตัวพยัญชนะ ควรให้สัมพันธ์กับเส้นต่าง ๆ เช่น เมื่อให้ฝึกลากเส้นลงแล้วให้เขียนพยัญชนะที่นำเส้นลง เป็นต้น

7. การฝึกเขียนพยัญชนะ ควรฝึกกลุ่มตามลักษณะรูปร่างพยัญชนะที่คล้ายคลึงกันและฝึกกลุ่มพยัญชนะที่เขียนง่ายไปหายาก ตามผลวิจัยของ วรณี โสมประยูร (2515) ดังนี้

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนง่าย ได้แก่ ก จ ว ร ธ บ ป ห

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนง่าย - ยากปานกลาง ได้แก่ ก ฅ ฌ ฝ พ ฒ พ ย ฬ
ค ต ด ฒ ศ ช ฌ ฌ ม น ฌ ฌ ท ฬ ฌ ล ส อ ฮ

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนยาก ได้แก่ ญ ณ ณ ณ ณ ณ ณ

8. การฝึกคัดลายมือไทยนั้น เน้นวิธีการเขียนตัวอักษรถูกต้อง เขียนเป็นจังหวะ ไม่เกร็งมือ ตัวอักษรสวยงาม ประณีต ชัดเจนสะอาด อ่านง่าย และเป็นระเบียบเรียบร้อย

9. การสอนคัดลายมือควรตั้งประสงค์ของเด็กรู้สึกว่าการคัดลายมือ เพื่อช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกว่า การเขียนของเขามีความหมายและความสำคัญต่อตัวเด็กเอง ซึ่งจะ ทำให้เด็กภูมิใจและต้องการพัฒนาทักษะการคัดลายมือให้สูงขึ้น

10. การฝึกทักษะการคัดลายมือ ควรให้เด็กคัดเป็นการบ้านทุกวัน การคัดลายมือของ นักเรียนจะพัฒนาไปได้ด้วยดี

จากกิจกรรมการคัดลายมือ พอสรุปได้ว่า การสอนเด็กเริ่มเขียนควรฝึกความพร้อม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและตา ก่อน หลังจากนั้นเมื่อเริ่มเขียนพยัญชนะไทยก็ ให้ฝึกเขียนเส้นต่าง ๆ โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก การฝึกเขียนพยัญชนะควรฝึกเป็นกลุ่ม ตามลักษณะรูปร่างพยัญชนะที่คล้ายคลึงกัน และการฝึกทักษะการคัดลายมือ นั้น ควรให้เด็กคัดเป็นการบ้านทุกวัน หรือมีการจัดประกวดคัดลายมือ เพื่อลายมือของนักเรียนจะได้พัฒนาดีขึ้น

การคัดลายมือเป็นการฝึกทักษะปฏิบัติอย่างหนึ่ง ผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องรู้ถึงกระบวนการเรียนรู้ทักษะหรือขั้นต่าง ๆ ของการฝึกทักษะ ซึ่งมีทฤษฎีการเรียนรู้หลายทฤษฎีที่น่าสนใจ ดัง เช่นทฤษฎีการฝึกทักษะปฏิบัติ (Motor Skills Learning) ซึ่ง โกวิท ประवालพฤษ และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป. : 104 - 105) ได้อ้างถึง บลูม และคนอื่น ๆ (Bloom and others) ที่เสนอลำดับขั้นของการฝึกทักษะปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ขั้นรับรู้เข้าใจ มีลักษณะหนักไปทางความรู้ แสดงออกในทางปฏิบัติด้วยการรู้จักสื่อ และความหมายของสิ่งที่จะนำมาใช้ปฏิบัติ รวมไปถึงการจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ ถูกต้องก่อนลงมือปฏิบัติ

2. ขั้นทำตามแบบ การเรียนรู้ทักษะในขั้นนี้ ครูจะจัดตัวอย่างพร้อมคำแนะนำเป็นขั้นตอนให้นักเรียนเลียนแบบ

3. ขั้นทำด้วยตนเอง เป็นขั้นที่หลังจากนักเรียนสามารถทำตามแบบได้แล้ว ในขั้นนี้ควรจะมีใบงานหรือคำสั่ง (Instruction) ที่ระบุผลลัพธ์ที่ต้องการ, กำหนดวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้ใช้, ระยะเวลา, สถานที่ แล้วให้นักเรียนวางแผนดำเนินการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยนักเรียนจะมีแบบบันทึกรายงานผลตามกำหนดเวลา ครูจะตรวจสอบจากรายงานและจากผลงานของนักเรียน แล้วให้ทราบผล (Feedback) กับปรับปรุงแก้ไข

4. ขั้นกระทำเองแบบอัตโนมัติ เป็นขั้นที่แสดงความชำนาญทำได้ด้วยตนเองตามความต้องการของสถานการณ์ สิ่งที่กำหนดให้มีแต่สถานการณ์ที่ต้องการให้ปฏิบัติ นักเรียนจะกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการปฏิบัติด้วยตนเองภายใต้ข้อจำกัดของเวลาและสิ่งแวดล้อม ซึ่งบางครั้งนักเรียนจะต้องคิดริเริ่มการปฏิบัติแบบใหม่ ๆ ด้วย เช่น สถานการณ์คิดปลูกพืชในสถานที่ขาดน้ำ สถานการณ์แข่งขันเล่นกีฬาบาสเกตบอล

นอกจากนี้ สถิต วงศ์สวัสดิ์ (2525 : 261 - 262) ได้อ้างถึง ฟิตส์ และ โพสเนอร์ (Fits and Posner) ซึ่งกล่าวถึงขั้นต่าง ๆ ของการเรียนรู้ทักษะตามทฤษฎีการเรียนรู้มีลำดับเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Phase) ให้ผู้เรียนพยายามทำความเข้าใจคำแนะนำ วิธีการปฏิบัติ ให้เข้าใจและรู้ชัดว่า กระทำอย่างไรจึงจะเกิดทักษะ รู้ถึงสิ่งที่จะทำ สามารถแปลความหมายของการกระทำ ใส่ใจกับข้อมูลต่าง ๆ

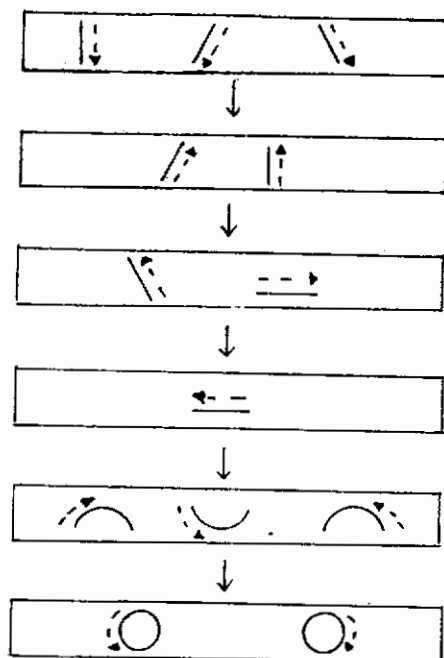
2. ขั้นเชื่อมโยงระหว่างการกระทำกับผล (Associative Phase) ผู้เรียนนำผลการกระทำ หรือการฝึกปฏิบัติแต่ละครั้ง มาเปรียบเทียบกับครั้งที่แล้ว ๆ มาสังเกตว่าผลการปฏิบัติตอนใดเป็นที่น่าสนใจที่สุด ก็นำมาใช้ในคราวต่อไป โดยเชื่อมโยงไว้เป็นพฤติกรรมอันใหม่ ขั้นนี้เป็นขั้นปฏิบัติจนไม่มีข้อผิดพลาด (Fixation Phase) เป็นขั้นที่กระทำพฤติกรรมนั้นอย่างถูกต้อง ไม่มีข้อผิดพลาด

3. ขั้นอัตโนมัติ (Autonomous Phase) เป็นขั้นที่ผ่านการฝึกฝนจนกระทำได้อย่างถูกต้องคล่องตัว รวดเร็ว แม่นยำ ไม่มีผิดพลาด

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือที่กล่าวมาสรุปว่า การคัดลายมือเป็นกิจกรรม การฝึกเขียน เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนเป็นระเบียบ สวยงาม และถูกต้อง การที่จะสื่อความ หมายให้ผู้อื่นเข้าใจนั้นลายมือของผู้เขียนจะต้องชัดเจน อ่านง่าย ซึ่งครูผู้สอนจะต้องฝึกทักษะดัง กล่าวให้นักเรียน และเสริมทักษะด้วยการจัดกิจกรรมการประกวดลายมือในโอกาสต่าง ๆ เช่น ประกวดคัดลายมือ สิ่งที่สำคัญที่สุดในเรื่องลายมือก็คือ ครูจะต้องเอาใจใส่ ติดตาม และ แก้อخطاءอยู่เสมอ เพื่อให้นักเรียนจะได้ทราบข้อบกพร่องและพัฒนาลายมือของตนเองให้ดีขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

ทวนสุข บุญสวัสดิ์ (2514 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงลีลาการเขียนอักษรไทยสำหรับ เด็กที่เริ่มเรียน พบว่า เส้นที่เด็กจำเป็นต้องฝึกหัดเขียนก่อนเรียนอักษรไทยมีทั้งหมด 13 แบบ ซึ่งลักษณะของเส้นรวมทั้งช่วงเวลาที่ใช้ในการเขียนเส้นของเด็กชายและเด็กหญิง ไม่แตกต่างกัน และสามารถเรียงลำดับจากเส้นที่เขียนง่ายไปหายากตามลำดับวุฒิภาวะของเด็ก ได้ดังนี้

วรรณิ โรสมประยูร (2515 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความยากง่ายในการ เขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความยากง่ายในการ เขียนพยัญชนะไทยขึ้นอยู่กับลีลาของเส้นที่ประกอบเป็นตัวพยัญชนะไทยนั้น ๆ และได้สรุปการ

เขียนพยัญชนะไทยจากกลุ่มที่เขียนง่ายไปหายาก ตามลำดับความยากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไว้ดังนี้

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนง่าย ได้แก่ ง จ ว ร ธ บ ป ย

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนง่าย - ยากปานกลาง ได้แก่ ก ฅ ฌ ฝ พ ฟ พ ย ฟ
ค ต ศ ฅ ฌ ช ฌ ฌ ม น ฌ ฌ ท ห ฌ ล ส อ ย

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนยาก ได้แก่ ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ ฌ

ประภา โชติบุตร (2518 : 47) ได้ศึกษาแบบคัดลายมือตัวพยัญชนะไทยที่เหมาะสมแก่เด็กเริ่มเรียนระดับอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนพยัญชนะไทย 7 ตัว ได้แก่ จ ว ฌ ค ล อ และ ฌ ระหว่างแบบตัวมนกับแบบตัวเหลี่ยมในด้านความสวยงามเหมือนแบบและความเร็วในการเขียนทั้ง 2 แบบ ผลปรากฏว่า เด็กเริ่มเรียนเขียนพยัญชนะไทยทั้ง 7 ตัว แบบตัวเหลี่ยมได้สวยเหมือนแบบกว่าตัวมน เวลาในการเขียนพยัญชนะตัว จ ว ล อ และ ฌ ไม่แตกต่างกัน ส่วนตัว ฌ และ ค เด็กเขียนตัวมนได้เร็วกว่าตัวเหลี่ยม

พรวาพรรณ เหลืองสุวรรณ (2521 : 89) ได้ศึกษาเกี่ยวกับขนาดของตัวอักษรไทยที่เหมาะสมกับเด็กเริ่มเรียนระดับอนุบาล จากโรงเรียนอนุบาล 5 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบทดสอบเพื่อวัดความสวยและเวลาในการเขียนตัวอักษรไทย 13 ตัวคือ ง ว บ ก ฝ ค ช ม ท ล อ ฌ และ ฌ ผลการศึกษาพบว่า เด็กเลือกเขียนพยัญชนะขนาด 1.3 เซนติเมตรมากเป็นอันดับหนึ่ง เลือกพยัญชนะขนาด 2.5 เซนติเมตรเป็นอันดับสอง เลือกตัวพยัญชนะขนาด .8 เซนติเมตร เป็นอันดับสาม และเลือกตัวพยัญชนะ 1.9 เซนติเมตรเป็นอันดับสี่

ปรียา บุญวสิน (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างลายมือกับท่าจับดินสอของเด็กเริ่มเรียนระดับอนุบาล จากโรงเรียนอนุบาล 3 สังกัด รวม 6 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการจับดินสอของเด็กมีด้วยกัน 5 แบบ เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการเขียนระหว่างเด็กที่จับดินสอถูกแบบกับเด็กที่จับดินสอไม่ถูกแบบ พบว่า เด็กที่จับดินสอถูกแบบกลุ่มที่ 1 กับเด็กที่จับดินสอไม่ถูกแบบกลุ่มที่ 2 เพียงคู่เดียวที่มีความแตกต่างกัน ส่วนน

ด้านความเร็วของการคัดลายมือ การจับดินสอของเด็กทั้ง 5 แบบ ไม่มีความแตกต่างกัน สำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับอิทธิพลของท่าจับดินสอที่มีต่อการเขียนของเด็กพบว่าสาเหตุที่เด็กจับดินสอไม่ถูกต้องเกิดจากเด็กไม่ได้รับการฝึกฝนที่ดี ครูผู้สอนไม่ได้เน้นอย่างจริงจัง รวมทั้งที่บ้านไม่ได้สนใจที่จะแก้ไขให้ถูกต้อง

สมภารธ มีศรี (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบข้อบกพร่องในการคัดลายมือของนักเรียนตามลำดับมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ความเป็นระเบียบของตัวหนังสือ ระดับของตัวหนังสือ หัวของตัวหนังสือยอด การวางสระ การวางวรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอน การวางรูปแบบ การย่อหน้า ความสะอาด การคัดลอกข้อความไม่ถูกต้อง ต่อมาภายหลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพลายมือแตกต่างจากก่อนฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวกับการคัดลายมือมีดังนี้

เฮอร์ริค (Herrick. 1960 : 224 - 251) ได้วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการคัดลายมือของเด็กตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ผลปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสติปัญญาของผู้เขียน เด็กสามารถปรับปรุงการคัดลายมือของตนให้ดีขึ้นได้ ถ้าได้ศึกษาข้อบกพร่อง รู้จักวิธีแก้ไขและฝึกฝนการคัดให้ถูกต้อง นอกจากนี้ เฮอร์ริค ยังได้แนะนำว่า การเริ่มฝึกการคัดลายมือนั้นจะต้องฝึกหลังจากที่เด็กคัดตัวอักษรได้พอสมควรแล้ว การสอนเขียนลายมือเป็นการสอนที่ละเอียดมาก ความเอาใจใส่ของผู้สอนมีความสำคัญต่อการคัดลายมือมาก

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการคัดลายมือ พอสรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนคัดลายมือ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสอน เพราะครูจะต้องคำนึงถึง ความพร้อมของนักเรียน การวางท่าทางการเขียน ฝึกลากเส้น ฝึกการเขียนพยัญชนะไทยที่เขียนง่ายเสียก่อนแล้ว จึงฝึกที่เขียนยาก

4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ ได้แก่

4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ

4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก

5. แบบฝึกที่ใช้จะเป็นเครื่องวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง

6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป

7. การให้เด็กทำแบบฝึกหัดช่วยให้ครูมองจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที่

8. แบบฝึกที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนจะช่วยทำให้เด็กฝึกฝนอย่างเต็มที่

9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยทำให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกหัดจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกทักษะต่าง ๆ มากขึ้น

10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

2.3 ลักษณะแบบฝึก

บิลโลว์ (Billow. 1962 : 87) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกที่ดีนั้นจะต้องดึงดูดความสนใจและสมาธิของเด็ก เรียงลำดับจากง่ายไปยาก เปิดโอกาสให้เด็กฝึกเฉพาะอย่าง ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย วัฒนธรรมประเพณี ภูมิหลังทางภาษาของเด็ก แบบฝึกที่ดีควรจะเป็นแบบฝึกสำหรับเด็กเก่ง และซ่อมเสริมสำหรับเด็กอ่อนในขณะเดียวกัน นอกจากนี้แล้วควรรวบรวมหลายลักษณะและมีความหมายต่อผู้ฝึกอีกด้วย

รีเวอร์ (Rivers. 1968 : 97 - 105) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ดังนี้คือ

1. บทเรียนทุกเรื่องควรรวบรวมให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกมากพอ ก่อนที่จะเรียนเรื่องต่อไป

2. แต่ละบทควรฝึกโดยใช้เพียงแบบฝึกเดียว
 3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
 4. สิ่งที่ฝึกแต่ละครั้งควรเป็นบทฝึกสั้น ๆ
 5. ประโยคและคำศัพท์ควร เป็นแบบที่เข้าชุดกันในชีวิตประจำวัน
 6. แบบฝึกควรให้นักเรียนได้ใช้ความคิดด้วย
 7. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
 8. การฝึกควรฝึกให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- นิตยา ฤทธิโยธี (2520 : 1) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับ วัย หรือความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำที่ง่าย
4. ใช้เวลาเหมาะสมคือไม่ใช้เวลามากหรือน้อยจนเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจ และท้าทายให้แสดงความสามารถ

นอกจากนี้ ประชุม สุวรรณตรา (2523 : 61) ก็กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดี มีคำสั่งและคำอธิบายที่ชัดเจน มีตัวอย่างที่ทำให้ความคิดหลายแนว มีภาพประกอบ เส้นบรรทัดที่เว้นให้เติมควรมีขนาดพอเหมาะ และการวางรูปแบบเป็นระเบียบสวยงาม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ลักษณะที่ดีของแบบฝึกพอสรุปได้ว่า แบบฝึกจะต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีคำสั่งและคำอธิบายที่ชัดเจน มีเนื้อหา รูปแบบที่น่าสนใจซึ่งจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยา เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และนักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2.4 หลักในการสร้างแบบฝึก

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2517 : 412 - 413) กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกมีหลายประการ ดังนี้

1. ให้สอดคล้องกับจิตวิทยา พัฒนาการของเด็ก และลำดับขั้นของการเรียน

2. กำหนดจุดมุ่งหมายว่า จะฝึกในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก
4. รูปแบบฝึกมีคำที่แจ่มง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ ถ้าเด็กยังอ่านไม่ได้ ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้
5. แบบฝึกต้องมีความถูกต้อง ครูต้องตรวจพิจารณาให้ดีถ้วน อย่าให้มีข้อผิดพลาดได้
6. การให้เด็กทำแบบฝึกหัด แต่ละครั้งต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก
7. ควรทำแบบฝึกหลาย ๆ แบบ เพื่อให้เด็กรู้กว้างขวาง และส่งเสริมให้เกิดความคิด
8. กระดาษที่ให้เด็กทำแบบฝึกหัดต้องเหนียวและทนทานพอสมควร

โรจนา แสงรุ่งรวี (2531 : 20) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกให้ดีมีประสิทธิภาพว่า ครูต้องคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นสำคัญ โดยดูความพร้อม ระดับสติปัญญา ความสามารถ ความเหมาะสม ในการใช้สื่อนานาภาษา ตลอดจนเนื้อหาและระยะเวลาในการทำแบบฝึก ซึ่งจะทําให้นักเรียนสนใจที่จะนำเอาแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นมาใช้ข้อบกพร่อง หรือส่งเสริมทักษะทางภาษาให้ดียิ่งขึ้น

พญู ทั้งแดง (2534 : 17) กล่าวถึงในการสร้างแบบฝึกจะต้องใช้ภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียน วัย และความสามารถ คำนึงถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบฝึก เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว และส่งเสริมความคิด สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จะเห็นได้ว่า การสร้างแบบฝึกควรคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกเรื่องอะไร ด้านใด จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาไม่ยากเกินไป และมีรูปแบบหลายแบบที่น่าสนใจ

2.5 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกนั้นจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยา เพราะจะเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกให้สมบูรณ์ ให้เหมาะสมกับวัย และระดับความสามารถของนักเรียน สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2523 : 52 - 62) กล่าวถึงหลักจิตวิทยาที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกมีดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับกฎการฝึกหัดซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ วัดสัน (Watson) นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกหัดคล่องแคล่วสามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้าม สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัด ทอดทิ้งไปนานแล้ว ย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ๆ ก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นสิ่งที่ครูควรคำนึงด้วยว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่ต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป และควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจให้ผู้เรียนนั้นครูสามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนั้นการให้แบบฝึกสั้น ๆ จะช่วยไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียนได้ทดลองทำ ภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวันจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว นอกจากจะจำได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

พรณี ชูทัย (2522 : 192 - 195) ได้สรุปแนวความคิดของนักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกว่าควรประกอบด้วย

1. กฎแห่งผล ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) แบบฝึกที่สร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยาข้อนี้จึงต้องให้นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดนั้นได้พอสมควรและควรมีค่าเฉลี่ยให้นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้หลังจากทำแบบฝึกเสร็จแล้ว

2. การฝึกหัดของ วัดสัน (Watson) การสร้างแบบฝึกตามหลักจิตวิทยานี้จึงควรเน้นให้มีการกระทำซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้นาน และสามารถเขียนได้ถูกต้อง เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องฝึกหัดอยู่เสมอ

3. การเสริมแรงของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ในการสอนฝึกทักษะ ครูจึงควรให้การเสริมแรงโดยการให้กำลังใจอย่างดีแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และรู้สึกประสบผลสำเร็จในงานที่ทำ

4. แรงจูงใจ เป็นสิ่งสำคัญในการเรียน ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัว อยากรู้ อยากเรียน แบบฝึกที่น่าสนใจจะเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ให้นักเรียนอยากทำอยากฝึกและเกิดการเรียนรู้

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกโดยอาศัยแนวทาง ดังกล่าวนี้

1. สร้างให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาต่าง ๆ เช่น ทฤษฎีของ ธอร์นไคค์ ทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีการฝึกทักษะปฏิบัติ เป็นต้น

2. จูงใจผู้เรียนโดยมีกิจกรรมที่ให้นักเรียนฝึกเป็นกลุ่มและรายบุคคล มุ่งสร้างบรรยากาศในการเรียนที่สนุกสนาน

3. แบบฝึกเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

จากแนวทางที่สร้างแบบฝึก ผู้วิจัยจะสร้างแบบฝึกหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักเรียน นักเรียนจะได้มีความกระตือรือร้นที่จะทำแบบฝึก เพื่อที่จะได้แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และพัฒนาคุณภาพลายมือ แบบฝึกดังกล่าวมีจำนวนทั้งหมด 10 แบบฝึก ซึ่งแต่ละแบบฝึกใช้เวลาฝึกประมาณ 60 นาที แบบฝึกจะมีลักษณะเป็นเกม นิทาน เพลง และมีรูปภาพประกอบ

งานวิจัยในประเทศ

กัญญา ปัญญสุทธิ (2522 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องการผันวรรณยุกต์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยทดลองกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังการทํานแบบฝึก มากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบก่อนการทํานแบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แบบฝึกนี้ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

บุญรัตน์ มีสมบุรณ์ (2529 : 45) ได้สร้างแบบฝึกภาษาไทย เรื่องตัวสะกดมาตรา แม่กนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบ้านฉางในจังหวัดระยอง จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.54/90.05 และคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังการทํานแบบฝึกมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทํานแบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนทำแบบฝึกนี้แล้วมีความสามารถในการสะกดคำในมาตราแม่กนเพิ่มขึ้น

รจนา แสงรุ่งรวี (2531: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการสอนด้วยการใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำแตกต่างกันในทางที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา คุณาธรรม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาและการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกการคัดลายมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการคัดลายมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าแบบฝึกการคัดลายมือสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการคัดลายมือได้

งานวิจัยต่างประเทศ

ลอเรย์ (Lawrey. 1978 : 817 - A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนในระดับที่ 1 ถึงระดับที่ 3 จำนวน 87 คน ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยนักเรียนในการเรียนรู้โดยนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนการทดสอบหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการทำแบบฝึก

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกดังกล่าว พบว่าการสอนด้วยแบบฝึกช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านทักษะให้สูงขึ้นกว่าการสอนโดยไม่ใช้แบบฝึก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบฝึกคัดลายมือ เพื่อพัฒนาลายมือของนักเรียนที่มีข้อบกพร่อง

3. กรอบความคิดในการวิจัย

เนื่องจากผู้วิจัยมีประสบการณ์การสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีปัญหาและข้อบกพร่องด้านคุณภาพลายมือหลายอย่าง เช่น การเขียนตัวอักษรไม่ชัดเจน เขียนห้วนยอด เขียนไม่อยู่ในระดับเดียวกัน เว้นวรรคตอนผิด เป็นต้น ดังนั้นในการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 นี้ครูควรฝึกลายมือของนักเรียน ให้มีคุณภาพลายมือที่

สะอาด สวยงามเป็นระเบียบและถูกต้อง เพราะจะเป็นพื้นฐานในการเขียนระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งในการแก้ไขข้อบกพร่องของลายมือนักเรียน และการฝึกฝนในการคัดลายมือ วิธีที่จะแก้ไขข้อบกพร่อง คือ การสร้างแบบฝึก สำหรับแบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหลักการและทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น ทฤษฎีการฝึกทักษะปฏิบัติ ที่ผู้วิจัยยึดถือในการสร้างแบบฝึก เพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน

แบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 10 แบบฝึก ซึ่งสร้างขึ้นตามลักษณะข้อบกพร่องลายมือของนักเรียน เช่น แบบฝึกในเรื่องคัดหัวพยัญชนะ เพื่อให้ นักเรียนคัดหัวพยัญชนะ ได้ถูกต้อง แบบฝึกจะมีหลายรูปแบบ ไม่ใช่เป็นแบบฝึกหัดอย่างเดียว จะเป็นการฝึกรายบุคคล ที่ต้องการดูความสามารถในการคัดของนักเรียน และฝึกเป็นกลุ่ม เป็นการแข่งขันทันภายในกลุ่ม การจัดกิจกรรมจะเป็นเกม เพลง นิทาน เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยยึดหลักจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีการฝึกทักษะปฏิบัติตามลำดับขั้นของบลูมและคนอื่น ๆ (Bloom and others) ได้แก่ ขั้นรับรู้เข้าใจ ขั้นทำตามแบบ ขั้นทำด้วยตนเอง และขั้นกระทำเองแบบอัตโนมัติ
 2. ทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่ให้นักเรียนฝึกหัด ปฏิบัติบ่อย ๆ เมื่อกระทำซ้ำ ๆ จะทำให้นักเรียนมีทักษะเพิ่มขึ้น
 3. การจัดกิจกรรมต้องเร้าความสนใจ โดยสร้างแรงจูงใจ และการเสริมแรง
 4. ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล แบบฝึกเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก
- ภายใต้กรอบการสร้างแบบฝึกดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อหรือสมมติฐานการวิจัย 2 ประการคือ

1. คุณภาพลายมือของนักเรียนภายหลังได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สูงกว่าก่อนได้รับการฝึก
2. แบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย เท่ากับ 80/80

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การสร้างและการหาคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือและ
แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

1.3 แบบสัมภาษณ์นักเรียน

2. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกคัดลายมือ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การสร้างและการหาคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือและแบบทดสอบ
คุณภาพลายมือ

1.1.1 ขั้นสร้างเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ

ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ วิธีการ
วัดผลและประเมินผลการคัดลายมือจากคู่มือการสอบภาคปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2533 สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ
และเกณฑ์จากงานวิจัยของ สมมาตร มีศรี

ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์โดยได้ประยุกต์จากเกณฑ์ของกรมวิชาการ และจากเกณฑ์
งานวิจัยของ สมมาตร มีศรี เพื่อให้เกณฑ์ดังกล่าวเหมาะสมชัดเจนเป็นรูปธรรม เพิ่มความ
สะดวกในการตรวจ การบันทึกคะแนนและเพื่อให้เหมาะสมกับแบบทดสอบคุณภาพลายมือ
(ดังปรากฏในตาราง 1 - 3)

การกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนคุณภาพลายมือ

ตาราง 1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ

รายการ	คะแนนเต็ม 100
1. ความสะอาด	30
- ไม่มีรอยลบ	15
- ไม่มีรอยเปื้อน	15
2. ความสวยงาม	40
- ตัวพยัญชนะ เป็นแบบเดียวกัน (ตัวมน)	8
- ตัวพยัญชนะอยู่ระดับเดียวกัน	8
- หัวไม่บอด	8
- การวางสระ	8
- การวางวรรณยุกต์	8
3. ความเป็นระเบียบ	20
- การวางรูปแบบ	5
- การย่อหน้า	5
- การเว้นวรรคตอน	5
- การเขียนไม่ฉีกคำ	5
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน	10
- คัดลอกข้อความถูกต้อง	5
- คัดลอกข้อความครบถ้วน	5
รวมคะแนน	100

รายละเอียดการให้คะแนนคุณภาพลายมือ

1. ความสะอาด คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็น 2 ข้อ ข้อละ 15 คะแนน
 - 1.1 ถ้ามีการลบ ทุก 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้ามีรอยเปื้อนหรือเป็น ทุก 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
2. ความสวยงาม คะแนนเต็ม 40 คะแนน แบ่งเป็น 5 ข้อ ข้อละ 8 คะแนน
 - 2.1 ถ้าตัวพยัญชนะไม่เป็นแบบเดียวกัน (ตัวมน) ทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 2.2 ถ้าตัวพยัญชนะไม่อยู่ในระดับเดียวกัน ทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 2.3 ถ้าเขียนหัวบอด ทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 2.4 ถ้าวางสระผิดตำแหน่ง ทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 2.5 ถ้าวางวรรณยุกต์ผิดตำแหน่ง ทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
3. ความเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 20 คะแนน แบ่งเป็น 4 ข้อย่อย ข้อละ 5

คะแนน

- 3.1 ถ้าวางรูปแบบคำประพันธ์ผิด หัก 3 คะแนน ถ้าวางรูปแบบข้อความผิดโดยเขียนผิดกรอบด้านซ้ายด้านขวามากเกินไป หัก 3 คะแนน
- 3.2 ถ้าย่อหน้าผิดจากรูปแบบที่กำหนด หัก 3 คะแนน
- 3.3 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
- 3.4 ถ้าเขียนฉีกคำ หมายถึงเขียนแยกคำ ทุก 2 คำหัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน

4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน คะแนนเต็ม 10 คะแนน แบ่งเป็น 2 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน

- 4.1 ถ้าคัดลอกข้อความผิด ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
- 4.2 ถ้าคัดลอกไม่ครบถ้วน ตกหล่น ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2

คะแนน

1.1.2 ขั้นสร้างแบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบคุณภาพลายมือโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบบเรียนภาษาไทย หนังสืออ่านประกอบ หนังสือแบบเรียนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ เพื่อพิจารณาในการคัดเลือกคำ หรือข้อความให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แล้วนำมาสร้างเป็นแบบทดสอบคุณภาพลายมือ จำนวน 2 ฉบับ ใช้เวลาฉบับละ 30 นาที โดยคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด

- แบบทดสอบคุณภาพลายมือเป็นพริ้วกรอง จำนวน 1 ฉบับ
- แบบทดสอบคุณภาพลายมือเป็นริ้วแก้ว (ข้อความ) จำนวน 1 ฉบับ

(ดังปรากฏในภาคผนวก)

1.1.3 ขั้นหาความเที่ยงตรง

นำเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือและแบบทดสอบคุณภาพลายมือเสนอประธานกรรมการควบคุมประกันคุณภาพฯ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ดังปรากฏในภาคผนวก) เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ผลการพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นว่าเกณฑ์ดังกล่าวเหมาะสม

ผลการพิจารณาแบบทดสอบคุณภาพลายมือฉบับพริ้วกรอง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรปรับปรุงพริ้วกรองในบทที่ 2 ในส่วนที่เป็นวรรครับ ให้เปลี่ยนจาก "เพราะทุกสิ่งเกิดขึ้นได้" เป็น "เหตุสุดวิสัยอาจเกิดได้" เพื่อให้สัมพันธ์กับวรรคระดับ

1.1.4 ขั้นหาความเชื่อมั่น

นำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับที่ได้รับการปรับปรุงและแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองสาม กรุงเทพมหานคร 1 ห้อง จำนวน 34 คน 2 ครั้ง (ครั้งละ 1 ฉบับ)

ผู้วิจัยนำผลงานการคัดลายมือจากการทำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับมาตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับร้อยกรองและฉบับร้อยแก้ว โดยใช้สูตรของครอนบัค (Cronbach method or Alpha Coefficient) ปรากฏผลว่าฉบับร้อยกรองได้ค่าความเชื่อมั่น 0.592 ฉบับร้อยแก้วได้ค่าความเชื่อมั่น 0.749

ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ ปรียาวรรณ ปานธรรม ซึ่งเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ตรวจสอบแผนผลงานของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นนำคะแนนที่ผู้วิจัยและครูประจำชั้นตรวจมาหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนน 2 คน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ปรากฏผลว่าฉบับร้อยกรอง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.940 ฉบับร้อยแก้วได้ค่าความเชื่อมั่น 0.893

1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ศึกษาตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคัดลายมือของนักเรียน โดยรวบรวมพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่คัดลายมือ ได้แก่ การนั่ง การจับดินสอ ความตั้งใจ ความกระตือรือร้น เป็นต้น

1.2.2 ศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของ รัตนา คุณธรรม จากงานวิจัย เรื่องการพัฒนาและการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม โดยผู้วิจัยสังเกตนักเรียนจากการเรียนโดยใช้แบบฝึกคัดลายมือ การสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในขณะที่คัดลายมือ แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

- พฤติกรรมด้านการวางท่าทางการคัดลายมือ ได้แก่ การนั่ง การจับดินสอ การวางกระดาษ เป็นต้น
- พฤติกรรมด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความสนใจ ความตั้งใจ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เป็นต้น

1.2.3 นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้น เสนอประธานควบคุมปริมาณิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปจัดพิมพ์ (ดังปรากฏในภาคผนวก) เพื่อใช้สังเกตพฤติกรรมขณะนักเรียนคัดลายมือในระยะแรกและระยะหลังของการฝึก

1.3 แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาการสำรวจความคิดเห็นจากงานวิจัยของ สมมาตร มีศรี เพื่อนำมาเป็น

แนวทางการสร้างแบบสัมภาษณ์นักเรียนโดยที่แบบสัมภาษณ์นี้มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบและแบบ
ปลายเปิดเพื่อถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนแบบฝึกทั้งหมดแล้ว ซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับการ
ทำงานแบบฝึกและกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านของความชอบ ความสนุกสนาน ความสนใจ ความ
เหมาะสมของเวลาและประโยชน์ที่ได้รับ เป็นต้น

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์นักเรียน (ดังปรากฏในภาคผนวก) เพื่อต้องการทราบผลว่าแบบฝึก
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการดำเนินการทดลองนั้นเป็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อที่จะ
ได้นำข้อมูลที่สัมภาษณ์นั้นมาเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ในการสอนคัดลายมือและการทำงานแบบฝึก
เพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนให้ดีขึ้น

2. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกคัดลายมือ

2.1 ขั้นสร้าง ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ผู้วิจัยค้นหาข้อบกพร่องคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ปีการศึกษา 2537 ดังนี้ พิจารณาจากแบบฝึกคัดคัดลายมือของนักเรียน จากคะแนนการทดสอบ
คัดลายมือ จากผลงานการเขียนด้วยลายมือในการทำงานแบบฝึกคัดกลุ่มประสบการณ์อื่น การ
สัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาลายมือของนักเรียนและจากประสบการณ์ของผู้วิจัย จึงได้ทราบว่า
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีข้อบกพร่องในด้าน

- การลากเส้นตัวพยัญชนะไม่ตรง
- หัวพยัญชนะบอด
- คัดตัวพยัญชนะไม่เป็นตัว
- คัดสระ วรรณยุกต์ผิดลักษณะ
- วางสระ วรรณยุกต์ไม่ถูกที่
- ตัวพยัญชนะไม่อยู่ในระดับเดียวกัน
- วางรูปแบบคำประพันธ์ผิด ย่อหน้าผิด
- เว้นวรรคตอนผิด

2.1.2 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เช่น แนวทางการสอนคัดลายมือ หนังสือเรียนภาษาไทย แบบฝึกหัดคัดลายมือจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกคัดลายมือ กิจกรรมการสอนคัดลายมือ ที่มีลักษณะเป็นข้อความ คำประพันธ์ นิทาน เพลง รูปภาพ และเกม ในระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก

2.1.3 สร้างแบบฝึกคัดลายมือที่มีลักษณะต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นเกม เพลง นิทาน พร้อมทั้งมีรูปภาพประกอบ

การใช้แบบฝึกแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทฝึกเป็นรายบุคคลและประเภทฝึกเป็นกลุ่ม ประเภทแบบฝึกเป็นรายบุคคลจะมีลักษณะเป็นเกม เพลง รูปภาพต่าง ๆ ประกอบ ส่วนประเภทฝึกเป็นกลุ่มจะมีลักษณะให้นักเรียนแข่งขันเป็นกลุ่ม โดยมีกิจกรรมเกม เพลง นิทาน บัตรคำเป็นรูปภาพต่าง ๆ เป็นต้น แบบฝึกจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายากเพื่อสร้างความสนใจและมีบรรยากาศที่สนุกสนาน

เมื่อนักเรียนฝึกคัดลายมือในแต่ละแบบฝึกแล้ว จะมีการประเมินผลลายมือของนักเรียนตามเกณฑ์ 80 % คือนักเรียนจะต้องได้คะแนน 80% จึงจะถือว่าผ่าน ถ้าได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ นักเรียนต้องฝึกเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริมในจุดประสงค์เดิม ลักษณะของแบบฝึกจะเปลี่ยนรูปแบบไป แบบฝึกคัดลายมือมีจำนวนทั้งหมด 10 แบบฝึกได้แก่

แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกการเตรียมความพร้อมลักษณะของเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น (ตามผลงานวิจัยของ พูนสุข บุญยสวัสดิ์. 2514) เพื่อฝึกให้นักเรียนลากเส้นแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเขียนตัวพยัญชนะได้ถูกต้อง

แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกในเรื่องคัดหัวพยัญชนะ จากข้อเสนอแนะในงานวิจัยของ ประภา รัชติบุตร (2518) และจากงานวิจัยของ กรรณิการ์ สัจกุล (2519) เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม ไม่บอดและถูกต้อง

แบบฝึกที่ 3 แบบฝึกคัดพยัญชนะ (โดยเขียนพยัญชนะไทยจากกลุ่มที่เขียนง่ายไปหายาก ตามผลงานวิจัยของ วรณีย์ โรสมประยูร. 2515) เพื่อให้นักเรียนคัดพยัญชนะแบบตัวมนได้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดให้

แบบฝึกที่ 4 แบบฝึกคัดสระ วรรณยุกต์ เพื่อให้นักเรียนคัดสระ วรรณยุกต์ได้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดให้

แบบฝึกที่ 5 แบบฝึกวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกต้อง

แบบฝึกที่ 6 แบบฝึกคัดประโยคให้ตรงกับภาพ เพื่อให้นักเรียนคัดประโยคให้ตรงกับภาพให้ถูกต้องและตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกัน

แบบฝึกที่ 7 แบบฝึกคัดบทร้อยกรอง เพื่อให้นักเรียนคัดวางรูปแบบคำประพันธ์และย่อหน้าได้ถูกต้อง

แบบฝึกที่ 8 แบบฝึกการเว้นวรรคตอน (19 คำ) เพื่อให้นักเรียนฝึกการเว้นวรรคตอนของข้อความได้ถูกต้อง

แบบฝึกที่ 9 แบบฝึกการเว้นวรรคตอน (38 คำ) เพื่อให้นักเรียนฝึกการเว้นวรรคตอนของข้อความได้ถูกต้อง

แบบฝึกที่ 10 แบบฝึกการเว้นวรรคตอน (58 คำ) เพื่อให้นักเรียนฝึกการเว้นวรรคตอนของข้อความได้ถูกต้อง

2.1.4 นำแบบฝึกที่สร้างขึ้น เสนอประธานกรรมการควบคุมปริมาณหนี้ เพื่อตรวจและหลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม หลังจากผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อจะนำไปทดลอง

2.2 ขั้นตอนประสิทธิภาพ

2.2.1 ขั้นตอนทดลองรายบุคคล (1 : 1)

นำแบบฝึกคัดลายมือไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแสนสุข กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีข้อบกพร่องด้านคุณภาพลายมือด้านต่าง ๆ ด้านละ 1 คน โดยดำเนินกิจกรรมในส่วนของครู และกิจกรรมรายบุคคลเท่านั้น เพื่อค้นหาข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นต้นว่า ลักษณะของแบบฝึก จำนวนของแบบฝึก ความสนใจของนักเรียน และความเหมาะสมในด้านเวลา

2.2.2 ขั้นทดลองกลุ่มเล็ก (1 : 5)

นำแบบฝึกที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากขั้นทดลองเป็นรายบุคคลนั้น ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแสนสุข กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีข้อบกพร่องด้านคุณภาพหลายมิติต่าง ๆ ด้านละ 5 คน ดังต่อไปนี้ หัวพยัญชนะบอด คัดตัวพยัญชนะไม่เป็นตัว เว้นวรรคตอนผิด คัดลอกข้อความผิด เป็นต้น การทดลองขั้นนี้มุ่งดำเนินการในส่วนของการและกิจกรรมกลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ตรวจสอบงาน ทดสอบ สัมภาษณ์ เพื่อค้นหาข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไข

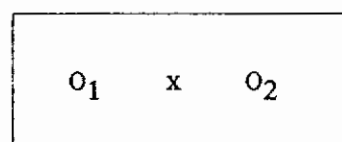
2.2.3 ขั้นทดลองภาคสนาม

2.2.3.1 การคัดเลือกกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนคลองสองต้นนุ่นซึ่งมี 2 ห้อง ที่มีข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพหลายมิติต่าง ๆ (โดยผู้วิจัยพิจารณาจากแบบฝึกหัดคัดลายมือของนักเรียน จากคะแนนการทดสอบคัดลายมือ จากผลงานการเขียนด้วยลายมือในการทำแบบฝึกหัดจากกลุ่มประสบการณ์อื่น ขณะที่นักเรียนเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาลายมือของนักเรียน) มาเป็นกลุ่มทดลองรวมจำนวนทั้งสิ้น 44 คน โดยผู้วิจัยจัดบันทึก ชื่อ นามสกุล และข้อบกพร่องว่ามีด้านใดบ้าง

2.2.3.2 วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) (โกวิท ประวาลพุกษ์. ม.ป.ป. : 118) ดังแผนภูมิข้างล่าง

O_1 หมายถึง การวัดตัวแปรตามก่อนการทดลอง

x หมายถึง ดำเนินการทดลองภาคสนามโดยใช้แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

O_2 หมายถึง การวัดตัวแปรตามหลังการทดลอง

O_1 และ O_2 เป็นการวัดด้วยเครื่องวัดเดียวกัน มีเกณฑ์วัดอันเดียวกัน การวิเคราะห์เป็นการเปรียบเทียบผลระหว่าง O_2 และ O_1

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบทดสอบคุณภาพลายมือฉบับร้อยกรองและร้อยแก้วไปทดสอบนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพลายมือด้านต่าง ๆ ก่อนดำเนินการทดลอง โดยทดสอบฉบับละวัน เพื่อตัดสินคุณภาพลายมือของนักเรียน ตามเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ
2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยนำแบบฝึกจำนวน 10 แบบฝึก ไปทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ใช้เวลาในการทดลอง วันละ 3 คาบ รวม 30 คาบ คาบละ 20 นาที เป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองวันละ 1 แบบฝึก มีรายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 การจัดคาบเวลาในการทดลองสอน

สัปดาห์ที่	แบบฝึกที่	แก้ไขข้อบกพร่องในด้าน	ลักษณะการฝึก	จำนวนนักเรียนที่ได้รับการฝึก(คน)	วัน	เวลา	จำนวนคาบ
1	1	ลากเส้นตัวพยัญชนะไม่ตรง	กลุ่ม	24	จันทร์	8.30	3
	2	หัวพยัญชนะบอด	กลุ่ม	32	อังคาร	-	3
	3	คัดตัวพยัญชนะไม่เป็นตัว	รายบุคคล	39	พุธ	9.30	3
2	4	คัดสระ วรรณยุกต์ผิดลักษณะ	รายบุคคล	41	จันทร์	8.30	3
	5	วางสระ วรรณยุกต์ไม่ถูกที่	กลุ่ม	24	อังคาร	-	3
	6	ตัวพยัญชนะไม่อยู่ในระดับเดียวกัน	รายบุคคล	22	พุธ	9.30	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	แบบฝึกที่	แก้ไขข้อบกพร่องในด้าน	ลักษณะ การฝึก	จำนวนนักเรียน ที่ได้รับการฝึก(คน)	วัน	เวลา	จำนวนคาบ
3	7	วางรูปแบบคำประพันธ์ผิด และย่อหน้าผิด	รายบุคคล	39	จันทร์	8.30	3
	8	เว้นวรรคตอนผิด	รายบุคคล	34	อังคาร	-	3
	9	เว้นวรรคตอนผิด	รายบุคคล	34	พุธ		3
	10	เว้นวรรคตอนผิด	รายบุคคล	34	ศุกร์	9.30	3

ในการใช้แบบฝึกคัดลายมือแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

- ฝึกเป็นรายบุคคล ได้แก่ ใช้แบบฝึกที่มีกิจกรรมเป็นเกมรายบุคคล เพลง และมีรูปภาพประกอบ เป็นต้น โดยนักเรียนแต่ละคนจะต้องได้คะแนนตามเกณฑ์ 80% จึงจะถือว่าผ่าน ถ้าไม่ถึงเกณฑ์นักเรียนต้องทำแบบฝึกเสริม

- ฝึกเป็นกลุ่ม ใช้แบบฝึกที่มีกิจกรรมเกม นิทาน เพลง บัตรคำเป็นรูปภาพต่าง ๆ เป็นต้น โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและแข่งขันกัน ซึ่งนักเรียนทุกคนในกลุ่มต้องแสดงพฤติกรรมในการคัด การให้คะแนนจะให้เป็นรายบุคคล นักเรียนแต่ละคนจะต้องได้คะแนนตามเกณฑ์ 80% จึงจะถือว่าผ่าน ถ้าไม่ถึงเกณฑ์นักเรียนต้องทำแบบฝึกเสริม

การตรวจและให้คะแนน ถ้านักเรียนคนใดคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนจะต้องทำการฝึกโดยใช้แบบฝึกเสริม

อนึ่ง ผู้วิจัยจะนำคะแนนที่นักเรียนทำแบบฝึกครั้งแรกที่มีใช้แบบฝึกเสริมมาวิเคราะห์เพื่อคำนวณหาค่า E_1 ตามสูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพของแบบฝึกคัดลายมือ

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยนำแบบทดสอบคุณภาพลายมือทั้ง 2 ฉบับ คือ ฉบับร้อยกรองและฉบับร้อยแก้ว (ข้อความ) ไปทดสอบนักเรียนในกลุ่มทดลองในช่วงเช้า ฉบับละวัน เป็นเวลา 2 วัน เวลา 8.30 - 9.00 น.

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบคุณภาพปลายมือ

3.1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคุณภาพปลายมือแต่ละฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) (ส.วาสนา ประมวลพฤกษ์. 2533 : 31)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \cdot 1 - \frac{\sum \frac{\sigma_i^2}{\sigma_k^2}}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ

$\sum \sigma_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบแต่ละข้อ

σ_k^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3.1.2 หาค่าความสัมพันธ์ในการตรวจสอบผลงานให้คะแนนแบบทดสอบคุณภาพปลายมือแต่ละฉบับ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (ส. วาสนา ประมวลพฤกษ์. 2533 : 31) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ 2 คน

$$r = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน ค่าความเชื่อมั่น (ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากการตรวจ 2 คน)

N แทน จำนวนผู้เข้าสอบ

X แทน คะแนนจากการตรวจของกรรมการคนที่ 1

Y แทน คะแนนจากการตรวจของกรรมการคนที่ 2

3.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.2.1 ใช้การทดสอบ t - test แบบ Dependent Sample (โกลวิท ประวาสพลกฤษ์. ม.ป.ป. 120) ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า "คุณภาพลายมือของนักเรียน ภายหลังได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก" ซึ่งมุ่งศึกษา ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านคุณภาพลายมือหรือไม่

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ $df = n - 1$

t แทน ค่าที่จะใช้พิจารณาใน t - distribution

ED แทน ผลบวกของผลต่างระหว่างคะแนนครั้งแรกกับคะแนนครั้งหลัง ของนักเรียน

ΣD^2 แทน ผลบวกของผลต่างระหว่างคะแนนครั้งแรกกับคะแนนครั้งหลัง ของนักเรียนยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มทดลอง

3.2.2 ใช้สูตร E_1/E_2 (เสาวณีย์ ลิกขานันต. 2528 : 295) ทดสอบ สมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า "แบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย เท่ากับ 80/80"

$$E_1 = \frac{\frac{\Sigma X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma F}{N}}{B} \times 100$$

- E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในแบบฝึกคัดลายมือ คิดเป็น ร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดและ/หรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
- E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังจากการเรียนรู้แบบฝึกนั้น) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน และ/หรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน
- ΣX แทน คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกหัด และ/หรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
- ΣF แทน คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทดสอบหลังเรียนและ/หรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน
- N แทน จำนวนผู้เรียน
- A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด และ/หรือกิจกรรมการเรียนรู้
- B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน และ/หรือกิจกรรมหลังเรียน

3.3 วิเคราะห์พฤติกรรมและเจตคติของนักเรียน

ใช้ความถี่ หรือค่าร้อยละ และการบรรยายเพื่อเปรียบเทียบผลจากการสังเกตพฤติกรรม การคัดลายมือในระยะแรกและระยะหลังของการฝึก และผลจากการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาพฤติกรรม ด้านความสนใจ เจตคติ และพัฒนาการด้านการคัดลายมือ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพลายมือของนักเรียนภายหลังได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือ
2. วิเคราะห์แบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือ
3. วิเคราะห์ผลจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
4. วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์นักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพลายมือภายหลังได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือ

ตาราง 5 แสดงค่าในการตรวจแบบทดสอบคุณภาพลายมือของผู้ให้คะแนนจำนวน 2 คน

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ	ผู้ให้คะแนน 2 คน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
ฉบับที่ 1 ร้อยกรอง	0.736	0.855
ฉบับที่ 2 ร้อยแก้ว	0.720	0.813

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าค่าในการตรวจแบบทดสอบคุณภาพลายมือก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ให้คะแนนจำนวน 2 คน มีความเชื่อมั่นสูงและสัมพันธ์กัน

ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณภาพลายมือของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกคัดลายมือ

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ		ผู้วิจัย			ครูประจำชั้น		
		$\bar{X}$	S.D.	t	$\bar{X}$	S.D.	t
ฉบับที่ 1	ร้อยกรอง						
	ก่อนเรียน	73.84	8.08	18.63*	79.75	7.68	15.99*
	หลังเรียน	84.80	6.15		91.07	5.92	
ฉบับที่ 2	ร้อยแก้ว						
	ก่อนเรียน	71.91	8.88	16.57*	76.75	12.43	9.15*
	หลังเรียน	85.73	6.38		86.50	8.08	

* $p < .01$

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพลายมือของนักเรียนภายหลังที่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในส่วนที่ผู้วิจัยและครูประจำชั้นให้คะแนน แสดงว่าการทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนให้ดีขึ้นจริงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์แบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย เท่ากับ 80/80

ตาราง 7 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกคัดลายมือตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่าง
กระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย เท่ากับ 80/80

แบบฝึกที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	N	$\bar{X}$	
1	13	295	24	12.29	$E_1 = 86.10$
2	9	238	32	7.44	
3	88	2,687	39	68.90	
4	64	2,161	41	52.71	
5	30	646	24	26.92	
6	16	322.5	22	14.66	
7	20	748	39	19.18	
8	10	323	34	9.5	
9	20	622	34	18.29	
10	30	965.5	34	28.40	
รวม	300	-	-	258.29	
แบบทดสอบคุณภาพลายมือ ฉบับที่ 1 (ร้อยกรอง)	100	3,731	44	170.52	$E_2 = 85.26$
แบบทดสอบคุณภาพลายมือ ฉบับที่ 2 (ร้อยแก้ว)	100	3,772	44		

ตาราง 7 พบว่าแบบฝึกคัดลายมือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ (E_1) และผลลัพธ์ (E_2) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 86.10/85.26 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

3. ผลการวิเคราะห์การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่สร้างขึ้น ทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ด้านการวางท่าทางการคัดลายมือและพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ในระยะแรกและระยะหลังของการฝึก เพื่อสังเกตว่ามีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งเสนอในรูปตารางดังนี้

ตาราง 8 จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในระยะแรกและระยะหลังของการฝึก

พฤติกรรมด้านการวางท่าทางการคัดลายมือ	ระยะแรกของการฝึก		ระยะหลังของการฝึก		จำนวนนักเรียนที่พัฒนาคิดเป็นร้อยละ
	ถูกต้อง (คน)	ไม่ถูกต้อง (คน)	ถูกต้อง (คน)	ไม่ถูกต้อง (คน)	
1. การนั่ง	25	19	44 (19)	–	100
2. การจับดินสอ	23	21	36 (13)	8	61.90
3. การวางกระดาษ	38	6	44 (6)	–	100
4. การวางแขน	31	13	44 (13)	–	100

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงจำนวนนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในด้านพฤติกรรมระยะแรกของการฝึกและได้แก้ไขข้อบกพร่องแล้ว

ตาราง 9 จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในระยะแรกและระยะหลังของการฝึก

พฤติกรรมด้านอื่น ๆ	ระยะแรกของการฝึก		ระยะหลังของการฝึก		จำนวนนักเรียนที่พัฒนาคิดเป็นร้อยละ
	มี (คน)	ไม่มี (คน)	มี (คน)	ไม่มี (คน)	
1. ความสนใจ	39	5	44 (5)	-	100
2. ความตั้งใจ	42	2	44 (2)	-	100
3. ความกระตือรือร้น	44	-	44 (-)	-	100
4. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	44	-	44 (-)	-	100

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงจำนวนนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมแสดงออกในขณะคัดลายมือในระยะแรกของการฝึกและได้รับการแก้ไขแล้ว

จากตาราง 8 และ 9 เมื่อเปรียบเทียบความถูกต้องของพฤติกรรมด้านการวางท่าทางการคัดลายมือระยะแรกและระยะหลังของการฝึก พบว่าระยะหลังของการฝึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะคัดลายมือพัฒนา พฤติกรรมดังกล่าวได้แก่

- การจับดินสอ ระยะแรกของการฝึกนักเรียนที่จับดินสอถูกต้องมี 23 คน หลังจากฝึกนักเรียนจับดินสอถูกต้องมีจำนวน 36 คน
- สำหรับพฤติกรรมด้านการวางท่าทางการคัดลายมือที่มีการพัฒนาได้ถูกต้องหมดในระยะหลังของการฝึก ได้แก่ การนั่ง การวางกระดาษ และการวางแขน

ส่วนพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ของนักเรียนที่แสดงออกในขณะคัดลายมือในระยะหลังของการฝึกได้แก่ มีความสนใจ มีความตั้งใจ ความกระตือรือร้น และความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สังเกตได้จากขณะที่ทำแบบฝึกคัดลายมือ นักเรียนจะสนใจ ชักถามผู้วิจัย มีความตั้งใจและกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรม ในส่วนที่เป็นรูปภาพ นักเรียนจะชอบดูภาพและชมว่ารูปภาพสวย สำหรับเกมผู้วิจัย

สังเกตว่าเมื่อมีการเล่นเกมนักเรียนจะมีความสุขสนุกสนานและมีความตั้งใจ

4. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์นักเรียน

จากการสัมภาษณ์นักเรียนปรากฏว่า ในการทำกิจกรรมการคัดลายมือแต่ละแบบฝึก นักเรียนมีความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ชอบกิจกรรมการคัดลายมือที่มีลักษณะเป็นรูปภาพ เกม เพลง และนิทานประกอบ

แบบฝึกที่นักเรียนชอบมากที่สุดได้แก่ แบบฝึกเรื่องการวางสระ และวรรณยุกต์ให้ถูกที่ เพราะแบบฝึกมีรูปภาพสัตว์ต่าง ๆ ที่สวยงาม มีนิทาน นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน

ส่วนแบบฝึกที่นักเรียนชอบรองลงมา ได้แก่ การเตรียมความพร้อมลักษณะของเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น คัดประโยคให้ตรงกับภาพ คัดหัวพยัญชนะ คัดบทร้อยกรอง ตามลำดับ เพราะแบบฝึกเหล่านี้มีรูปภาพประกอบ บางแบบฝึกมีเกมแข่งขันกัน

สำหรับแบบฝึกที่นักเรียนชอบน้อยที่สุดได้แก่ แบบฝึกการคัดสระและวรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอนเนื่องจากไม่มีรูปภาพประกอบ และแบบฝึกคัดพยัญชนะ เพราะพยัญชนะทำให้คัดมากไป นักเรียนรู้สึกเมื่อย ควรแบ่งให้คัด 2 ครั้ง จากการสัมภาษณ์ในเรื่องของข้อความและเวลาที่ทำให้นักเรียนฝึกคัดลายมือ นักเรียนเห็นว่าเหมาะสมพอดี และต้องการทราบผลคะแนนหลังการฝึกแล้ว ดังนั้นในการสร้างแบบฝึกควรสร้างแบบฝึกที่มีลักษณะของกิจกรรมที่เร้าความสนใจและเนื้อหาที่ทำให้คัดไม่มากเกินไป สำหรับประโยคที่นักเรียนเห็นว่าได้รับมากที่สุดจากการฝึกคัดลายมือนั้น ได้แก่ เขียนหัวไม้บอด รองลงมาคือทำให้ลายมือของตนเองสวย ช่วยให้ลากเส้นตัวพยัญชนะได้ตรง ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และรู้จักรักษาความสะอาด ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

สร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณภาพลายมือของนักเรียนภายหลังได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก
2. แบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์
ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย เท่ากับ 80/80

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนคลองสองต้นนุ่น
กรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 2 ห้อง ที่ลายมือยังไม่ได้คุณภาพคือ มีข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ (โดย
ผู้วิจัยพิจารณาจากแบบฝึกคัดลายมือของนักเรียน จากคะแนนการทดสอบคัดลายมือ จากผลงาน
การเขียนด้วยลายมือในการทำงานแบบฝึกหัดจากกลุ่มประสบการณ์อื่น ขณะที่นักเรียนเรียนในชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 1 และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาลายมือของนักเรียน) มาเป็นกลุ่มทดลอง
รวมจำนวนทั้งสิ้น 44 คน โดยผู้วิจัยจัดบันทึกชื่อ นามสกุล และข้อบกพร่องว่ามีด้านใดบ้าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์มาจากเกณฑ์ของกรมวิชาการและเกณฑ์จากงานวิจัยของ สมมาตร มีศรี

2.2 แบบทดสอบคุณภาพลายมือ จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบคุณภาพลายมือเป็นแบบร่องรอง ฉบับที่ 2 แบบทดสอบคุณภาพลายมือเป็นรอยแก้ว โดยนำไปทดลองใช้ซึ่งใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคุณภาพลายมือโดยใช้สูตรของครอนบัค ฉบับที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.592 ฉบับที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.749 และผู้วิจัยได้ให้ครูประจำชั้นตรวจคะแนนผลงานของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นนำคะแนนที่ผู้วิจัยและครูประจำชั้นตรวจมาหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนน 2 คน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ฉบับที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.940 ฉบับที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.893

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะคัดลายมือ ซึ่งการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในขณะที่คัดลายมือ แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ พฤติกรรมด้านการวางท่าทางการคัดลายมือและพฤติกรรมด้านอื่น ๆ

2.4 แบบสัมภาษณ์นักเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการสอนคัดลายมือ และสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนให้ดีขึ้น

2.5 แบบฝึกคัดลายมือ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนที่มีข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพลายมือด้านต่าง ๆ ฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือ จำนวน 10 แบบฝึก

3. วิธีดำเนินการทดลอง

3.1 กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 44 คน ซึ่งมีข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพลายมือในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ลากเส้นตัวพยัญชนะไม่ตรง หัวพยัญชนะบอด คัดตัวพยัญชนะไม่เป็นตัว คัดสระ วรรณยุกต์ผิดลักษณะ วางสระ วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ตัวพยัญชนะไม่อยู่ในระดับเดียวกัน วางรูปแบบคำประพันธ์ผิด ย่อหน้าผิด และการเว้นวรรคตอนผิด ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest- Posttest Design

3.2 นำแบบทดสอบคุณภาพลายมือฉบับร้อยกรองและร้อยแก้วไปทดสอบกับนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพลายมือด้านต่าง ๆ ก่อนดำเนินการทดลอง โดยทดสอบฉบับละวัน เวลา 8.30 - 9.00 น. เพื่อตัดสินคุณภาพลายมือของนักเรียนตามเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ

3.3 ดำเนินการทดลองกับนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพลายมือ โดยผู้วิจัยใช้แบบฝึกคัดลายมือจำนวน 10 แบบฝึก ใช้เวลาในการทดลองใช้แบบฝึก วันละ 3 คาบ รวม 30 คาบ คาบละ 20 นาที เวลา 8.30 - 9.30 น. เป็นเวลา 3 สัปดาห์ พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการวางท่าทางการคัดลายมือ และพฤติกรรมด้านอื่น ๆ

3.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง นำแบบทดสอบคุณภาพลายมือทั้ง 2 ฉบับคือ ฉบับร้อยกรองและฉบับร้อยแก้ว ซึ่งใช้ก่อนการทดลองไปทดสอบนักเรียน และสัมภาษณ์นักเรียน

3.5 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

1. คุณภาพลายมือของนักเรียนภายหลังได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. แบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ (E_1) และผลลัพธ์ (E_2) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 86.10/85.26 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 แสดงว่าแบบฝึกคัดลายมือมีประสิทธิภาพสูงจึงสามารถนำมาพัฒนาคุณภาพลายมือได้

อภิปรายผล

จากผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกคัดลายมือมีคุณภาพลายมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 แสดงว่าแบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนที่มีข้อบกพร่องด้านคุณภาพลายมือให้สูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมมาตร มีศรี (2530 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร หลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกพบว่า ภายหลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพลายมือแตกต่างจากก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ोजना แสงรุ่งรวี (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการสอนด้วยการใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำแตกต่างกันในทางที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ รัตนา คุณาธรรม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาและการใช้แบบฝึกการคัดลายมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกคัดลายมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการคัดลายมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าแบบฝึกการคัดลายมือสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการคัดลายมือได้

แบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ (E_1) และผลลัพธ์ (E_2) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 86.10/85.26 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 แสดงว่าแบบฝึกคัดลายมือมีประสิทธิภาพสูงจึงสามารถนำมาพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญา อินคา (2536 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขาเผ่าแม้ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงที่มีตัวสะกดมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) คือ 91.83/89.00

แสดงว่าแบบฝึกหัดเสริมการอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกดมีประสิทธิภาพสูงเชื่อถือได้ และ วิเชียร สุคันธี (2537 : 90) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเขียนย่อความชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าชุดการสอนเขียนย่อความชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 80.91/81.26

แบบฝึกคัดลายมือนี้สามารถพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ก็เพราะ

1. ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพลายมือของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ศึกษาแบบฝึกคัดลายมือในลักษณะต่าง ๆ เอกสารเกี่ยวกับการคัดลายมือ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกคัดลายมือในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกให้ตรงกับข้อบกพร่องของนักเรียน
2. นักเรียนฝึกคัดลายมือบ่อย ๆ จึงทำให้นักเรียนมีทักษะและลายมือดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึงการฝึกหัดหรือการกระทำซ้ำบ่อย ๆ จะทำให้ผู้ฝึกสามารถทำได้ดี
3. แบบฝึกนี้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนได้ฝึกตามความเหมาะสมและความสามารถของตนเอง โดยฝึกเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. นักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองจากคะแนนในการทำแบบฝึกแต่ละแบบฝึก ทำให้นักเรียนทราบข้อบกพร่องจึงได้ใช้ความสามารถของตนเองพัฒนาคุณภาพลายมือให้ดีขึ้น
5. มีการเสริมแรงเป็นระยะในระหว่างเรียนและทำแบบฝึกโดยการให้กำลังใจ จึงทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
6. แบบฝึกคัดลายมือประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็น เกม เพลง นิทาน และมีรูปภาพประกอบ และในการฝึกจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จึงสร้างความสนใจและสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานให้แก่นักเรียน

ซึ่งในการสอนครั้งนี้พบว่านักเรียนมีความสนใจและชอบกิจกรรมการคัดลายมือที่มีลักษณะเป็น เกม เพลง นิทาน และมีรูปภาพประกอบมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สุจริต เพียรชอบ (2531 : 213) ที่ว่าการนำเกมมาใช้ประกอบการสอนภาษาไทยจะช่วยให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น

ที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น จำเนื้อหาภาษาไทยได้ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพล ฐปฐา (2524 : ง) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยเรื่องวรรณยุกต์ กับเรื่องคำเป็นคำตาย ของนักเรียนเรียนจากการใช้ เกมและ เพลงประกอบการสอนแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ใช้ เกมและ เพลงประกอบการสอน

จากการสังเกตพฤติกรรมด้านการวางท่าทางการคัดลายมือระยะหลังของการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมขณะคัดลายมือถูกต้องและพัฒนามากขึ้นกว่าระยะแรกของการฝึก ได้แก่ การนั่ง การวางกระดาษ และการวางแขน สำหรับการจับดินสอนักเรียนบางคนยังมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง คือเกร็งนิ้วมากเกินไป นิ้วหัวแม่มือทับนิ้วชี้ หรือวางดินสอบนนิ้วกลาง เกร็งเฉพาะนิ้วชี้ ซึ่งการจับดินสอแบบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียา บุญวสิน (2522 : 65 - 66) ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามดัดเตือนและสอนให้จับดินสอด้วยวิธีที่ถูกต้อง แต่นักเรียนก็ยังเคยชินกับการจับดินสอเช่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ รุ่งรัตน์ อิศรภักดี (2516 : 94 - 95) ที่ว่าถ้าเด็กเริ่มหัดเขียนในลักษณะ เช่นไรแล้วย่อมเกิดความเคยชินและยากที่จะแก้ไขดังนั้นครูผู้สอนฝึกหัดให้เด็กเขียนตั้งแต่เริ่มแรกจึงควรฝึกหัดให้เด็กจับดินสอหรือปากกาให้ถูกต้องเสียตั้งแต่เริ่มแรก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าการใช้แบบฝึกคัดลายมือช่วยพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรสร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อนำไปแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพลายมือ

1.2 แบบฝึกคัดลายมือควรสร้างให้ตรงกับข้อบกพร่องของนักเรียนและควรบอกให้นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเอง ชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของปัญหา ประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองให้ดีขึ้น

1.3 ครูผู้สอนควรเอาใจใส่และฝึกฝนคุณภาพลายมือของนักเรียนตั้งแต่เริ่มแรก รวมทั้งคอยสังเกตแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องการวางท่าทางการคัดลายมือ เป็นต้นว่า การจับ

ดินสอ ทำนั้งการวางแผน และการวางกระดาษ เพื่อให้ให้นักเรียนได้แบบอย่างที่ถูกต้องและฝึกปฏิบัติให้เป็นนิสัย

1.4 กิจกรรมการคัดลายมือที่จัดให้แก่นักเรียนควรมีหลายรูปแบบ ได้รับความสนใจ สนุกสนาน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเนื้อหาในการคัดไม่ควรมีมากเกินไปจะช่วยให้ นักเรียนเรียนแบบฝึกด้วยความสนใจ กระตือรือร้น และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพลายมือ เป็นต้นว่า การสอนของครู ที่นั่งคัดลายมือ อุปกรณ์ที่ใช้คัดลายมือ

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของแบบฝึกคัดลายมือที่ใช้ทั่วไปในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพลายมือของนักเรียน

2.3 ศึกษาเวลาที่เหมาะสมในการคัดลายมือจากแบบฝึกของผู้วิจัยแต่ละแบบฝึก

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับ
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- กรรณิการ์ สุกรเวทย์ศิริ. การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากสำหรับนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสุรินทร์. ปริณิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา,
2533. ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ สัจกุล. แบบฝึกคัดลายมือสำหรับเด็กเริ่มเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.
- กัญญา ปัญญสุทธิ. การสร้างแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยเรื่องการผันวรรณยุกต์ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2522. อัดสำเนา.
- กรวิฑ ประवालพฤกษ์ และคนอื่น ๆ. การพัฒนาผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม
วิชาการ, ม.ป.ป.
- ขจีรัตน์ หงษ์ประสงค์. การสร้างแบบฝึกการเขียนคำพ้องเสียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการเขียน
อักษรไทยอย่างไรรดี. เอกสาร สน.ที่ 4/2535 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- _____. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธราชสิมาตุมากรบิชาติ สยาม
บรมราชกุมารี กับการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2527.
- จักรพรรดิ จิตมณี. การสำรวจเชิงวิเคราะห์ประสบการณ์ส่วนตัวที่มีต่อคุณภาพลายมือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธาราม จังหวัด
ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.

- ทรงพล ภาณุภาส. การวิเคราะห์ประสบการณ์เฉพาะตัวที่ส่งผลต่อคุณภาพลายมือของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. วิธีสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนาคารพิมพ์, 2527.
- นิตยา ฤทธิ์โยชัย. "การทำและการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ," ใน เอกสารเผยแพร่ความรู้
ทางการสอนภาษาไทย. หน้า 1. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู,
2520. อัดสำเนา.
- บันลือ พดุกะวัน. พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- บุญรัตน์ มีสมบูรณ์. แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง "ตัวสะกดมาตราแม่กน" สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน, 2529. อัดสำเนา.
- ประทุม สุวรรณตรา. การเขียนแบบสร้างสรรค์. ขอนแก่น : ภาควิชาประถมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.
- ประภา โชติบุตร. การเปรียบเทียบแบบคัดลายมือตัวพยัญชนะไทยที่เหมาะสมสำหรับเด็กเริ่มเรียน.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- ประยงค์ งามจิตร. การสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควณเกล้า สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุดรธานี. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัย
บูรพา, 2533. อัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ ภาพย์กลอน. การเขียนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- ปรียา บุญวสิน. ความสัมพันธ์ระหว่างลายมือกับท่าจับดินสอของเด็ก. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- เปลื้อง ณ นคร. "การคัดลายมือและการสอน," วิทยาสาร. 27 : 60 - 61;
15 กรกฎาคม 2519.
- _____. "การคัดลายมือและการสะกดตัว," วัฒนธรรมไทย. 24 : 51; 6 มิถุนายน
2528.

เปลื้อง ณ นคร. การคัดลายมือและการสะกดตัว. วัฒนธรรมไทย. 24 : 60 - 64;
กรกฎาคม 2528.

พฐ ทั้งแดง. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ปีที่ 1 ที่ฝึกโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.

พรรณี ชูทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. ขนาดของตัวอักษรไทยที่เหมาะสมสำหรับเด็กเริ่มเรียน. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

พูนสุข บุญยสวัสดิ์. ลีลาการเขียนอักษรไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา.

_____. เอกสารประกอบวิชาการคัดลายมือและการสะกดคำ. แผนกวิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

_____. เมื่อหนูน้อยหัดเขียน. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์, 2533.

รองรัตน์ อิศรภักดี. "การสอนเขียน," ตำราวิชาชุดครูประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา
วิชาภาษาไทย ตอนวิธีสอนภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2516.

รัชนี ศรีไพรวรรณ. "แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กแรกเรียน," ใน คู่มือครูแนวความคิด
และทักษะบางประการเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนเด็กที่เริ่มเรียนที่พูดสองภาษา.
หน้า 412 - 413. นครราชสีมา : สำนักงานศึกษาธิการ เขต 11, 2517.

รัตนา คุณาธรรม. การพัฒนาและการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535. อัดสำเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์,
2525.

โรจนา แสงรุ่งรวี. ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. ถ่ายเอกสาร.

วรรณิ โสภประยูร. ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

_____. คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว, 2526.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

_____. หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1 ตามหลักสูตร

ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533). กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

วิชาการ, กอง สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. การวัดและการประเมินผลใน

ชั้นเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง

2533.) เอกสารกองวิชาการ ลำดับที่ 22/2535 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว, 2536.

วิเชียร สุคันธี. การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเขียนย่อความชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.

ปริญญาโท ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2537. ถ่ายเอกสาร.

วิเชียร อธิบุญวัฒน์. วิธีสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา. เอกสารวิชาการ วิทยาลัยครู

นครสวรรค์ ฉบับที่ 9, 2514.

วีระ ตันตระกูล และคนอื่น ๆ . แบบฝึกหัดการเขียนอักษรไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียน.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

ศศิธร สุทธิแพทย์. แบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.

- คีลา จายนียะธิน. การสอนเขียน. เอกสารประกอบการสอนวิชา กศ.411 การสอนวิชา
ภาษาศิลป์ในโรงเรียนประถมศึกษา ตอนที่ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,
2510. อัดสำเนา.
- ส. วาสนา ประवालพฤกษ์. "การพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการปฏิบัติ,"
วารสารวัดผลการศึกษา. 12 (35) : 28 - 42; กันยายน - ธันวาคม 2533.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา, 2525.
- สนิท ตั้งทวี. การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรี้นติ้งเฮ้าส์, 2529.
- สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- สมพล รูปนุชา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทยด้วยการสอนแบบบรรยาย
โดยการใช้และไม่ใช้เกมและเพลงประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- สมมาตร มีศรี. การศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร หลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. ถ่ายเอกสาร.
- สุจรีต เพียรชอบ. การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2531.
- สุจรีต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- สุรชัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนวิชา กลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย)
หน่วยที่ 9 - 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุรชัยธรรมาธิราช, 2527.
- เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้า, 2528.
- อัญญ์ อินคา. การศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขาเผ่าแม้วชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 2 ที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. ถ่ายเอกสาร.

อัมพร สุขเกษม "การสอนเขียนแก่เด็กเริ่มเข้าเรียน," ประชาศึกษา. 3 : 151 - 159;
ตุลาคม 2511.

Anderson, Dan W. "Handwriting Research : Movement and Quality,"
The Education Digest. 9 : 44 - 45; May, 1965.

Billow, F.L. "The Teacher Work Out His Own Exercise," The Technique
of Language Teaching. p.87. London : Longman Green, 1962.

Burns, Paul C. and Alberta L. Lowe. The Language Arts in Childhood
Education. Chicago : Rand Mc Nally & Company, 1966.

Herrick, Vergil E. "Handwriting and Children's Writing," Elementary
School Journal. 4 : 224 - 251; April, 1960.

Hildreth, Gertrude. Learning of the Three R's. Minneapolis : Education
Publishers, Mc., 1956.

Lawrey, E.B. and B.L. Eleanor. "The Effects of Four Drill and Practice
Time Unit on the Recording Performances of Students with
Specific Learning Disabilities," Dissertation Abstracts
International. 39(2) : 817-A; August, 1978.

Patty, Green. "Language Workbooks and Practice Materials," Developing
Language Skills in the Elementary School. New York : Allyn and
Bacon, Inc., 1963.

Rivers, Wilga M. Teaching Foreign - Language Skills. Chicago : The
University of Chicago Press, 1968.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์สุดสวาท พลานันท์กุลธร

ศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้รับผิดชอบด้านกลุ่มทักษะภาษาไทย

2. อาจารย์สมโชค ปานธรรม

ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดแสนสุข กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประสบการณ์
และทักษะในการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยมาเป็นเวลานาน

3. อาจารย์อรรณพ รัตนวิจารณ์

ครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนสายน้ำทิพย์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประสบการณ์และทักษะ
ในการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยมาเป็นเวลานาน

ภาคผนวก ข.

แสดงคะแนนของนักเรียนรายบุคคลที่ได้จากแบบทดสอบคุณภาพปลายมือจำนวน 2 ฉบับ

ตาราง 10 แสดงคะแนนของนักเรียนรายบุคคลที่ได้จากแบบทดสอบคุณภาพหลายมือจำนวน 2 ฉบับ

คนที่	ฉบับที่ 1 ร้อยกรอง				ฉบับที่ 2 ร้อยแก้ว			
	ผู้วิจัย		ครูประจำชั้น		ผู้วิจัย		ครูประจำชั้น	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	63	78	69	82	59	81	79	85
2	78	90	88	93	73	87	86	88
3	73	79	78	88	74	89	85	88
4	82	94	82	87	84	97	89	95
5	81	90	88	96	76	93	84	90
6	80	86	77	87	70	89	84	90
7	78	86	88	92	74	82	83	87
8	75	80	67	83	75	86	70	85
9	65	81	68	77	57	88	71	93
10	84	95	88	100	76	87	87	90
11	75	86	82	95	68	84	81	90
12	84	94	89	98	70	88	79	86
13	79	85	90	94	67	80	81	88
14	92	98	94	100	93	99	98	100
15	78	88	87	95	80	86	91	92
16	74	81	84	89	77	83	57	76

ตาราง 10 (ต่อ)

คนที่	ฉบับที่ 1 ร้อยกรอง				ฉบับที่ 2 ร้อยแก้ว			
	ผู้วิจัย		ครูประจำชั้น		ผู้วิจัย		ครูประจำชั้น	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
17	85	91	76	100	87	95	91	99
18	76	81	71	87	71	87	84	91
19	79	90	72	93	85	94	91	99
20	78	88	89	98	79	90	87	91
21	79	88	86	96	78	85	85	87
22	76	83	87	93	71	81	57	85
23	71	80	79	92	72	87	59	84
24	65	79	73	89	66	83	73	77
25	70	83	79	90	69	77	71	75
26	73	83	82	91	76	93	82	91
27	61	76	75	80	55	68	46	70
28	69	83	85	94	61	85	66	73
29	68	87	74	93	67	80	73	85
30	74	84	83	92	68	87	73	86
31	53	73	61	80	47	71	52	74
32	57	70	65	77	60	70	42	60
33	65	82	73	85	73	86	87	92

ตาราง 10 (ต่อ)

คนที่	ฉบับที่ 1 ร้อยกรอง				ฉบับที่ 2 ร้อยแก้ว			
	ผู้วิจัย		ครูประจำชั้น		ผู้วิจัย		ครูประจำชั้น	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
34	75	91	78	95	66	87	73	91
35	72	82	75	92	70	84	83	91
36	66	77	70	83	63	84	59	79
37	69	77	84	89	68	81	74	87
38	71	85	82	92	72	89	74	80
39	89	94	86	96	84	92	84	95
40	77	90	83	94	78	89	84	94
41	68	84	79	92	77	86	83	85
42	63	78	72	88	66	81	73	80
43	76	89	83	92	80	88	79	85
44	83	92	88	98	82	93	87	97
$\bar{X}$	73.84	84.80	79.75	91.07	71.91	85.73	76.75	86.50
S.D.	8.08	6.15	7.68	5.92	8.88	6.38	12.43	8.08

ภาคผนวก ค.

- ตัวอักษรแบบตัวหนา
- แบบทดสอบคุณภาพลายมือ
- แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
- แบบสัมภาษณ์นักเรียน
- แบบฝึกคัดลายมือ

ตัวอย่างตัวอักษรแบบตัวมน

ผู้วิจัยได้นำตัวอักษรแบบตัวมนมาสร้างแบบทดสอบคุณภาพลายมือและแบบฝึกคัดลายมือ
เพื่อการพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน

พยัญชนะ:

ก ข ฃ ค ฅ ฆ ง จ ฉ
ช ซ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ
ณ ด ต ถ ท ธ น บ ป
ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล
ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ

สระ:

ะ ำ ิ ึ ึ ึ ึ ึ ึ ึ
ั ำ ไ ใ โ ฤ ฎ ภา ภา

(พูนสุข บุญยสวัสดิ์. เมื่อหนูน้อยหัดเขียน. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์, 2533 หน้า 76)

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 1

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรอง
ต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

เมื่อหนูไปทีใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล่องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 2

ชื่อ ชั้น

โรงเรียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดข้อความต่อไปนี้
ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

คงเป็นเด็กรูปร่างเล็ก และ
ร่างกายของเขาอ่อนแอ เพราะเขา
ไม่ชอบรับประทานผักและเนื้อสัตว์
ส่วนชัยแข็งแรงและร่างกายเจริญ
เติบโต เพราะเขาชอบรับประทานไข่
ผัก และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ครูอยากทราบ
ว่านักเรียนอยากจะเป็นเหมือนใคร

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนกากบาทเครื่องหมาย (X) ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่นักเรียนเห็นตามความเป็นจริง

1. นักเรียนชอบกิจกรรมการคัดลายมือที่มีลักษณะอย่างไร

ก. มีรูปภาพและเกมประกอบ	ข. มีเพลงและนิทานประกอบ
ค. ทั้ง ก และ ข	
2. ในการทำกิจกรรมการคัดลายมือแต่ละแบบฝึก นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

ก. สนุกสนานเพลิดเพลิน	ข. น่าเบื่อ
ค. เฉย ๆ	
3. ข้อความที่ให้นักเรียนฝึกคัดลายมือ นักเรียนคิดว่าเหมาะสมเพียงใด

ก. มากเกินไป	ข. น้อยเกินไป
ค. เหมาะสมพอดี	
4. เมื่อนักเรียนฝึกคัดลายมือในแต่ละแบบฝึก นักเรียนต้องการทราบผลคะแนนหรือไม่

ก. ต้องการทราบ	ข. ไม่อยากทราบ
ค. เฉย ๆ	
5. เวลาในการทำแต่ละแบบฝึกเป็นอย่างไร

ก. มากเกินไป	ข. น้อยเกินไป
ค. เหมาะสมพอดี	

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเติมข้อความตามความเป็นจริง

1. นักเรียนชอบแบบฝึกใดมากที่สุดและน้อยที่สุด เพราะอะไร

แบบฝึกที่ชอบมากที่สุด

เพราะ

.....

แบบฝึกที่ชื่อน้อยที่สุด

เพราะ

.....

2. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการฝึกคัดลายมือในแต่ละแบบฝึกมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหาที่นักเรียนพบในการทำแบบฝึกคัดลายมือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๑

เรื่อง การเตรียมความพร้อมลักษณะของเส้นแบบต่าง ๆ ๑๓ เส้น

ความคิดรวบยอด

การเตรียมความพร้อมในการคัดลายมือ โดยการลากเส้นลักษณะของเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น เป็นพื้นฐานในการเขียนตัวพยัญชนะ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถลากเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเขียนตัวพยัญชนะได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถแสดงท่าทางในการเขียน เช่น การนั่ง การจับดินสอ การวางแขน และการวางกระดาษได้ถูกต้อง

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

- รูปภาพการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษหรือสมุดที่ถูกต้อง
- ภาพเกี่ยวกับเส้น 13 เส้น
- รูปภาพที่สัมพันธ์กับเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนแต่ละคนแสดงท่าทางในการเขียน เช่น การนั่ง การจับดินสอ การวางกระดาษ เป็นต้น ครูนำรูปภาพที่แสดงท่าทางในการเขียนที่ถูกต้อง คัดลงบนกระดานดำแล้วให้นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติ โดยครูจะคอยช่วยเหลือและแก้ไขอย่างใกล้ชิด

2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 6 คน ประมาณ 4 กลุ่ม ครูนำภาพเกี่ยวกับเส้น 13 เส้น ติดบนกระดานดำแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงการลากเส้น ในอากาศตามภาพ เพื่อให้นักเรียนรู้ลักษณะลีลาของเส้นแบบต่าง ๆ เช่น เส้นตรงขึ้น , เส้นตรงลง เป็นต้น

ขั้นตอน

ให้นักเรียน 2 กลุ่ม ออกมาแข่งขันกันลากเส้นจากรูปภาพที่ครูติดบนกระดานดำ โดยนักเรียนคู่แรกลากเส้นตามแนวลูกศรจากภาพที่ 1 คนละ 1 เส้น (รูปภาพดังกล่าวเป็นรูปภาพที่สัมพันธ์กับเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น โดยมีทั้งหมด 13 รูปภาพ) จากนั้นให้นักเรียนคู่ต่อไปในกลุ่มออกมาลากเส้นเช่นเดียวกับคู่แรก ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนครบทุกคนในกลุ่ม แล้วครูจึงนำรูปภาพที่ 2 มาติดบนกระดานดำโดยให้นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมเช่นเดียวกับกิจกรรมจากรูปภาพที่ 1 นักเรียนทุกคนจะทำกิจกรรมในลักษณะนี้จนครบทั้งหมด 13 รูปภาพ จากนั้นให้นักเรียนใน 2 กลุ่มต่อไปทำกิจกรรมเช่นเดียวกับนักเรียนใน 2 กลุ่มแรก (กิจกรรมดังกล่าวนี้ นักเรียนทุกคนในทุกกลุ่มจะได้ลากเส้นแบบต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 13 เส้น)

ขั้นสรุป

การลากเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น ได้แก่ การลากเส้นตรงลง เส้นเฉียงซ้ายลง เส้นเฉียงขวาลง เส้นเฉียงขวาขึ้น เส้นตรงขึ้น เส้นเฉียงซ้ายขึ้น เส้นนอนไปทางขวา $\longrightarrow$ เส้นนอนไปทางซ้าย $\longleftarrow$ เส้นโค้งคว่ำ ซ้ายไปขวา เส้นโค้งหงาย ซ้ายไปขวา เส้นโค้งคว่ำ ขวาไปซ้าย วงกลม ซ้ายไปขวา วงกลม ขวาไปซ้าย เส้นแบบต่าง ๆ ทั้ง 13 เส้นนี้ เป็นพื้นฐานในการเขียนตัวพยัญชนะ

ขั้นประเมินผล

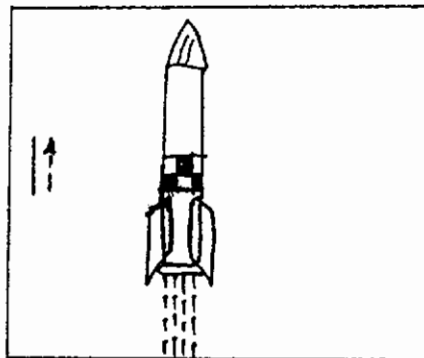
1. ตรวจสอบผลงานจากการลากเส้นตามลักษณะของเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น
2. สังเกตการจับดินสอ การวางกระดาษ การนั่ง และการวางแขน

รูปภาพที่สัมพันธ์กับเส้นแบบต่าง ๆ ๑๑๓เส้น

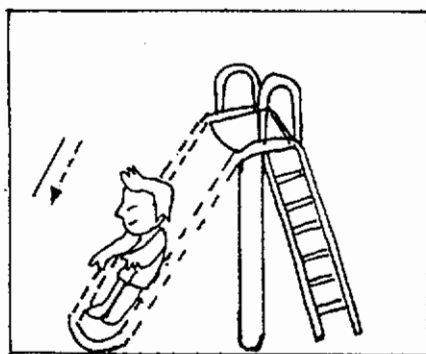
1

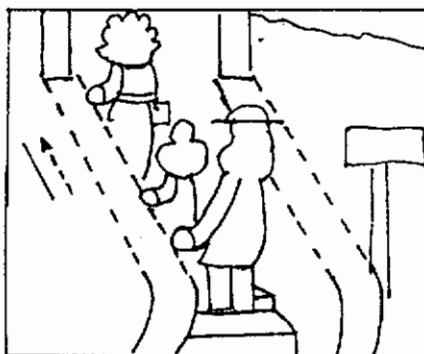
5

2

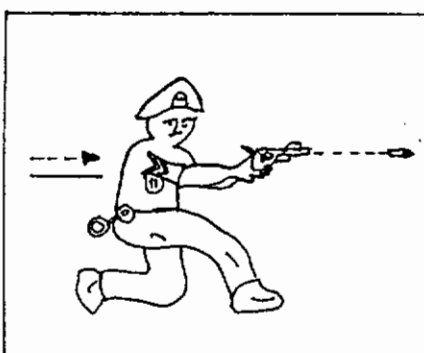
6

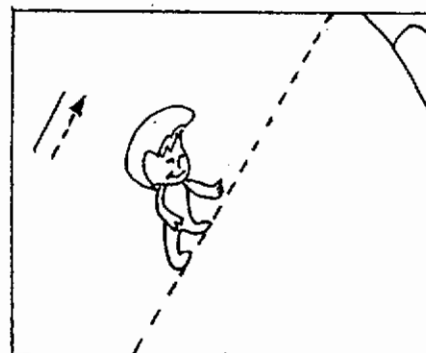
3

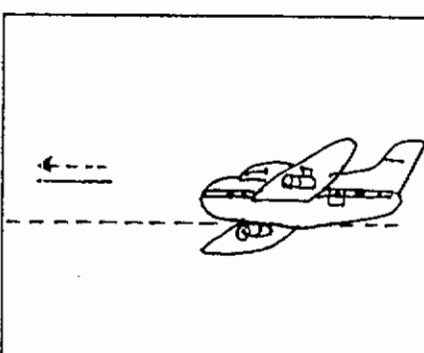
7

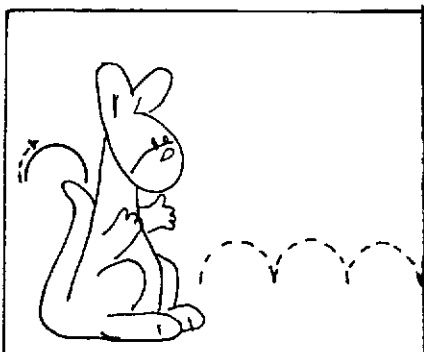
4

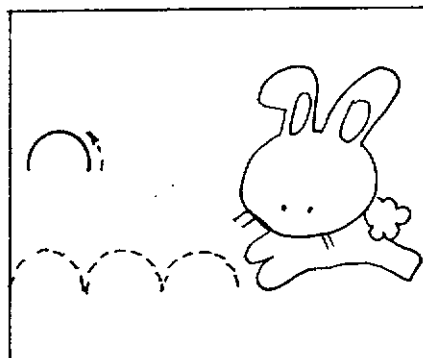
8

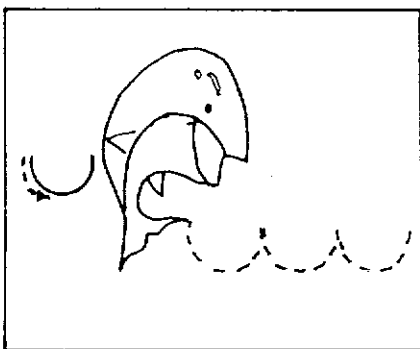
9

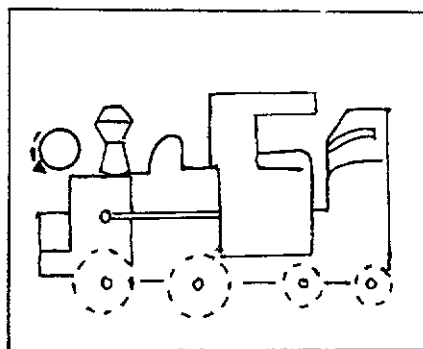
11

10

12

13

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. ครูให้คะแนนเป็นรายบุคคล คะแนนทั้งหมด 13 คะแนน ลากเส้นละ 1 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

1.1 ถ้าเส้นที่ลากไม่ถูกต้องตามแนวลูกศร เช่น $\uparrow$ เส้นตรงขึ้น, $\curvearrowright$ เส้นโค้งคว่ำ ขวาไปซ้าย, $\bigcirc$ วงกลม ซ้ายไปขวา เป็นต้น หักเส้นละ 1 คะแนน

1.2 ถ้าเส้นที่ลากไม่สวยงาม เช่น เป็นเส้นหยัก หักเส้นละ 1 คะแนน

2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 10 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๒

เรื่อง คัดหัวพยัญชนะ

ความคิดรวบยอด

การฝึกคัดหัวพยัญชนะตามลักษณะต่าง ๆ ช่วยให้นักเรียนเขียนพยัญชนะได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถคัดหัวพยัญชนะให้กลม ไม่บอด และถูกต้อง

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

- ภาพหัวพยัญชนะตามลักษณะต่าง ๆ
- บัตรหัวพยัญชนะ
- รูปภาพที่สัมพันธ์กับเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น
- เทปเพลง

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูทบทวนลักษณะของเส้นแบบต่าง ๆ 13 เส้น โดยให้นักเรียนดูภาพตามลักษณะของเส้นทั้ง 13 เส้น

ขั้นตอน

1. ครูตีคภาพหัวพยัญชนะตามลักษณะต่าง ๆ ครูอธิบายการคัดหัวพยัญชนะ โดยให้เริ่มจากหัวพยัญชนะก่อนแล้วลากเส้นต่อกัน ไม่พยายามยกมือที่ลากเส้น เช่น ๒๖, ๑๔, ๑๙ เป็นต้น ซึ่งหัวพยัญชนะต้องให้กลมและมีขนาดพอดี

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน จำนวน 4 กลุ่ม ให้นักเรียน 2 กลุ่มแรกยืนเข้าแถวตอนห่างจากกระดานดำ ครูส่งบัตรหัวพยัญชนะแบบที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เมื่อนักเรียนได้ยินเสียงเพลง นักเรียนคนแรกของทุกกลุ่มส่งบัตรหัวพยัญชนะให้เพื่อนที่อยู่ข้างหลังส่งต่อกันไปเรื่อย ๆ ทีละคน เมื่อถึงคนสุดท้ายให้ส่งต่อมาที่คนข้างหน้า สลับกันไปมา จนกว่าเพลงจะหยุด เมื่อเพลงหยุดนักเรียนได้รับบัตรให้นำเพื่อนออกมาคัดหัวพยัญชนะบนกระดานดำทุกคน ซึ่งให้นักเรียน 2 กลุ่มออกมาคัดหัวพยัญชนะเป็นคู่พร้อมกัน ทำเช่นนี้ไปเรื่อยไปจนครบทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่แต่ละกลุ่มออกมาคัดนั้นครูจะตีคภาพหัวพยัญชนะบนกระดานดำประกอบ จากนั้นให้นักเรียนใน 2 กลุ่มต่อไปทำกิจกรรมเช่นเดียวกับนักเรียนใน 2 กลุ่มแรกจนครบทั้ง 9 แบบ (กิจกรรมดังกล่าวนี้ นักเรียนทุกคนในทุกกลุ่มจะได้คัดหัวพยัญชนะในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 9 แบบ)

ขั้นสรุป

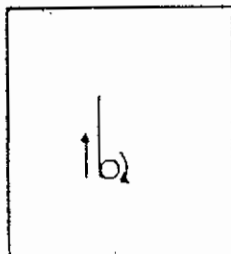
การคัดหัวพยัญชนะแล้วลากเส้นต่อกันตามลักษณะต่าง ๆ ทั้ง 9 แบบ ได้แก่ ๒๖ หัวเข้า ลากเส้นตรงขึ้น ๑๔ หัวออก ลากเส้นตรงขึ้น ๑๙ หัวออก ลากเส้นตรงลง ๑๙ หัวเข้า ลากเส้นตรงลง ๑๙ หัวเข้า ลากเส้นเฉียงขวาขึ้น ๑๙ หัวเข้า ลากเส้นเฉียงซ้ายลง ๑๙ หัวออก ลากเส้นเฉียงซ้ายลง ๑๙ หัวหักคู่ ลากเส้นโค้งคว่ำ ซ้ายไปขวาแล้วลากเส้นตรงลง ๑๙ หัวคู่ ลากเส้นโค้งคว่ำ ซ้ายไปขวาแล้วลากเส้นตรงลง หัวพยัญชนะทั้ง 9 แบบนี้ ช่วยให้การเขียนพยัญชนะได้ถูกต้อง

ขั้นประเมินผล

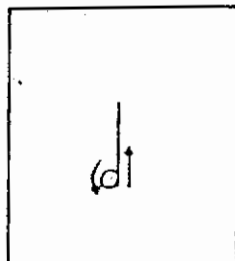
ตรวจสอบผลงานจากการคัดหัวพยัญชนะตามลักษณะต่าง ๆ ทั้ง 9 แบบ

ภาพหัวพยัญชนะตามลักษณะต่าง ๆ

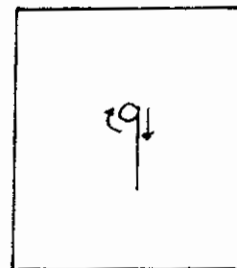
1

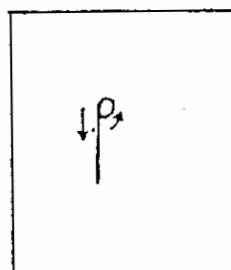
2

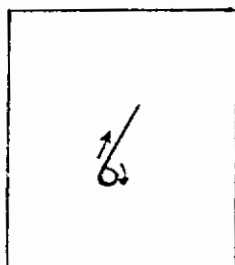
3

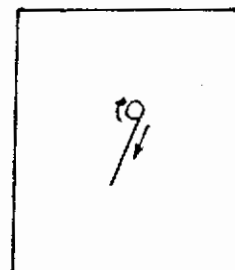
4

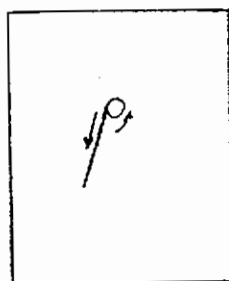
5

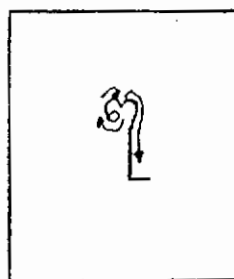
6

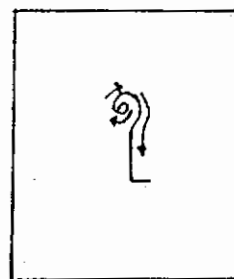
7

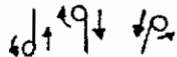
8

9

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. ครูให้คะแนนเป็นรายบุคคล คะแนนทั้งหมด 9 คะแนน คัดหัวพยัญชนะแบบละ 1 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้
 - 1.1 ถ้าไม่คัดหัวพยัญชนะตามแนวลูกศร เช่น เป็นต้น หักแบบละ 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าหวับอด หักแบบละ 1 คะแนน
 - 1.3 ถ้าหัวพยัญชนะมีขนาดไม่พอดี ทุก 2 แบบ หัก 1 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 7 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๓

เรื่อง คัดพยัญชนะ

ความคิดรวบยอด

การฝึกคัดพยัญชนะไทยตามลำดับจากกลุ่มง่ายไปหายาก ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางการคัดลายมือ

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนคัดพยัญชนะแบบตัวมนได้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดให้

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

บัตรหัวพยัญชนะ

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูทบทวนท่าทางการเขียนที่ถูกต้อง การลากเส้นและการคัดหัวพยัญชนะ

ขั้นสอน

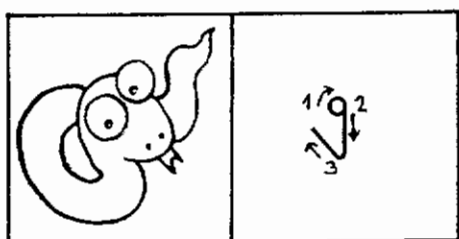
1. ครูชูบัตรหัวพยัญชนะแบบใดแบบหนึ่งขึ้นมา (ซึ่งมีทั้งหมด 9 แบบ) แล้วให้นักเรียนตอบว่าสามารถเขียนเป็นพยัญชนะอะไรได้บ้าง เมื่อนักเรียนตอบให้นักเรียนที่ตอบถูกต้องออกมาคัดพยัญชนะบนกระดานดำ โดยดูแบบพยัญชนะตัวมนที่ครูคิดไว้บนกระดานดำ ตัวอย่างเช่น

แบบฝึกที่ ๓

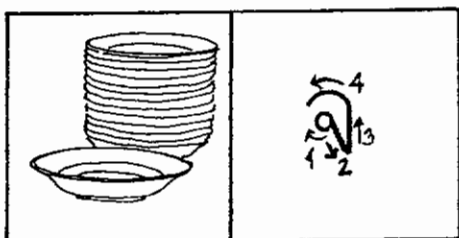
คัดพยัญชนะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดพยัญชนะตามแบบที่กำหนดให้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด พยัญชนะละ 4 ครั้ง โดยคัดตามแนวลูกศร

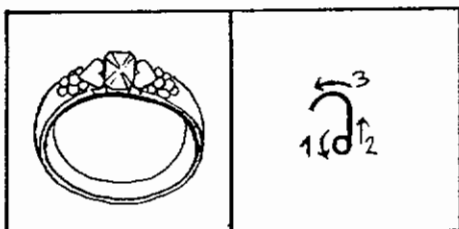
ชื่อ นามสกุล คะแนน

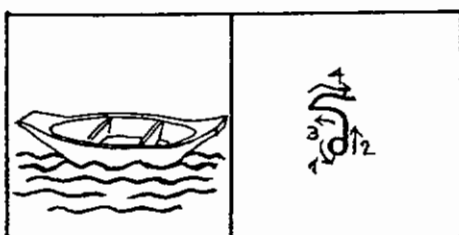
ง

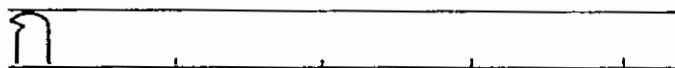
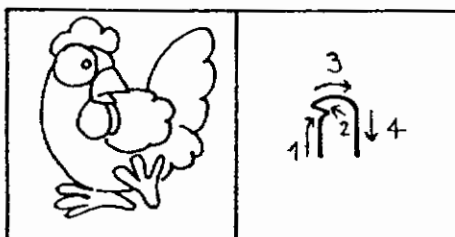
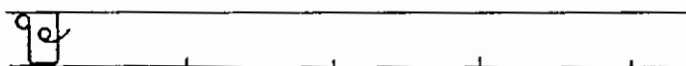
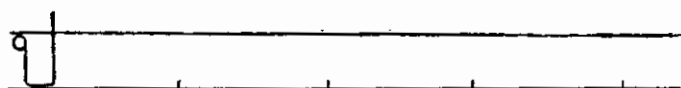
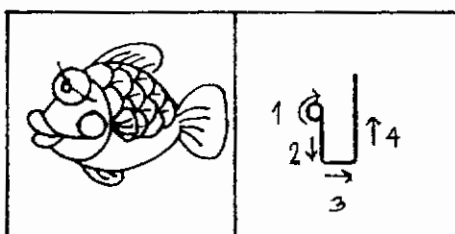
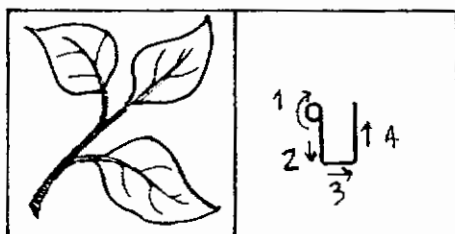
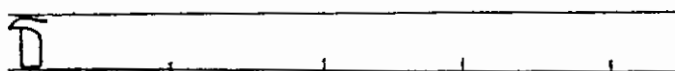
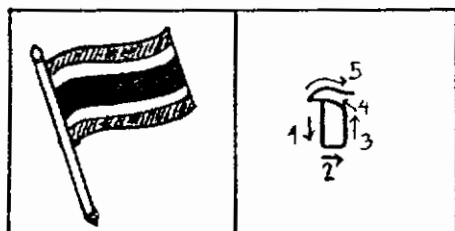
จ

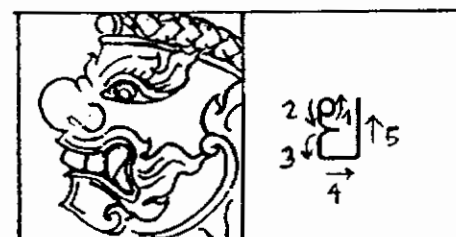
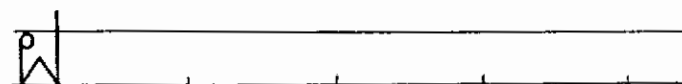
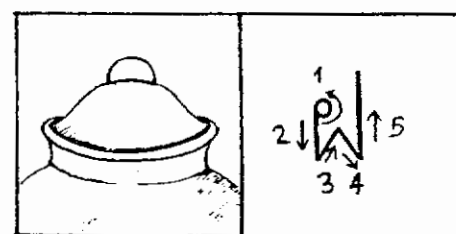
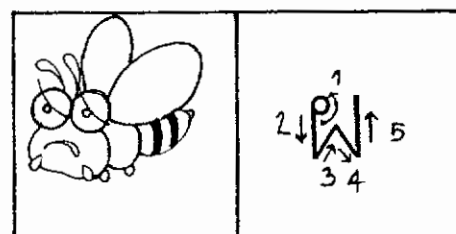
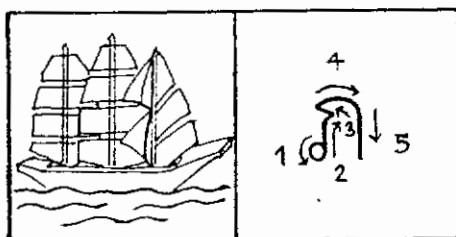
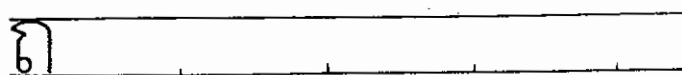
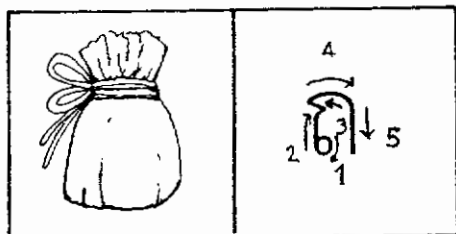

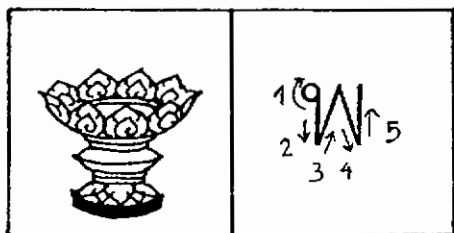
ว

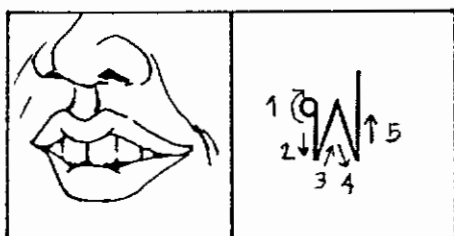
วิ

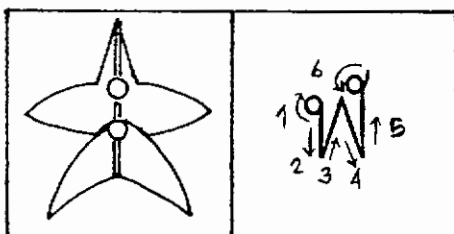

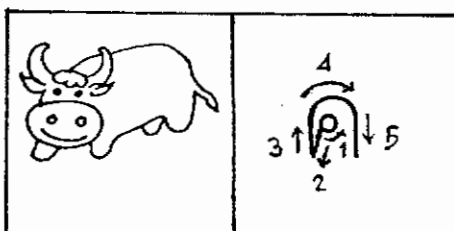
ว

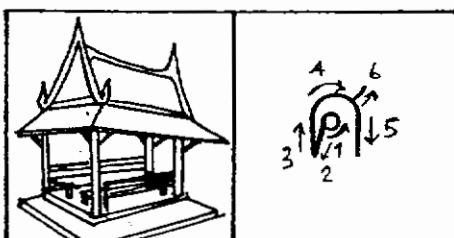
ว

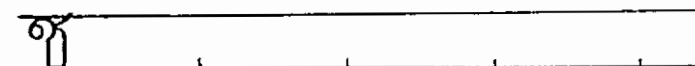
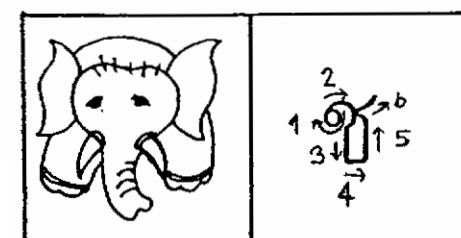
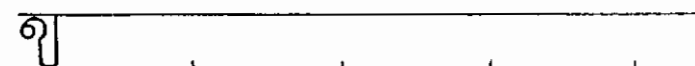
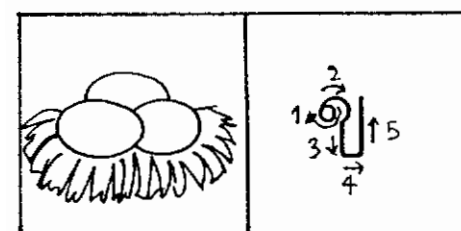
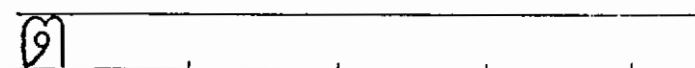
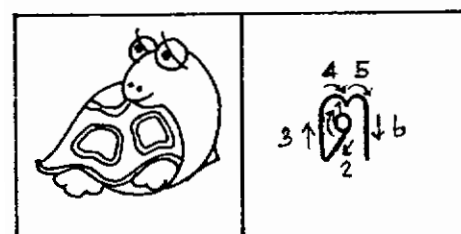
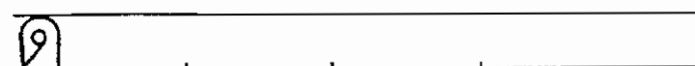
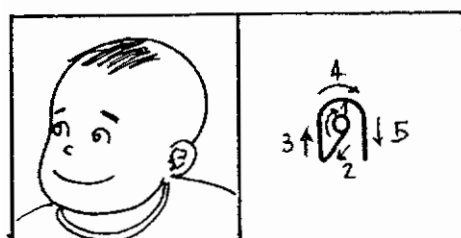
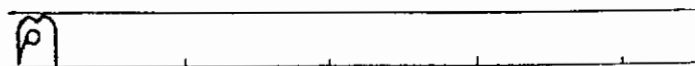
ว

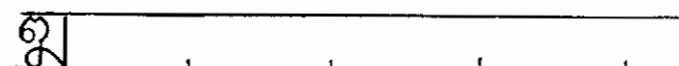
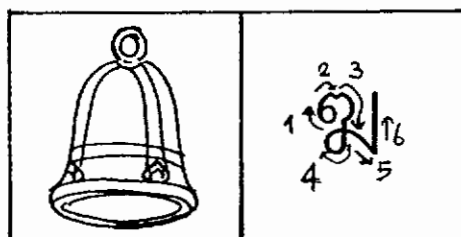
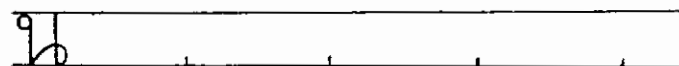
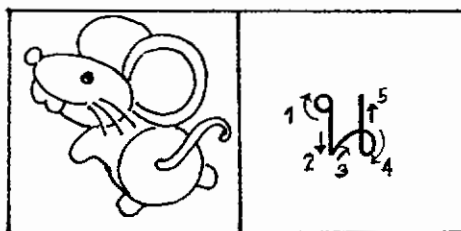
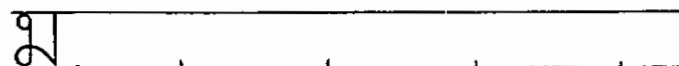
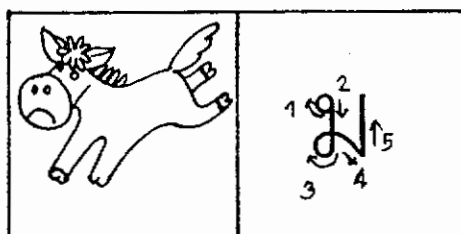
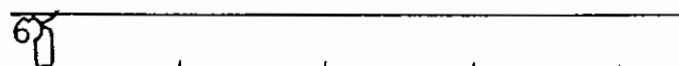
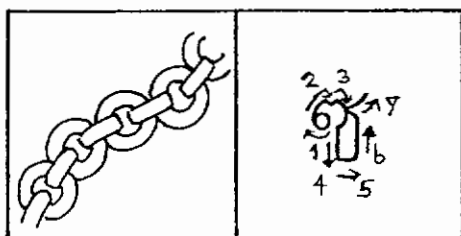
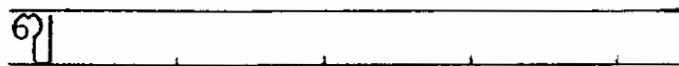
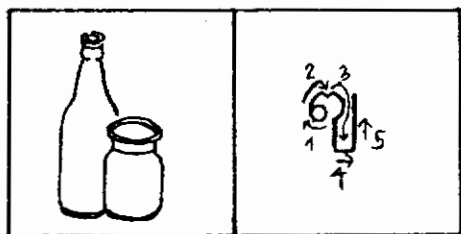

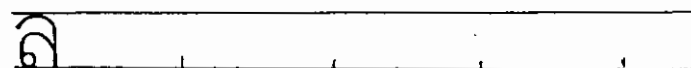
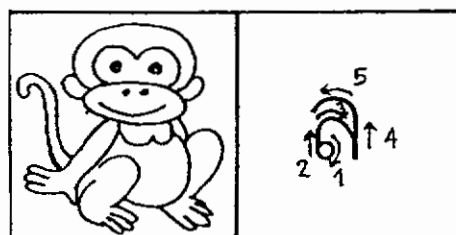
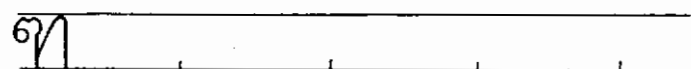
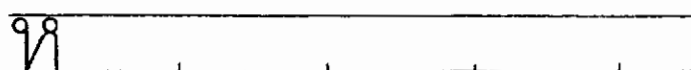
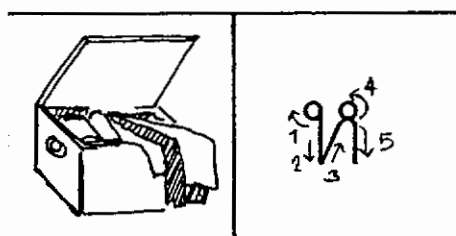
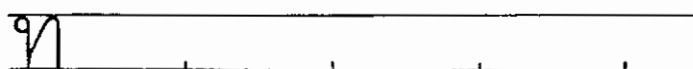
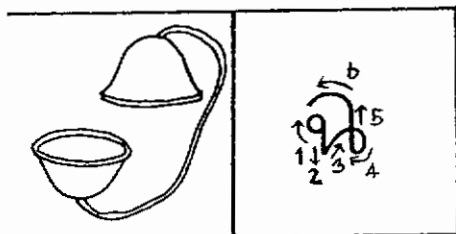
ป

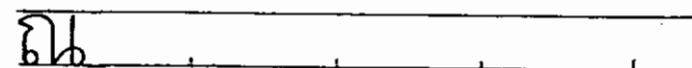
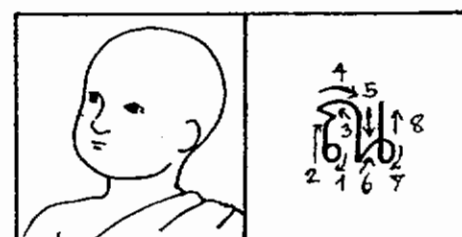
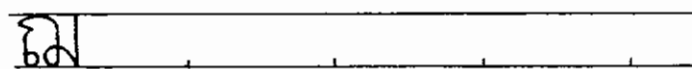
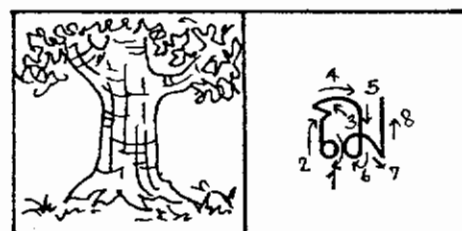
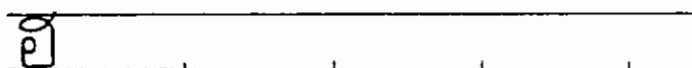
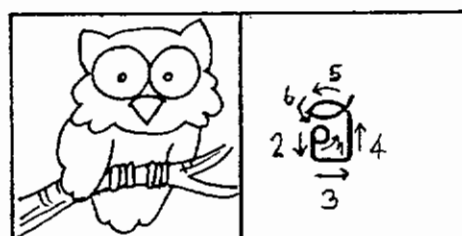
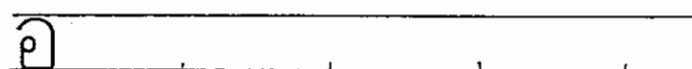
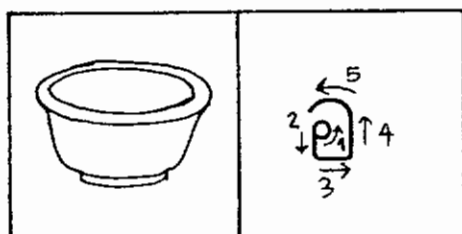
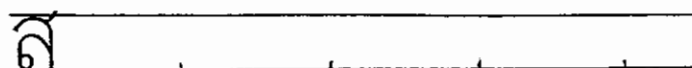

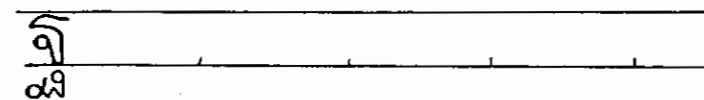
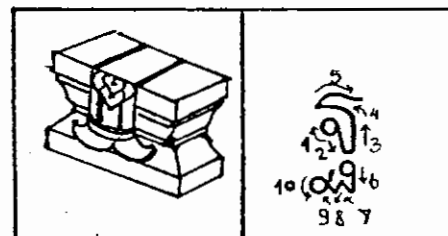
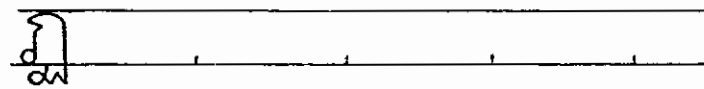
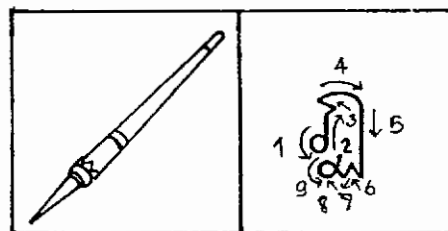
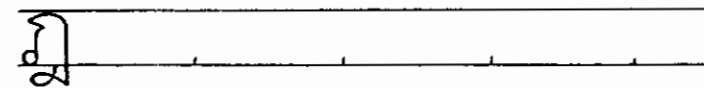
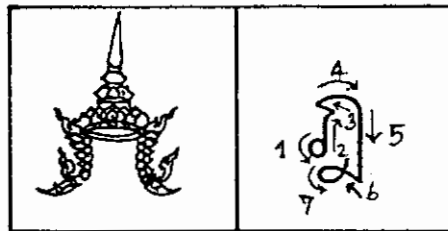
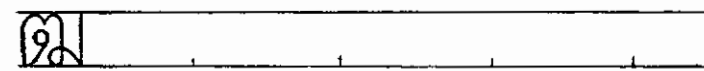
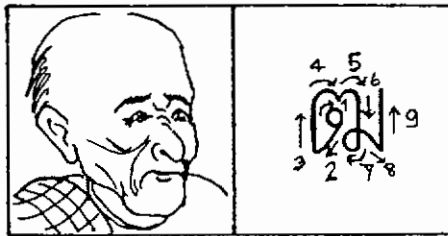
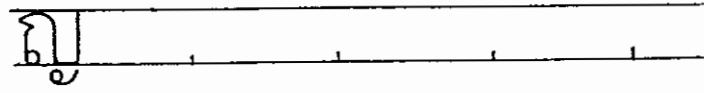
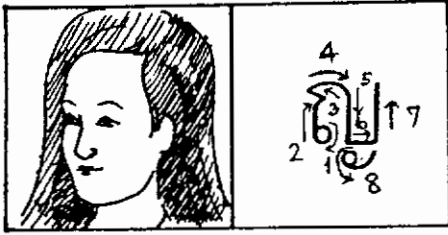
ป

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. การคัดพยัญชนะคะแนนทั้งหมด 88 คะแนน คัดพยัญชนะ 2 ตัว 1 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

- 1.1 ถ้าตัวพยัญชนะไม่เป็นแบบเดียวกัน (ตัวมน) ทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าคัดพยัญชนะไม่ถูกต้องตามแบบทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.3 ถ้าหวับอดทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 70 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๔

เรื่อง การคัดสระ วรรณยุกต์

ความคิดรวบยอด

การฝึกคัดสระ วรรณยุกต์ ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางการคัดลายมือ

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนคัดสระ วรรณยุกต์ได้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดให้

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำใหม่
- ดินสอสี

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูทบทวนท่าทางการเขียนที่ถูกต้อง เช่น การนั่ง การวางกระดาษ เป็นต้น รวมทั้งการคัดพยัญชนะต้องเริ่มที่หัวพยัญชนะก่อน ซึ่งหัวพยัญชนะต้องไม่บอดและมีขนาดพอดี

ขั้นสอน

1. ครูติดบัตรคำใหม่เว้นช่องว่างสำหรับสระ วรรณยุกต์ ครูอธิบายความหมายของคำ แล้วให้นักเรียนทายว่าสระหรือวรรณยุกต์ที่หายไปคือ สระ วรรณยุกต์อะไร เมื่อนักเรียนตอบถูก ครูเฉลยบัตรคำใหม่โดยติดบนกระดาษคำ และให้นักเรียนใช้ดินสอสีออกมาคัดสระ วรรณยุกต์ตามแบบลงในบัตรคำที่เว้นช่องว่างไว้ ครูทาบบัตรคำใหม่ประมาณ 3-4 บัตรคำ ตัวอย่างเช่น

2. ครูสังเกตและให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการคัดสระ วรรณยุกต์ เป็นต้นว่า ท่าทางการเขียนที่ถูกต้อง, ขนาดของสระ, ความสูง และความกว้าง

3. ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกที่ 4 แล้วให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

การคัดสระ วรรณยุกต์ ได้แก่

- ๑ ให้มีความกว้างเท่ากับพยัญชนะ
- ๒ ตั้งคั่นที่มุมหลังของพยัญชนะแล้วลากเส้นมาให้เท่ากับมุมหน้า
- ๓ ตั้งคั่นที่มุมหลังของพยัญชนะแล้วลากเส้นมาให้เท่ากับมุมหน้า ลากเส้นขีดลงและปลายสระ -
- ๔ ตั้งคั่นที่มุมหลังของพยัญชนะแล้วลากเส้นมาให้เท่ากับมุมหน้า ลากเส้นขีดลงและปลายสระ - และเพิ่มด้านในสระอีก 1 ขีด
- ๕ ให้มีขนาดเพียงครึ่งหนึ่งของตัวพยัญชนะ
- ๖ เขียนหัวพยัญชนะแล้วลากเส้นตรงขึ้น
- ๗ ให้สูงกว่าพยัญชนะประมาณ 1/2 ของพยัญชนะ
- ๘ ให้มีความกว้างเท่ากับความกว้างของพยัญชนะและความสูงเพียง 1/2 ของตัวพยัญชนะ
- ๙ ความสูงของวรรณยุกต์ประมาณ 1/2 ของพยัญชนะ
- ๑๐ คล้ายเลข ๓ แต่เล็กกว่าครึ่งหนึ่ง

การคัดสระ วรรณยุกต์ ทั้งหมดนี้ช่วยพัฒนาทักษะทางด้านการคัดลายมือ

ขั้นประเมินผล

1. ตรวจผลงานจากการคัดสระ วรรณยุกต์
2. สังเกตการนั่ง การวางกระดาษ การจับดินสอ และการวางแขน

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. การคัดสรร วรรณยุกต์ คะแนนทั้งหมด 64 คะแนน คัดสรร วรรณยุกต์ 2 ตัว 1 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้
 - 1.1 ถ้าคัดสรร วรรณยุกต์ไม่ถูกต้องตามแบบทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าหวับอดทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 51 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๕

เรื่อง วางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือโดยการวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่ จะช่วยให้ลายมือสวยงาม

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

- นิทาน
- บัตรคำเป็นรูปภาพสัตว์ต่าง ๆ

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูทบทวนการคัดสระ วรรณยุกต์ ในเรื่องขนาดของสระ วรรณยุกต์
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4 คน ประมาณ 6 กลุ่ม ครูเล่านิทานเรื่อง นกกระสาจับปู ให้นักเรียนตอบคำถามแสดงความคิดเห็น

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงการคัดลายมือโดยการวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่ เป็นต้นว่า สระ ๒ ให้อยู่ข้างบนพยัญชนะ ตั้งต้นที่มุมหลังของพยัญชนะ แล้วลากเส้นให้เท่ากับมุมหน้า วรรณยุกต์ ' ๒ ให้อยู่บนแนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะ เป็นต้น

2. ครูแจกเอกสารแบบฝึกที่ 5 แก่นักเรียนทุกกลุ่ม ซึ่งแบบฝึกจะประกอบด้วยคำ 15 คำ จากนิทานเรื่องนกกระสากับปู แล้วให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่ โดยครู ดัดบัตรคำเฉลยที่วางสระ วรรณยุกต์ถูกที่บนกระดานดำแล้วให้นักเรียนคัดตาม ตัวอย่างเช่น

เป็นต้น

ซึ่งกลุ่มใดที่ส่งแบบฝึกได้ครบทุกคนก่อน และทำคะแนนรวมของกลุ่มได้มากที่สุดนั้นเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นสรุป

การคัดลายมือโดยการวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่ ได้แก่

- ๐ ให้อยู่ข้างบนพยัญชนะแนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะ
- ๑๑๑๑ อยู่ข้างบนพยัญชนะ
- ๒ ให้ไว้วรรณยุกต์ ' ไว้ตรงกลางสระ ๒
- ๓ อยู่ข้างล่างของพยัญชนะตรงแนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะ
- ๔ อยู่ข้างบนพยัญชนะ แนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะ
- ๕ อยู่ข้างบนพยัญชนะ
- ๖ อยู่ข้างบนพยัญชนะ โดยส่วนบนของหัวและหางเป็นแนวเดียวกับเส้นหลังของพยัญชนะ

ขั้นประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานจากการวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกต้อง
2. สังเกตการจับดินสอ การวางกระดาษ การนั่งและการวางแขน

นิทานเรื่อง “นกระสา กับ ปู”

พอถึงหน้าแล้งน้ำในนาที่เริ่มแห้งงวด ผุ่ปลาที่กระเสือกกระสนคั้นรนกลัวจะต้องตาย นกระสาแก่ตัวหนึ่งมาเห็นเข้าก็คิดอุบาย จะจับปลาผุ่ นั้นกิน โดยให้ปลานับถือตนว่าใจดีมีศีลธรรม จึงมายืนที่คันนา แล้วพูดว่าจะพาปลาไปอยู่ที่บึงใหม่ ที่มีน้ำและอาหารสมบูรณ์ ไม่มีแห้งงวดตลอดปี ผุ่ปลาที่เชื่อ นกระสา ก็คาบปลาเกลี้ยงพาบินไปที่ละตัว พอกลับตาผุ่ปลา ก็กินปลาตัวที่คาบนั่นเสีย แล้วกลับไปคาบปลาตัวใหม่ จนกระทั่งปลาหมดบึงเหลือปูแก่ออยู่ตัวเดียว นกระสาไม่มีอาหารกินแล้วก็คิดจะกินปูเป็นอาหาร จึงบอกกับปูว่าจะพาปูไปอยู่กับผุ่ปลา ในบึงใหม่ ปูรู้ทันจึงแกล้งบอกว่ายอมให้นกระสาพาไปแต่เวลานนกระสาคาบพาบินแล้วกลัวตก จึงจะขอให้ก้ามหนีบคอนนกระสาไว้ นกระสาตกลง พอปูเอาก้ามหนีบคอนนกระสา ก็พาบินไป พอพันทันถึงที่แห่งที่ร้อนลงพื้นดินบอกให้ปูเอาก้ามออกจากคอ ปูกลับหนีบคอนนกระสาแรงขึ้น และบอกว่า ถ้าไม่พาไปที่บึงใหม่ก็จะหนีบให้คอนนกระสาขาด นกระสาต้องพาปูไปปล่อยลง ในบึงตามสัญญา ปูจึงยอมปล่อยกลั้วออกจากคอนนกระสา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

แบบฝึกที่ ๕

วางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูบัตรคำจากกระดานดำแล้วนักเรียนคัดสระ วรรณยุกต์ลงในคำที่กำหนดให้เป็นคำที่ถูกต้อง

ชื่อ นามสกุล กลุ่มที่ คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. การวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่ คะแนนทั้งหมด 30 คะแนน สระ วรรณยุกต์ตัวละ 1 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
 - 1.1 ถ้าวางสระผิดตำแหน่งทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าวางวรรณยุกต์ผิดตำแหน่งทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.3 ถ้าหวับอดทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 24 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๖

เรื่อง คัดประโยคให้ตรงกับภาพ

ความคิดรวบยอด

การคัดประโยคให้ตรงกับภาพ โดยคัดให้ตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกันทำให้ลายมือมีความสวยงาม

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนคัดประโยคให้ตรงกับภาพให้ถูกต้องและพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกัน

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

- รูปภาพ
- แถบประโยค

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูชูรูปภาพให้นักเรียนดู สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับรูปภาพว่าในภาพมีใคร และกำลังทำอะไร เช่น

เด็กผู้หญิงร้อยพวงมาลัย

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่าในการแต่งประโยคจะต้องประกอบไปด้วยใคร ทำอะไรเป็นอย่างน้อย และจากรูปภาพตัวอย่างอาจจะใส่ชื่อ หรือคำว่าพี่ เพื่อน ลงไปแทนที่เด็กผู้หญิงได้ และเมื่อนักเรียนคัดประโยคควรคัดให้ตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกันโดยตัวพยัญชนะจรดเส้นบรรทัดบนและล่าง เพราะจะได้อ่านง่ายและดูสวยงาม
2. ครูให้นักเรียนออกมาคัดประโยคให้ตรงกับภาพ โดยครูติดภาพและแถบประโยคให้นักเรียนคัดตามบนกระดานดำ
3. ครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการคัด เช่น หัวไม้บอด ตัวพยัญชนะตั้งตรงและอยู่ในระดับเดียวกัน เป็นต้น
4. ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกที่ 6 และให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

การคัดประโยคให้ตรงกับภาพ ตัวพยัญชนะควรอยู่ในระดับเดียวกันโดยจรดเส้นบรรทัดบนและล่าง ซึ่งจะช่วยให้การคัดลายมือมีความสวยงามและอ่านง่าย

ขั้นประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานจากการคัดประโยคให้ตรงกับภาพ โดยตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกัน
2. สังเกตจากการนั่ง การวางกระดาษ การจับดินสอและการวางแขน

แบบฝึกที่ ๖
คัดประโยคให้ตรงกับภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดประโยคซึ่งตรงกับภาพที่กำหนดให้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ชื่อ นามสกุล คะแนน

1.

ตอมกระโดดให้น้องดู

2.

บอยใส่หน้ากากเสือ

3.

หนูสวมเสื้อกันหนาว

4.

หนูปลูกต้นไม้หลาย

5.

จอมก่อพระเจดีย์ทราย

สุดาปล่อยปลาลงในแม่น้ำ

วุฒิรดน้ำขอพรปู่กับย่า

แก้วกับจอมนำอาหารไปถวายพระ

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. คัดประโยคให้ตรงกับภาพ คะแนนทั้งหมด 16 คะแนน ข้อละ 2 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้
 - 1.1 ถ้าตัวพยัญชนะไม่อยู่ในระดับเดียวกันทุก 4 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าคัดลอกข้อความผิดทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 1.3 ถ้าคัดลอกไม่ครบถ้วน ตกหล่นทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 13 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๗

เรื่อง คัดบทร้อยกรอง

ความคิดรวบยอด

การคัดบทร้อยกรองโดยวางรูปแบบคำประพันธ์และย่อหน้าอย่างถูกต้อง มีส่วนช่วยให้ลายมือมีความเป็นระเบียบ

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนคัดวางรูปแบบคำประพันธ์และย่อหน้าได้ถูกต้อง

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

- แผนภูมิบทร้อยกรอง
- แผนภูมิเพลง

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูนำแผนภูมิบทร้อยกรอง “อะไรเอ๋ย” จากแบบฝึกมาให้ให้นักเรียนอ่าน ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับบทร้อยกรอง แล้วให้นักเรียนตอบคำถามและร้องเพลงที่มีความหมายตรงกับบทร้อยกรอง (เพลงแมว)

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายบทร้อยกรองในเรื่องการวางรูปแบบคำประพันธ์และการย่อหน้า

2. ครูสังเกตและให้คำแนะนำแก่นักเรียนในเรื่องการวางท่าทางในการเขียน การเว้นวรรคตอน เป็นต้น

3. ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกที่ 7 แล้วให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

การคัดบทร้อยกรองโดยวางรูปแบบคำประพันธ์และย่อหน้าตามที่บทประพันธ์นั้นเขียนไว้เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตและมีความเป็นระเบียบ

ขั้นประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานจากการคัดบทร้อยกรอง
2. สังเกตจากการนั่ง การวางกระดาษ การจับดินสอ และการวางแขน

แบบฝึกที่ ๗
คัดบทร้อยกรอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรองที่กำหนดให้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ชื่อ นามสกุล คะแนน

สัตว์เลี้ยงของฉัน น้ันมันน่ารัก
ใครใครรู้จัก ฉันเรียกเจ้าเหมียว
ตามันกลมกลม ฟันมันมีเขี้ยว
มันร้องเหมียวเหมียว ทายซิอะไร

กิตติยวดี บุญเชื้อ

(คู่มือการสอนภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2)

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. การคัดบทร้อยกรอง คะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้
 - 1.1 ถ้าวางรูปแบบคำประพันธ์ผิด หัก 2 คะแนน
 - 1.2 ถ้าย่อหน้าผิดจากรูปแบบที่กำหนดให้ หัก 2 คะแนน
 - 1.3 ถ้าคัดลอกข้อความผิดทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 1.4 ถ้าคัดลอกไม่ครบถ้วน ตกหล่นทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 16 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๘

การเว้นวรรคตอน (๑๙ คำ)

ความคิดรวบยอด

การคัดข้อความโดยการเว้นวรรคตอนอย่างเป็นระเบียบ ทำให้สื่อความหมายได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนฝึกการเว้นวรรคตอนข้อความได้ถูกต้อง

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

แผนภูมิข้อความ

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูคิดแผนภูมิข้อความจากแบบฝึกบนกระดานดำ โดยที่ข้อความนั้นยังไม่ได้เว้นวรรคตอน ครูให้นักเรียนอ่านแล้วสนทนากับนักเรียนถึงข้อความว่าเป็นอย่างไร นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจหรือไม่ และข้อความนี้เว้นวรรคตอนกี่แห่ง

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงการเว้นวรรคตอนของข้อความ เมื่อจบประโยคหนึ่งหรือวลีหนึ่ง ควรเว้นวรรคตอนเพื่อให้อ่านเข้าใจง่าย และสื่อความหมายได้ถูกต้อง

2. ครูคิดแผนภูมิข้อความที่เว้นวรรคตอนแล้วบนกระดานดำ ครูให้นักเรียนบางคนออกมาคัดตามบนกระดานดำ
3. ครูสังเกตและให้คำแนะนำในการคัดข้อความ เช่น การย่อหน้า การคัดลอกข้อความ เป็นต้น
4. ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกที่ 8 แล้วให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

การคัดข้อความควรเว้นวรรคตอนเมื่อจบประโยคหนึ่งหรือวลีหนึ่ง จะทำให้การสื่อความหมายได้ง่ายและถูกต้อง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการคัดข้อความโดยเว้นวรรคตอน
2. สังเกตจากการนั่ง การวางกระดาษ การจับดินสอ และการวางแขน

แบบฝึกที่ ๘

การเว้นวรรคตอน (๑๙ คำ)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดข้อความที่กำหนดให้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ชื่อ

นามสกุล

คะแนน

คนซื่อสัตย์คือคนที่ไม่ลักขโมยของ
 คนอื่น ไม่พูดโกหก ความซื่อสัตย์จะทำ
 ให้เราเป็นคนดี

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. การเว้นวรรคตอน (19 คำ) คะแนนทั้งหมด 10 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้
 - 1.1 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าเขียนฉีกคำ หมายถึง เขียนแยกคำทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 1.3 ถ้าคัดลอกข้อความผิดทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 1.4 ถ้าคัดลอกไม่ครบถ้วน ตกหล่นทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 8 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๙

การเว้นวรรคตอน (๓๘ คำ)

ความคิดรวบยอด

การคัดข้อความโดยการเว้นวรรคตอนอย่างเป็นระเบียบ ทำให้สื่อความหมายได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนฝึกการเว้นวรรคตอนของข้อความได้ถูกต้อง

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

- แผนภูมิข้อความ
- แถบประโยค

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูทบทวนการคัดข้อความโดยเว้นวรรคตอน คือ เมื่อจบประโยคหนึ่งหรือวลีหนึ่ง ควรเว้นวรรคตอนเพื่อให้อ่านเข้าใจง่าย และสื่อความหมายได้ถูกต้อง

ขั้นสอน

1. ครูคิดแผนภูมิข้อความจากแบบฝึกบนกระดานดำ โดยที่ข้อความนั้นยังไม่ได้เว้นวรรคตอน แล้วให้นักเรียนตอบว่าควรเว้นวรรคตอนที่ใดบ้าง

2. ครูนำแถบประโยคข้อความให้นักเรียนนำไปติดบนกระดานดำ โดยเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง ให้ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจบนกระดานดำ
3. ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกที่ 9 แล้วให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

การคัดข้อความควรเว้นวรรคตอนเมื่อจบประโยคหนึ่งหรือวลีหนึ่ง จะทำให้การสื่อความหมายได้ง่ายและถูกต้อง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการคัดข้อความโดยเว้นวรรคตอน
2. สังเกตจากการนั่ง การวางกระดาษ การจับดินสอ และการวางแขน

แบบฝึกที่ ๙

การเว้นวรรคตอน (๓๘คำ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดข้อความที่กำหนดให้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ชื่อ นามสกุล คะแนน

เสื้อผ้าที่เราสวมใส่ต้องสะอาด เราจึง
ต้องซักเสื้อผ้าให้สะอาดอยู่เสมอ ถ้า
เสื้อผ้าขาด เราก็ต้องเย็บให้เรียบร้อย
เราสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดและเรียบร้อย
จะทำให้เราเป็นคนมีสง่า

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

[illegible]

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. การเว้นวรรคตอน (38 คำ) คะแนนทั้งหมด 20 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้
 - 1.1 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าเขียนฉีกคำหมายถึงเขียนแยกคำทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 1.3 ถ้าคัดลอกข้อความผิดทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 1.4 ถ้าคัดลอกไม่ครบถ้วน ตกหล่นทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 16 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

แผนการสอนประกอบการใช้แบบฝึกที่ ๑๐

การเว้นวรรคตอน (๕๘คำ)

ความคิดรวบยอด

การคัดข้อความโดยการเว้นวรรคตอนอย่างเป็นระเบียบ ทำให้สื่อความหมายได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนฝึกการเว้นวรรคตอนของข้อความได้ถูกต้อง

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 60 นาที (3 คาบ)

สื่อการเรียนการสอน

- แผนภูมิข้อความ
- แถบประโยค

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูทบทวนการคัดข้อความโดยเว้นวรรคตอน คือ เมื่อจบประโยคหนึ่งหรือวลีหนึ่ง ควรเว้นวรรคตอนเพื่อให้อ่านเข้าใจง่าย และสื่อความหมายได้ถูกต้อง

ขั้นสอน

1. ครูคิดแผนภูมิข้อความจากแบบฝึกบนกระดานดำ โดยที่ข้อความนั้นยังไม่ได้เว้นวรรคตอน แล้วให้นักเรียนตอบว่าควรเว้นวรรคตอนที่ใดบ้าง

2. ครูนำแถบประโยคข้อความให้นักเรียนนำไปติดบนกระดานดำ โดยเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง ให้ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจบนกระดานดำ
3. ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกที่ 10 แล้วให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

การคัดข้อความควรเว้นวรรคตอนเมื่อจบประโยคหนึ่งหรือวลีหนึ่ง จะทำให้การสื่อความหมายได้ง่ายและถูกต้อง

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการคัดข้อความโดยเว้นวรรคตอน
2. สังเกตจากการนั่ง การวางกระดาษ การจับดินสอ และการวางแขน

แบบฝึกที่ ๑๐

การเว้นวรรคตอน (๕๘คำ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดข้อความที่กำหนดให้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ชื่อ นามสกุล คะแนน

ไฟฟ้ามีประโยชน์ต่อคนเรามาก เรา
ใช้ไฟฟ้าทำงานได้หลายอย่าง เราหุงข้าว
ด้วยหม้อไฟฟ้า เราดูทีวีเราใช้พัดลมเมื่อ
อากาศร้อน แต่ไฟฟ้าก็มีโทษมาก ถ้าเรา
ใช้ไฟฟ้าไม่ระวัง ไฟก็จะไหม้บ้าน ถ้า
ไฟฟ้าเข้าสู่ร่างกายเราก็จะได้รับอันตราย
ถึงตายได้

[illegible]

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. การเว้นวรรคตอน (58 คำ) คะแนนทั้งหมด 30 คะแนน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

- 1.1 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าเขียนฉีกคำหมายถึงเขียนแยกคำทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 1.3 ถ้าคัดลอกข้อความผิดทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
 - 1.4 ถ้าคัดลอกไม่ครบถ้วน ตกหล่นทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน, 1 คำ หัก 1/2 คะแนน
2. นักเรียนต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 24 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านตามเกณฑ์

ภาคผนวก ง.

ตัวอย่างลายมือของนักเรียนที่มีข้อบกพร่องด้านคุณภาพลายมือ
และคุณภาพลายมือที่ได้รับการพัฒนาหลังจากใช้แบบฝึกคัดลายมือ

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 1

ชื่อ ดร.อัครศักดิ์ ภูมิสุข ชั้น ป2/1

โรงเรียน คลองโพธิ์

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรอง
ต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

เมื่อหนูไปทีใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล้องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

เมื่อหนูไปทีใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล้องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 1

ชื่อ อดิศักดิ์ ภูมิสุข ชั้น ป.๕/1

โรงเรียน คลองสองต้นนุ่น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรอง
ต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

เมื่อหนูไปที่ใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล้องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

เมื่อหนูไปที่ใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล้องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

แบบทดสอบคุณภาพปลายมือ

ฉบับที่ 1

ชื่อ สุกัญญา ชั้น ป.๒/๑

โรงเรียน คลองสองต้นนุ่น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรอง
ต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

เมื่อหนูไปที่ใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล้องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอย

เมื่อหนูไปที่ใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล้องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอย

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 1

ชื่อ สวดีดี ศรีสวัสดิ์ ชั้น ป.2/2

โรงเรียน คลองประสงค์วิทยาคาร

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรอง
ต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

2.1 ความสำคัญของแบบฝึก

แบบฝึกเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกทักษะหลังจากเรียนเนื้อหาไปแล้ว แบบฝึกเป็นสิ่งที่ช่วยการสอนของครูให้ประสบความสำเร็จ เพราะการใช้แบบฝึกที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด จะช่วยทวนเวลาในการสอนกฎเกณฑ์ การยกตัวอย่างทั้งยังเป็นการวัดผลการเรียนการสอนในแต่ละเรื่องด้วย (ศศิธร สุทธิแพทย์, 2518 : 63) ในการฝึกทักษะจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกหัด เพื่อทบทวนความเข้าใจ และฝึกในเรื่องที่ได้เขียนไปแล้ว ครูส่วนมากจะใช้แบบฝึกหัดที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียน ให้กับนักเรียนฝึกหัดหลังจากเรียนแล้ว แต่หนังสือแบบฝึกหัดบางเล่มมีแบบฝึกหัดเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีเลย จึงเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะต้องสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะเข้าใจมากขึ้น (ขจิรัตน์ หงษ์ประสงค์, 2519 : 13) และมีความชำนาญ แม่นยำ ในบทเรียนนั้น ๆ จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี (ประยงค์ งามจิตร, 2533 : 41)

สรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาที่ดี มีความชำนาญ และเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ประโยชน์ของแบบฝึก

แพตตี (Patty, 1963 : 469 - 472) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกต่อการเรียนรู้ไว้ 10 ประการคือ

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสร้างในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครู เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบหรือมีระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษา เป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกทักษะทางการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในด้านจิตาจนมากขึ้น

เมื่อหนูไปที่ใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล่องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรรามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

เมื่อหนูไปที่ใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล่องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรรามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 1

ชื่อ พุฒิดี งามา ชั้น ๒/๒

โรงเรียนหนองแสงต้นหญ้า

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรอง
ต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

เมื่อหนูไปที่ใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล้องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

เมื่อหนูไปที่ใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล้องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรถามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอ๋ย

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 1

ชื่อ พุฒศักดิ์ ชั้น ป2/2

โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรอง

ต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

เมื่อหนูไปทีใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล่องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรรามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอย

เมื่อหนูไปทีใด พบอะไรไม่เก็บมา
 กล่องขวดที่แปลกตา ไม่รู้ว่าเป็นสิ่งใด
 ไม่เปิดและหยิบกิน เหตุสูญสิ้นอาจเกิดได้
 ควรรามผู้ใหญ่ไว้ ให้แน่ใจปลอดภัยเอย

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 2

ชื่อ คุณากร งามดี ชั้น ป.2/1

โรงเรียน คลองสำโรง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดข้อความต่อไปนี้
ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

คงเป็นเด็กรูปร่างเล็ก และ
ร่างกายของเขาสอแอ่นแอ เพราะเขา
ไม่ชอบรับประทานผักและเนื้อสัตว์
ส่วนชัยแข็งแรงและร่างกายเจริญ
เติบโต เพราะเขาชอบรับประทานไข่
ผัก และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ครูอยากทราบ
ว่านักเรียนอยากจะเป็นเหมือนใคร

ถึงเป็นเด็กตัวเล็ก และร่างกายของเขาค่อนข้าง

เพราะเขาไม่ชอบวิ่งออกกำลังกาย และไม่ค่อยออกกำลังกาย

จึงรูปร่างและร่างกายจึงมีลักษณะที่ค่อนข้างอ้วน

เพราะเขาไม่ชอบวิ่งออกกำลังกาย และไม่ค่อยออกกำลังกาย

เพราะเขาไม่ชอบวิ่งออกกำลังกาย และไม่ค่อยออกกำลังกาย

เพราะเขาไม่ชอบวิ่งออกกำลังกาย และไม่ค่อยออกกำลังกาย

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 2

ชื่อ คุณากร อึ้ง ชั้น ป.2/1

โรงเรียน คลองลำไย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดข้อความต่อไปนี้
ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

จริงเป็นเด็กรูปร่างเล็ก และ
ร่างกายของเขอ่อนแอ เพราะเขา
ไม่ชอบรับประทานผักและเนื้อสัตว์
ส่วนชัยแข็งแรงและร่างกายเจริญ
เติบโต เพราะเขาชอบรับประทานไข่
ผัก และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ครูอยากทราบ
ว่านักเรียนอยากจะเป็นเหมือนใคร

ด้งนี้เพื่อกู้เงินกู้ และร่างกายของเขาอ่อนแอ เพราะหาไม่ชอบ
 รับประทานผักและเนื้อสัตว์ ดังนั้นจึงเร่งและร่างกายเจริญเติบโต
 สะดวกช่วยรับประทานผัก และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มีประโยชน์ต่อ
 ร่างกาย ควรยากจนกว่านักเรียนหลายคนเป็นเพื่อน

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 2

ชื่อ ดร. ปรีชา ชั้น ป.6

โรงเรียน อสมิถ์สงฆ์

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดข้อความต่อไปนี้
ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

จริงเป็นเด็กรูปร่างเล็ก และ
ร่างกายของเขาอ่อนแอ เพราะเขา
ไม่ชอบรับประทานผักและเนื้อสัตว์
ส่วนชัยแข็งแรงและร่างกายเจริญ
เติบโต เพราะเขาชอบรับประทานไข่
ผัก และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ครูอยากทราบ
ว่านักเรียนอยากจะเป็นเหมือนใคร

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 2

ชื่อ ประทีป หงษ์เลิศ ชั้น 2/2

โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดข้อความต่อไปนี้
ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

คงเป็นเด็กรูปร่างเล็ก และ
ร่างกายของเขาสั้นแอ เพราะเขา
ไม่ชอบรับประทานผักและเนื้อสัตว์
ส่วนชัยแข็งแรงและร่างกายเจริญ
เติบโต เพราะเขาชอบรับประทานไข่
ผัก และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ครูอยากทราบ
ว่านักเรียนอยากจะเป็นเหมือนใคร

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 2

ชื่อ ทิพวรรณ ชั้น ป.๑/๑

โรงเรียน คสอ.สอ.อ.น.น.

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดข้อความต่อไปนี้

ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

จริงเป็นเด็กรูปร่างเล็ก และ
ร่างกายของเขาอ่อนแอ เพราะเขา
ไม่ชอบรับประทานผักและเนื้อสัตว์
ส่วนชัยแข็งแรงและร่างกายเจริญ
เติบโต เพราะเขาชอบรับประทานไข่
ผัก และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ครูอยากทราบ
ว่านักเรียนอยากจะเป็นเหมือนใคร

ฌเป็นเค็กป่วนเล็ก และร่างกายของเขาค่อนข้างเพรียว
 ไม่ชอบรับประทานผัก และเนื้อสัตว์ล้วนซื้อแพคเกจแล้ว
 ภายหลังจึงได้ เพราะเขาชอบรับประทานไข่ ผัก
 และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย
 ครอบงำการกิน ทำให้ร่างกายของเขาจะไม่เหมือนใคร

แบบทดสอบคุณภาพปลายมือ

ฉบับที่ 2

ชื่อ ทิพย์วรรณ ชั้น ป.๕

โรงเรียน คลองตันวิทยาคม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดข้อความต่อไปนี้
ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

จริงเป็นเด็กรูปร่างเล็ก และ
ร่างกายของเขอ่อนแอ เพราะเขา
ไม่ชอบรับประทานผักและเนื้อสัตว์
ส่วนชัยแข็งแรงและร่างกายเจริญ
เติบโต เพราะเขาชอบรับประทานไข่
ผัก และเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นอาหารที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ครูอยากทราบ
ว่านักเรียนอยากจะเป็นเหมือนใคร

ด้งเป็นเค้กรปร่างเล็ก และร่างกายของเจ้าคุณนร เพราะ
 ไม่ชอบรับประทานผักและเนื้อสัตว์ ส่วนชัยแต่แข็งแรงและร่างกาย
 วัฒนาได้ เพราะเขาชอบรับประทานไข่ผัก และเนื้อสัตว์
 เป็นอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ครั้นเมื่อกาทราบว่ามัน
 มีผลมากจะไปในพรุ่งนี้เอง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวเพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์
เกิด	วันที่ 14 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2509
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	125 ถนนแฮปปี้แลนด์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2532 - 2535	อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฝ่ายประถมศึกษา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2535 - ปัจจุบัน	อาจารย์โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	อนุปริญาศิลปศาสตร์ (วิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์) วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2532	กศ.บ. (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การสร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น
กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
กุมภาพันธ์ 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบฝึกคัดลายมือและเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest - Posttest Design

กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในเรื่องคุณภาพลายมือในด้านต่าง ๆ จำนวน 44 คน ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนด้วยตนเองโดยใช้แบบฝึกคัดลายมือ ใช้เวลาทดลองสอน 30 คาบ คาบละ 20 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบคุณภาพลายมือจำนวน 2 ฉบับ (ฉบับร้อยกรอง ฉบับร้อยแก้ว) แบบสังเกตนักเรียน และแบบสัมภาษณ์นักเรียน การทดสอบสมมติฐานใช้ t-test แบบ Dependent Sample และ E_1/E_2

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกคัดลายมือมีคุณภาพลายมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. แบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธระหว่างกระบวนการ (E_1) และผลลัพธ์ (E_2) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 86.10/85.26 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80)
3. พฤติกรรมด้านการวางท่าทางการคัดลายมือของนักเรียนระยะหลังของการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือพบว่า มีความถูกต้องและพัฒนามากขึ้น

A CONSTRUCTION OF HANDWRITING EXERCISES FOR DEVELOPMENT
ON PRATHOMSUKSA II STUDENTS' HANDWRITING
AT KLONGSONGTONNUN SCHOOL IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

PENSRI WONGWAIROJ

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University
February 1966

The purpose of this research was to construct of handwriting exercises for development on Prathomsuksa II students' handwriting at Klongsongtonnun School in Bangkok. The One Group Pretest - Posttest Design were used for this research.

The experimental group consisted of 44 poor handwriting students. The researcher taught the experimental group with the handwriting exercises for 30 periods with 20 minutes in each period. The research instruments were two handwriting quality tests (statements, poetry), a structural observation pattern and a semi-structure interview. The t-test for dependent sample and E_1/E_2 were used for hypothesis testing.

The results of the data revealed that :

1. The students' handwriting quality were significantly higher at the .01 level.

2. The handwriting exercises for development handwriting quality had the efficiency of relationship between everage process (E_1) and the everage product (E_2) = $86.10/85.26$ which were higher than the set-up standard (80/80).

3. After practice with the handwriting exercises, the students' gesture behaviors in handwriting were correct and more developmental.